

PARLAMENT DE CATALUNYA

**Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanovas**

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 8 de desembre del 1933

SUMARI

A dos quarts de cinc i dos minuts de la tarda s'obre la sessió sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia :

Prec del senyor Tries de Bes al senyor Conseller de Governació sobre la interpretació d'una Llei de 25 d'octubre d'enguany.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Rectificacions dels senyors Tries de Bes i Conseller de Governació.

Prec, en el mateix sentit, del senyor Casanelles i contestació del senyor Conseller de Governació.

Rectificacions dels senyors Casanelles i Conseller de Governació.

Manifestacions del senyor Fronjosa referents a una errada apareguda en el DIARI DE SESSIONS.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei de contractes de conreu.

Continua la discussió de la totalitat.

Rectificació del senyor Abadal.

Rectificació del senyor Conseller de Justícia i Dret i nova rectificació del senyor Abadal.

Resta acabada la discussió de la totalitat i se suspèn el debat.

Interpellació sobre la situació de la Casa de Caritat.

El senyor Vallès i Pujals l'explana.

Resposta del senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.

Rectificacions dels senyors Vallès i Pujals i Conseller de Sanitat i Assistència Social.

Resta acabada la interpellació.

Lectura d'un Dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir i Rossell i Vilar i Rafael Campalans i Puig.

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei prorrogant per tres mesos el termini concedit a la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les finances municipals.

Lectura del Dictamen de la Comissió Especial sobre la proposició de Llei referent a modificació en l'articulat de la primera part de la Llei municipal de Catalunya.

Lectura del Dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de Cooperació.
Ordre del dia per a la sessió del dimarts.
S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.

S'obre la sessió a dos quarts de cinc i dos minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanovas.

Al banc del Govern hi ha els honorables senyors Consellers de Justícia i Dret i de Governació.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

La interpretació d'una Llei

El Sr. PRESIDENT: El senyor Tries de Bes té la paraula.

El Sr. TRIES DE BES: Senyors Diputats: He de formular un prec a l'honorable senyor Conseller de Governació relatiu al criteri que sustenta el Govern de la Generalitat de Catalunya sobre l'abast de la Llei votada per aquest Parlament en la data 25 d'octubre del 1933, d'una manera especial en l'últim apartat de l'art. 2.ª Pot semblar a primera vista que el meu prec sigui un xic desproporcionat i fora de lloc, però el motiva el fet de què l'Ajuntament de Barcelona en una de les seves darreres sessions, si no m'és infidel la memòria, la de fa quinze dies, en el moment en què s'anava a aprovar un acord consistorial relatiu a aquest afer tan portat i tan comentat de la «concessió d'autoòmnibus Torner», va acordar dirigir-se al Govern de la Generalitat per tal de què el suprem Govern del nostre poble dignés si l'Ajuntament tenia o no capacitat per atorgar en forma definitiva la concessió Torner. Aquesta pregunta es va fer en mèrit del dictamen o consulta evaquada pel Secretari-lltrat de l'Ajuntament de Barcelona en establir que l'Ajuntament de la nostra ciutat res podia fer, de no conèixer el criteri del Govern sobre l'abast d'aplicació de l'esmentat article 2.^a

Jo em limito a fer aquest prec esperant la resposta autoritzada del senyor Conseller de Governació que és el competent per a donar-la, i reservant-me pocs, però els necessaris, aclariments per tal de fonamentar i basar aquest prec que he tingut l'honor de dirigir al senyor Conseller.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No creu el Govern de la Generalitat que sigui el Consell Executiu de la mateixa el que hagi d'interpretar la Llei, ni entra en les seves facultats el veure si una Llei és ben o mal aplicada, perquè per això existeixen els tribunals competents.

La sollicitud feta per l'Ajuntament de Barcelona es referia a demanar l'autorització necessària per portar a terme aquesta concessió de línies d'autoòmnibus. El Consell Executiu de la Generalitat creu que no és ell qui ha de donar cap classe d'autorització. Si l'Ajuntament de Barcelona creu que per les circumstàncies dels dictàmens emesos i per l'expedient — que desconeix aquest Govern de la Generalitat — aquesta concessió és feta o es pot fer, allà l'Ajuntament de Barcelona, perquè som respectuosos — i més amb el criteri d'aquest Conseller de Governació — amb l'autonomia dels Ajuntaments. La Llei és prou explícita i per tant sabran els tècnics competents — que de prou competència provada en té l'Ajuntament de Barcelona — si hi entra aquesta concessió — que jo ja dic que desconeixent el dictamen i desconeixent també les circumstàncies en què fou fet, o s'ha fet, o s'hagi de fer, no puc prejutjar —; ells poden dir si aquesta Llei comprèn o no aquesta concessió. No és el Govern de la Generalitat el que està cridat a dir-ho, sinó ells, amb totes les circumstàncies que tinguin, i els tribunals competents dir si aquest acord és vàlid o no.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Jo ja m'esperava la contesta hàbil del senyor Conseller de Governació, esgrimint el que en termes processals se'n diu «l'excepció de competència».

El Sr. PRESIDENT: No oblidí que estem dintre de prec i preguntes.

El Sr. TRIES DE BES: Senyor President, jo m'he vacunat abans de parlar — parlamentàriament —, perquè he dirigit el prec breu, telegràfic, al senyor Conseller de Governació, bo i reservant-me per la rectificació. Per tant, si ho hem de fer amb una mesura de temps i de quantitat, ho ajorno per la meua rectificació, si la resposta, que jo presumia, del senyor Conseller de Governació no fos adient a la intenció i al contingut, que és molt important, del meu prec.

El senyor Conseller de Governació ens ha dit que això era esfera pròpia dels Tribunals de Justícia.

El Sr. CONSELLER de Governació. De l'Ajuntament.

El Sr. TRIES DE BES: De l'Ajuntament, la interpretació de la Llei, i dels Tribunals de Justícia en últim terme. Això és cert en termes generals; però no ignora el senyor Conseller de Governació, com tampoc no desconeixen els senyors Diputats, el fet de què, en el règim transitori en què avui vivim, hi ha una jerarquia respecte els Ajuntaments, i, d'una manera particular, de l'Ajuntament de Barcelona, d'antigues funcions del Governador que rauen avui en el Consell de la Generalitat, i, d'una manera concreta, en el Conseller de Governació. Però jo no vull

ficar-me en aquest terreny de competència, sinó en el fet positiu de transcendència social i política de l'assumpte dels autoòmnibus Torner i de l'actitud comentada molt i durament per l'opinió de Barcelona respecte el Govern de la Generalitat.

Saben els senyors Diputats que la primavera darrera, en mèrits d'un acord municipal, es va establir un pla de conjunt de línies d'autoòmnibus — si no recordo malament eren vuit — en mèrits d'un concurs, les bases del qual eren que la Comissió de Foment estudiaria els plecs dels concursants i proposaria a l'Ajuntament l'adjudicació provisional de la concessió; que un cop feta aquesta, provisionalment, dintre un termini de vuit dies els altres concursants podrien fer les observacions atinades per tal que la Comissió de Foment, en vista d'aquests informes, proposés a l'Ajuntament en ple l'acord de la concessió definitiva; que en el mes de setembre, el dia 22, va tenir lloc a l'Ajuntament de Barcelona la cèlebre sessió, dita «dels autoòmnibus Torner», on la Comissió de Foment, tramitant irregularment aquest afer, perquè el senyor Vachier es va negar a què s'encarregués un dictamen als tècnics per tal que la Comissió tingués els coneixements suficients per a obrar amb absoluta justícia, barroerament i precipitada es va aprovar la concessió provisional a favor del senyor Torner. Es va produir l'escàndol de tots conegut, la indisciplina de la majoria, provocant una crisi interna en el Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, arribant-se a intents d'agressió als Regidors, amb proves de temptativa de soborn, i acabant aquella sessió municipal en el Jutjat de guàrdia.

Ara bé; a conseqüència d'aquest escàndol i de tot l'ambient de Barcelona, als pocs dies el Parlament de Catalunya es presentà per part del Govern de la Generalitat un Projecte de Llei d'esterilització de l'Ajuntament de Barcelona, i llavors entra ja en funcions el Parlament en aquesta actuació diguem-ne indirecta de l'Ajuntament de Barcelona, les mesures excepcionals i greus del qual varen ésser motivades per l'actuació de l'Ajuntament de Barcelona, i en el preàmbul amb què el Govern presentà aquesta Llei, com a basament a què els Diputats prenguessin una decisió tan greu d'embotellar l'Ajuntament de Barcelona, s'hi diu: «Coneguda és de l'opinió pública la situació en què es troba l'Ajuntament de Barcelona; és evident que degut a la intensificació de l'esmentada situació, l'Ajuntament ha deixat de constituir un instrument viable de govern. Sembla, doncs, obligat — ho diu així el Govern de la Generalitat —, sembla, doncs, obligat que els que hagin de representar ben prompte aquella no es trobin lligats per acords d'importància que constituïrien una limitació de les futures activitats consistorials. Això justifica que es restringeixi el radi d'acció de l'Ajuntament», i el Parlament de Catalunya va restringir aquest radi, va esterilitzar l'actuació de l'Ajuntament de Barcelona, primer, impedit la disbaixa d'empleats en l'art. 1.º; segon, enfocant indirectament amb l'art. 68 de la Llei Electoral, la possibilitat de crèdits; i, finalment, «no podrà, per tant, aprovar, contractar ni fer concessions, la vigència de les quals ultrapassin l'any 1933». És a dir, que l'escàndol dels autoòmnibus Torner va motivar aquesta mesura excepcional del Parlament català, condentsant-se en un text legislatiu vigent amb la prohibició de fer concessions que ultrapassin l'any 1933.

El Sr. PRESIDENT: No oblidí el senyor Tries de Bes que en els precís i preguntes la lectura de documents potser no és el més adient.

El Sr. TRIES DE BÈS: Llegeixo una Llei que és la suprema direcció d'aquest Parlament.

El Sr. PRESIDENT: Els precís i preguntes són per concretar una cosa relacionada amb el que la V. S. ha demanat al Govern; altrament, aniríem a la interpellació, que seria antiparlamentari.

El Sr. TRIES DE BÈS: Agraeixo les observacions de la Presidència, i desitjo acotar les meves manifestacions, però procuraré realitzar-les sense ficar-me més que amb allò que he de dir.

Ultra aquesta actuació del Parlament que va motivar intervencions apassionades dintre aquesta Cambra, el mateix Alcalde de Barcelona, fent-se càrrec de la situació anòmala i greu perquè travessava l'Ajuntament de Barcelona, no va donar el *compleixis*, va establir una informació pública — si ro recordo malament de vint dies —, dient en frase ben significativa, que jo he de recordar aquí, «per esvaïr l'ambient mefític a l'entorn d'aquest afer», i és més: va encarregar a un tècnic que informés sobre aquest afer. El dictamen del tècnic va dir que procedia, examinats tots els plecs de condicions, no concedir a ningú la concessió; que es deixés desert el concurs.

I ja en plena vigència la Llei, sense que s'hagués establert la figura jurídica d'acord municipal, és a dir, aquest precepte de l'art. 22, caient de cop i de pla sobre les possibilitats de què l'Ajuntament de Barcelona establís ja una concessió definitiva, en la última sessió consistorial irregularment, quan la Comissió de Foment va desestimar els recursos i les observacions dels altres concursants, a última hora, una esmena o una addició presentada pel senyor Vachier va fer que el ple aprovés l'acord definitiva-ment. Però els lletrats de l'Ajuntament, per boca autoritzada del seu Secretari, esmentaren, a iniciativa o a proposta d'un Regidor, que l'Ajuntament no podia fer allò sense autorització prèvia del Govern de la Generalitat, en mèrits de la Llei votada pel Parlament de Catalunya.

I aquesta és la situació actual, i el perquè jo m'he permès preguntar al senyor Conseller de Governació si és que un afer d'aquesta envergadura, d'aquesta importància, que té escandalitzada l'opinió pública de Barcelona, l'ha de liquidar la V. S. esgrimint una excepció de competència. No, no; no és possible; el silenci del Govern de la Generalitat, que ell ha d'ésser el que ha d'aplicar les Lleis, en virtut d'aquestes raons que jo abans exposava de la jerarquia administrativa, tal com està avui la situació municipal, el Govern de la Generalitat ha d'ésser el primer en fer complir aquesta Llei, i sinó, el Parlament de Catalunya; que no s'hi val a dir que l'acord ja era d'abans, perquè, ja vos he dit que l'acord en quant sigui definitiu ha d'ésser pel *compleixis* de l'Alcalde i l'autorització del ple, i això ha tingut lloc en plena vigència d'aquesta Llei votada pel Parlament de Catalunya.

Jo crec que, a més, s'han de recollir una mica les raons morals, l'esperit que va impulsar als Diputats a votar aquesta Llei excepcional que estaria absolutament burlada si esgrimint aquesta excepció de competència l'Ajuntament de Barcelona infringís plenament una Llei votada per la nostra sobirania. (*Rumors en la Majoria.*) D'altra banda, veig que

hi han rumors en els pocs Diputats de la Majoria... (*El senyor Cunillera s'adreça a l'orador amb paraules que no s'entenen clarament.*) Em baso en un text que no em podrà contradir la V. S., ni els que s'asseuen en aquest banc, perquè és un text d'aquest diari que és prou conegut de la V. S.

El Sr. CUNILLERA: I la V. S. podrà contradir al senyor Cabré, que fa una temporada que no s'acosta per l'Ajuntament.

El Sr. TRIES DE BES: Jo ara em baso en un text de «La Humanitat», en el qual es diu...

El Sr. PRESIDENT: No desviï les discussions, senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: No em desvio; jo fonament la legitimitat i la necessitat del prec, i desitjo que es contesti al públic i a l'opinió de Barcelona d'una manera clara i categòrica, que ha d'ésser més interessat el Govern que ningú, que tot el que es diu en aquest afer no pugui caure sobre les VV. SS.

Diu aquest diari: «No ens sembla normal el procediment de la proposició. Hi ha en relació amb les funcions de l'actual Ajuntament, de caràcter automàtic, una Llei del Parlament català que les regula i les precisa. Aleshores entenem — diu l'articulista de *La Humanitat* — que ha d'ésser el Parlament i no la Generalitat de Catalunya, l'únic organisme que podia revocar aquesta Llei, i per tant, podia interpretar-la.»

Doncs així estem, i jo espero que el senyor Conseller de Governació, davant les explicacions que jo li he donat i les raons que jo he alegat, que em semblen prou pertinents, em donarà una resposta més clara.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No seguiré al senyor Tries de Bes en un debat sobre l'Ajuntament de Barcelona. La meua contesta ha estat prou explícita i prou clara. Diu la V. S. mateix, en les seves darreres paraules precisament, que correspon al Parlament, en cas necessari...

El Sr. TRIES DE BES: No.

El Sr. CONSELLER de Governació: ...interpretar inclús aquesta Llei. Però encara hi ha més. He dit jo que l'Ajuntament de Barcelona va demanar autorització — aquestes són les paraules si no ho recordo malament — autorització per a donar, per a concedir o per a fer el tràmit necessari per a la concessió Torner, i diu el Consell de la Generalitat que no és ell qui ha d'interpretar les Lleis, que la Llei és prou clara i prou terminant, i no ha de donar, com és natural, l'autorització, perquè no ha d'interpretar aquesta Llei en la forma i sentit que es vulgui interpretar, sinó que ha d'ésser el propi Ajuntament qui ha de veure si cau de ple dintre d'aquesta Llei o no. Perquè nosaltres poguéssim dir, en cas necessari, si aquesta Llei pot facilitar o no aquest acord de concessió, hauríem de conèixer, com he dit abans, els informes que no tenim, el dictamen que no tenim i que no estan a la nostra disposició; malgrat que el senyor Tries de Bes em mereix tot el crèdit i he de suposar que diu la veritat, no n'hi ha prou amb què ell ho digui, sinó que nor-

malment hauríem de tenir al nostre poder tot aquest expedient per a poder-lo estudiar i dictaminar.

Però, a més, és que això no ha succeït; nosaltres no tenim noció en aquestes hores de què hagi succeït el que el senyor Tries de Bes diu, que podia jo preveure...

El Sr. TRIES DE BES: Ho sap tot Barcelona i la V. S. millor que ningú.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo no sé res del que no ha succeït, i no ho pot saber tot Barcelona, perquè no ha esdevingut, i el senyor Tries de Bes estic convençut de què tampoc ho sap, perquè no pot saber el que no estat un fet real.

Però l'Ajuntament de Barcelona serà el que sabrà si està o no està inclòs en aquesta Llei, i els seus lletrats seran els qui li donaran la pauta necessària per a veure si aquesta Llei afecta a aquesta cas de concessió de línies d'autoòmnibus.

Jo, com ja he dit, no vull entrar de cap manera en una discussió que al cap d'avall es convertiria en una interpellació sobre l'Ajuntament de Barcelona, primerament, perquè aquest acord, que jo sàpiga, a aquestes hores no ha tingut efecte; segona, perquè no s'ha acudit al Conseller de Governació amb tot l'expedient necessari per a veure si això entrava en aquesta Llei o no; i tercera, perquè crec que el Govern de la Generalitat no és qui ha d'interpretar la Llei, sinó que és el propi Ajuntament el que veurà si aquesta Llei el faculta o no per a prendre un acord, i no nosaltres que hauríem de tenir tot l'expedient i totes les dades necessàries per a dictaminar sobre aquest afer.

El Sr. CASANELLES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanelles.

El Sr. CASANELLES: Senyors Diputats: Jo havia demanat a la Presidència si volia convertir aquesta pregunta en una interpellació, però no havent estat possible això i havent vist una mica el criteri del Conseller de Governació...

El Sr. PRESIDENT: No és facultatiu de la Presidència el convertir una pregunta en una interpellació. Sap la V. S., que no ignora el Reglament, que primer ha d'ésser acceptada pel Govern i després fixat el dia per la Mesa.

El Sr. CASANELLES: D'acord; però és que la Presidència m'ha dit que li semblava que el Conseller de Governació no l'acceptaria. (*Rumors i rialles.*)

El Sr. PRESIDENT: La Presidència desconeixia el criteri del Conseller de Governació, però no és costum convertir una pregunta en una interpellació. Altrament, el Govern ha donat proves de què discuteix davant de la Cambra tots els problemes que afecten els interessos de Catalunya.

El Sr. CASANELLES: Ja he sentit una mica el criteri del Conseller de Governació, i m'ha sorprès un xic quelcom del que ha dit, i pel prestigi mateix del Govern, pel prestigi que nosaltres volem que tingui l'autoritat del Govern, dintre de les seves facultats, voldria que em repetís el senyor Conseller de Governació, d'una manera clara, o que em fes el favor de dir-me si veritablement ha volgut dir que el

Govern no té facultats per a intervenir en aquesta concessió que ha fet l'Ajuntament de Barcelona. Que em digués, d'una manera ben clara, això, i després em reservaré, si la Presidència me la concedeix, naturalment, la paraula per a donar unes quantes explicacions.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Voldria que el senyor Casanelles em puntualitzés ben bé una altra volta el que pregunta.

El Sr. CASANELLES: Pregunto si el Govern no té facultats per a intervenir en aquesta concessió que ha fet l'Ajuntament de Barcelona respecte els autoòmnibus Torner.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ha fet?

El Sr. CASANELLES: Ha fet o pretén fer.

El Sr. CONSELLER de Governació: No és igual.

El Sr. LLUHÍ: Ha fet, ha fet; no veniu aquí a fer distincions. (*Rumors de protesta en la Majoria. El senyor President demana or.lre.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Em sap greu no tenir aquí tots els elements necessaris per a convertir aquesta pregunta en interpellació, però...

El Sr. TRIES DE BES: Si vol la V. S., l'accepto immediatament.

El Sr. CONSELLER de Governació: No; ja he dit que la V. S. tindrà els elements necessaris i vindrà preparat segurament...

El Sr. TRIES DE BES: No, no; es tracta d'una Llei!

El Sr. CONSELLER de Governació: ...però jo, que no tinc cap relació amb els afers de l'Ajuntament de Barcelona, comprendrà la V. S. que no he de tenir els elements necessaris en aquest moment. Es tracta senzillament d'una pregunta que la V. S. m'havia anunciat, que jo no sabia tot l'abast que tindria, i que, com accepto gustós totes les preguntes que se'ns fan, he acceptat aquesta. Però si la V. S. m'hagués anunciat una interpellació sobre aquest assumpte de l'Ajuntament de Barcelona, pot tenir la seguretat que hauria estat a la seva disposició per a contestar com hagués estat necessari.

El Sr. LLUHÍ: Si ahir va prendre una decisió el Govern, i el lògic era creure que estaria assabentat de l'assumpte! (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja contestaré al senyor Lluhi, encara que veig que estem en un debat que no sé si és reglamentari...

El Sr. PRESIDENT: Es mou estrictament dintre del Reglament, perquè són preguntes que la Presidència, vetllant estrictament pel Reglament, no ha accedit a transformar-les en una interpellació malgrat la insistència d'alguns senyors Diputats; perquè, com abans deia, no és facultatiu del President de la Cambra el fer-ho, i no ignora la V. S., senyor Casanelles, que la interpellació primer s'anuncia als membres del Govern i després d'acceptada, d'acord amb la Mesa, es fixa el dia.

El Sr. CONSELLER de Governació: El senyor Casanelles pregunta si el Govern pot intervenir en una concessió que es pugui fer o s'hagi fet de qualsevol línia de transports. El Govern, en bon principi

d'autonomia, no hi hauria d'intervenir. Ara jo ja sé que se m'objectarà que la Llei municipal antiga, que l'Estatut municipal, preveuen que el Conseller de Governació hi pot intervenir; però jo crec que el Conseller de Governació hi pot intervenir sempre i quan es prengui un acord i aquest acord pugui, naturalment, estar en contradicció amb la Llei determinada.

Però la contesta que ha de donar el Conseller de Governació a aquesta demanda d'autorització, és que ell no ha de donar aquesta autorització ni ha de deixar de donar-la, sinó que mancant, com he dit abans, els informes i el dictamen necessaris perquè pugui formar-se un criteri, ha de dir únicament i exclusiva que és l'Ajuntament qui veurà si cau o no cau dintre d'aquesta Llei, i serà el dictamen dels seus tècnics el que dirà si aquesta Llei afecta o no a aquesta concessió, havent-se naturalment d'atenir als resultats de la resolució que prengui, ja sigui en el que respecta a la part administrativa, ja sigui quant als Tribunals, que és el que entenia el senyor Tries de Bes.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Casanelles, per a rectificar.

El Sr. CASANELLES: No m'ha sorprès la resposta del senyor Conseller de Governació, perquè jo ja tenia l'ofici del Conseller de Governació, en el qual es diu que el Govern de la Generalitat no té facultats per a intervenir. És això el que m'ha causat més sorpresa, que el Govern de la Generalitat no tingui facultats per a intervenir. Diu l'ofici que ha enviat el Govern de la Generalitat a l'Ajuntament de Barcelona: «Tinc l'honor de comunicar-li que el Consell Executiu de la Generalitat ha acordat que no és d'incumbència d'aquest Govern ni entra dintre de les seves facultats la interpretació de les Lleis ni l'aprovació o desestimació de les esmentades línies d'autoòmnibus; però que havent estat autoritzat, amb data 29 de setembre del 1933, el senyor Conseller de Governació per a presentar un Projecte de Llei referent al règim de l'Ajuntament de Barcelona, aprovat poc després pel Parlament de Catalunya, el Consell, en termes generals, estima que, de no manifestar-se expressament que tingui efectes retroactius la part preceptiva, no afecta, com és de consuetud, a acords presos amb anterioritat a la promulgació de la Llei. Visqueu molts anys. Barcelona, 5 de desembre del 1933. — El Conseller Primer.»

Jo no vull posar-me a estudiar aquest assumpte; jo no vull posar-me en el que ha passat a l'Ajuntament de Barcelona, i sobre la legalitat o no legalitat de la concessió d'aquestes línies i sobre tots els incidents que tots prou coneixem per la premsa i dels quals n'ha explicat una petita, molt petita part, el senyor Tries de Bes. Jo solament vull demanar concretament, i explicar el perquè em sap molt de greu que les facultats del Govern es vagin limitant. És per això que jo només vull parlar en aquest moment per dir-li que segurament el Conseller de Governació ha oblidat — no crec que els ignori — alguns articles de la Llei Municipal, articles de la Llei en els quals es diu que el Govern tindrà la plena autoritat i la direcció dels Ajuntaments que tingui sota la seva jurisdicció, i, a més, es diu que el Conseller — abans era el Ministre de la Governació — és el cap superior dels Ajuntaments, l'únic autoritzat per trametre'ls disposicions. Això és el que es diu d'una

manera concreta en la Llei Municipal, i si vol, jo li diré a la V. S. quins articles són.

El Sr. CONSELLER de Governació: No, no; ja els conec.

El Sr. CASANELLES: No és tan solament la Llei Municipal, sinó que nosaltres, quan volguérem el Govern autònom de Catalunya, volguérem la plena autoritat pel Govern autònom, i quan es trameteren les facultats que tenia el Govern central respecte els Ajuntaments, també es transferí al Govern de la Generalitat aquesta autoritat, aquesta direcció, aquesta facultat que té per a dictar disposicions als Ajuntaments. És a dir, que el Govern de la Generalitat té, no solament la facultat de poder intervenir, sinó que té l'obligació d'intervenir dintre dels Ajuntaments de Catalunya, i quan els Ajuntaments de Catalunya surtin de llur òrbita, quan els Ajuntaments de Catalunya facin coses que no poden fer, el Conseller de Governació i el Govern de la Generalitat tenen el deure d'intervenir en aquests Ajuntaments, malgrat aquests tinguin una autonomia, que no vol pas dir que tinguin una plena llibertat, que puguin fer el que els doni la gana, sinó que l'autonomia comporta una sèrie de facultats, sempre, però, sota la direcció del Govern de la Generalitat.

Però és que, a més, aquesta concessió, com deia molt bé el senyor Tries de Bes, no ha estat feta, no ha estat realitzada. La pregunta l'he feta — i és per això que tenia l'obligació la V. S. d'intervenir — perquè la concessió no ha estat feta. El senyor Tries de Bes deia que havia fet a la V. S. una pregunta concreta sobre si el Govern de la Generalitat autoritzava o no aquestes línies. La V. S. sap molt bé que l'Ajuntament de Barcelona demanava al Govern de la Generalitat altres coses. La V. S. sap que al mateix temps de l'ofici, hi havia una nota acompanyatòria explicativa dels fets, i es deia que hi havien dues teories: que n'hi havien uns que creien que per a l'autorització definitiva d'un dictamen, n'hi havia prou amb què l'Ajuntament de Barcelona fes la concessió, i aleshores aquesta ja estava feta d'una manera definitiva. I hi havia també el que deien els tècnics i els lletrats de l'Ajuntament, que, per a fer la concessió definitiva, no n'hi ha prou amb què l'Ajuntament ho voti, sinó que quan l'Ajuntament faci una concessió poden existir terceres persones que es creguin perjudicades, i aleshores aquestes tenen el dret de recórrer davant de l'Ajuntament de Barcelona, i aquest ha de rectificar o ratificar l'acord.

Quan l'altre dia es demanà la concessió definitiva, digué el senyor Secretari i digueren els Tècnics de l'Ajuntament, que no es podia donar aquesta concessió definitiva perquè hi ha uns senyors que s'hi oposen, i perquè hi ha una Llei que ha estat votada per aquest Parlament, que priva que es facin concessions definitives, i naturalment aquesta no es podia fer.

La pregunta que aleshores es feia al Conseller de Governació, és si pot o no intervenir-hi, i jo dic que la Llei l'obliga d'una manera concreta a intervenir-hi. Els articles de la Llei ho diuen completament; el traspass de serveis que s'ha fet al Govern de la Generalitat ho diu completament. Pel prestigi mateix de l'autoritat del Parlament, pel prestigi del Govern de la Generalitat, convé que aquest pugui intervenir en tot moment en els Ajuntaments, que tingui aquesta facultat i

que quan aquells Ajuntaments, com el cas d'ara, facin una concessió que vagi contra una Llei del Parlament, per la mateixa autoritat del Parlament, pel mateix prestigi del Parlament, el Govern de la Generalitat, que té el deure de no permetre que les Lleis del Parlament puguin ésser conculcades pels Ajuntaments que estan sota el seu control, té l'obligació d'intervenir i de dir: «Ajuntament de Barcelona, en mèrits de la Llei que ha estat votada pel Parlament, no tens dret a fer aquesta concessió definitiva, i per tant esperaràs que hagin passat les eleccions municipals i que ja no regeixi aquesta Llei que limita les teves facultats, i aleshores podràs fer-ho. Però, mentretant, com que hi ha una Llei que ho priva clarament, no pots fer això que proposes.» Però això de contestar amb un ofici, com ha fet el Govern de la Generalitat, és mermar les seves mateixes facultats. I es parlava en aquest ofici de què una Llei no pot tenir caràcter retroactiu. Si no se'n parla per res, que no té res a veure! Què té a veure? Si encara s'ha de fer aquesta concessió! Com vol que tingui caràcter retroactiu? Aleshores, el Govern té autoritat damunt de l'Ajuntament de Barcelona...

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja contestarem.

El Sr. CASANELLES: Llegeixi la V. S. la Llei municipal, sobre aquesta facultat que té el Govern de la Generalitat i veurà com pot intervenir.

El Sr. LLUHÍ: Ho sap el senyor Mestres i ho sap el seu inspirador.

El Sr. CONSELLER de Governació: No tinc cap inspirador.

El Sr. LLUHÍ: Sí, sí; és públic i notori. (*Protestes en la Majoria.*)

El Sr. CASANELLES: Doncs jo crec que pel prestigi mateix del Govern, si no vol mermar les facultats que té, i que els Ajuntaments d'aquí en endavant facin el que els doni la gana i tinguin una llibertat que arribi a l'anarquia, crec que el Govern de la Generalitat té el deure de rectificar aquest ofici contestant a l'Ajuntament de Barcelona; rectificant-lo, dient que té plena autoritat per intervenir, i aleshores dictar-li les disposicions necessàries, dient que en aquest moment aquesta concessió és illegal, com ja ho han dit els Lletrats i com ho ha dit el Secretari. La V. S. té l'obligació de fer-ho, pel prestigi mateix de l'Ajuntament de Barcelona, que del prestigi d'aquest Ajuntament també en depèn el prestigi de la nostra autonomia i el prestigi de Catalunya.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: No comprenc de cap de les maneres el per què hem demanat en l'Estatut — i recordo també que sigui una de les coses que haguem dit aquí que més ens honrava —, que els Ajuntaments tinguin plena autonomia, si la V. S. pretén que ara jo tingui aquestes facultats.

El Sr. CASANELLES: Que té.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja ho he dit abans que la V. S. parlés, que m'objectaria això.

Però aquest Parlament mateix ara està fent

una Llei Municipal que no deixa cap facultat al Conseller de Governació, que totes passen als Tribunals ordinaris i als Contencioso-administratius. Si aquesta és la doctrina que nosaltres sentem en fer la nova Llei municipal i donar la completa autonomia als Ajuntaments, perquè diu la V. S. que si nosaltres ho deixem en absolut, el Govern de la Generalitat perdrà els drets que té? El Govern de la Generalitat en la nova Llei municipal pocs drets o gairebé cap dret tindrà sobre els Municipis, i aleshores forçosament aquests Municipis s'hauran de trobar, com ara el de Barcelona, que amb una Llei que dicti el Parlament de Catalunya, hauran d'ésser ells forçosament i llurs tècnics, els qui hauran de dictaminar.

El Sr. LLUHÍ: S'equivoca la V. S.; seran els Tribunals!

El Sr. CONSELLER de Governació: Ara li podria dir el que m'ha dit la V. S. abans, sobre l'inspirador.

El Sr. LLUHÍ: Jo dic les coses clares. (*Rumors. El senyor President demana ordre amb la campaneta.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo també. El criteri que ha donat el senyor Casanelles és un criteri que va contra l'autonomia dels Ajuntaments.

El Sr. CASANELLES: No, no!

El Sr. LLUHÍ: No, senyor.

El Sr. CONSELLER de Governació: Sí; i els Ajuntaments han de tenir criteri propi. Els Ajuntaments són grans, i se'ls hi poden donar facilitats per a complir la Llei, a fi que la puguin complir bé.

El Sr. CASANELLES: Em permet la V. S. un moment?

El Sr. CONSELLER de Governació: Amb molt de gust.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Casanelles... és la Presidència la que ha de permetre, i malgrat la seva condescendència, aquesta discussió està prenent un abast que la Presidència, amb bona interpretació del Reglament, no pot consentir.

El Sr. CASANELLES: És que l'autonomia, tal com la V. S. la interpreta, no ens donaria Ajuntaments autònoms, sinó que els convertiria en repúbliques independents.

El Sr. CONSELLER de Governació: No.

El Sr. CASANELLES: Sí; perquè els Ajuntaments han d'estar supeditats al Govern de la Generalitat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Els Ajuntaments tal i com va articulant-se la Llei Municipal, estan supeditats a les Lleis que els regulin i únicament i exclusiva estan supeditats als Tribunals competents, perquè el Conseller de Governació tindrà cura de no intervenir, tota vegada que la Llei no permet intervenir.

El cert és que nosaltres no podem, abans de què es prengui un acord en ordre a una qüestió que ells saben el que hi ha legislat, no podem dir la nostra opinió, no havent arribat cap dictamen ni cap expedient de la concessió...

El Sr. TRIES DE BES: Em permet la V. S.?

El Sr. PRESIDENT: Senyor Triès de Bes: altra vegada?

El Sr. TRIES DE BES: Perquè s'ha afegit

que la Llei no tindrà efecte retroactiu? Què vol dir això?

El Sr. CONSELLER de Governació: ¿Es que la V. S. creu que la Llei tindrà efecte retroactiu?

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Doncs si no es tenen facultats per interpretar, ¿per què es diu això? (*Diversos senyors Diputats pronuncien frases que no arriben clarament als taquígrafs.*)

El Sr. PRESIDENT: Segueix en l'ús de la paraula el senyor Conseller de Governació, i la Presidència prega als senyors Diputats que no intervinguin amb interrupcions, i molt menys quan són reiterades.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Vaig a acabar, perquè ja veig que això fóra pitjor que una interpellació. La Llei no té efectes retroactius i això ho pot dir el Consell de la Generalitat sempre que ho cregui convenient.

El Sr. TRIES DE BES: ¿Es podria dir de tots els principis generals del dret!

El Sr. PRESIDENT: No estem a la Facultat de Dret, senyor Triès de Bes. (*Alguns senyors Diputats interpeilen alhora el senyor Conseller de Governació. La Presidència reclama ordre.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: No veig que hi hagi cap inconvenient en què es digui això del caràcter retroactiu de la Llei. (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Està llesta aquesta pregunta. Segueix l'Ordre del Dia.

El Sr. LLUHÍ: No, no!

El Sr. CASANELLES: Com? ¿Si no n'ha contestat la meua pregunta!

(*Els senyors Diputats de la Minoria Nacionalista d'Esquerra i alguns senyors Diputats de Lliga Catalana, protesten de la decisió presidencial, amb paraules que la confusió no fa entenedores.*)

El Sr. PRESIDENT (*Toca enèrgicament la campaneta.*): Segueix l'Ordre del Dia. La Presidència no pot deixar convertir una pregunta en una interpellació.

El Sr. LLUHÍ: ¿El que la Presidència no pot fer és deixar desatesos els drets dels Diputats! (*Protestes en la Majoria.*)

El Sr. CASANELLES: No s'ha contestat la meua pregunta. (*Continuen les protestes per part dels esmentats senyors Diputats.*)

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats! Segueix l'Ordre del Dia.

El Sr. LLUHÍ: No pot ésser; no s'ha contestat una pregunta formulada per un Diputat.

El Sr. PRESIDENT: El Conseller a qui anava adreçada la pregunta ha donat les explicacions demanades, i el senyor Casanelles ha rectificat. Segueix l'Ordre del Dia.

Una rectificació al Diari de Sessions

El Sr. FRONJOSA: Demano que se'm concedeixi l'ús de la paraula.

El Sr. PRESIDENT: Prego als senyors Diputats que ajudin la Presidència a mantenir la integritat del Reglament, tant més quan la Presidència posa cura en interpretar-lo amb condescendència.

El Sr. FRONJOSA: Demano per parlar, perquè

en el DIARI DE SESSIONS se m'atribueixen coses que jo no he dit.

El Sr. PRESIDENT: Doncs havia fa V. S. haver fet l'observació en el moment oportú.

El Sr. FRONJOSA: Es que he fet tard.

El Sr. PRESIDENT: Pot parlar, doncs.

El Sr. FRONJOSA: No sabia que hi havia rel·lotge d'entrada. No acostumo a repassar les quartilles taquigràfiques; i avui, en llegir el DIARI DE SESSIONS, he vist que se m'atribueix una cosa que no vaig dir; jo vaig parlar del Mètode de Descartes, i la versió taquigràfica del DIARI DE SESSIONS em fa dir que era Kant. Jo puc saber molt poques coses, però sé el suficient per estar assabentat de què l'autor del Discurs del Mètode és Descartes, i no Kant. I voldria que constés aquesta rectificació. Ja que tractem d'aquestes qüestions, em permetria significar la conveniència de què si algunes vegades, els Diputats diem coses incorrectes, caldria després que s'esmenessin, perquè tothom sap que en el DIARI DE SESSIONS apareixen trossos que no hi ha qui entengui el que volen dir. Convindria que la Presidència es preocupés d'aquestes qüestions, no perquè així interessi al Diputat que ara parla, sinó perquè no es doni el cas que els ciutadans que llegeixen el DIARI DE SESSIONS arribin al convenciment que els Diputats no saben el que diuen.

El Sr. PRESIDENT: Constarà la rectificació demanada pel senyor Fronjosa.

Continuació de la discussió del dictamen especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal, per rectificar.

El Sr. ABADAL: Senyors Diputats: Hem de reconèixer que després dels dies passats, des de que el senyor Conseller de Justícia i Dret ens va fer l'honor de contestar a les observacions que vàrem fer, respecte de la Llei de Contractes de Conreu, potser la meua rectificació semblarà quelcom desplaçada. Són ja revellides les petites notes que vaig prendre; però jo creuria que faltava a un deure meu, si no correspongués a les paraules del senyor Conseller de Justícia i Dret, fent algunes petites observacions a les coses que foren objecte del seu parlament de l'altra dia, tant més quant alguns dels que han intervingut en aquesta discussió tingueren la benvolença de tractar d'arrodonir algunes de les coses que jo vaig dir.

La primera de les observacions que jo feia en tractar d'aquest assumpte, era la que es referia a la contraposició absoluta de criteri que al meu entendre hi ha entre el Projecte de Llei formulat pel Govern i presentat a la Cambra i el dictamen que després ha vingut a conseqüència dels acords de la majoria de la Comissió. El senyor Conseller de Justícia i Dret ens deia respecte aquest punt, que això era la cosa més natural del món, perquè com en tots els Parlaments, el Govern quan presentava un Projecte de Llei no en feia una qüestió tancada, sinó que es discutia dintre del Parlament, escoltava les observacions de tots els que composaven la Cambra, i acceptava aquelles coses que entenia que milloraven el projecte que s'havia presentat i, en definitiva, s'arribava a l'acord del que la Cambra, per mitjà de la

seva majoria, determinava en virtut d'aquestes observacions i en virtut de les acceptacions que fes el Govern.

Es exacte això, i així ha d'ésser, perquè al cap d'avall les Lleis no han d'ésser més que l'expressió de la voluntat de la Cambra. Però el Govern té sempre un pensament i té sempre l'orientació d'allò que han d'ésser les Lleis, i jo comprenc que el Govern arribi a l'acceptació de totes aquelles coses que millorin la Llei, arribi a la transigència en els casos que sigui necessari; però el que no entenc és que el Govern es sotmeti a criteris que són absolutament contraris als que el determinaren en presentar el Projecte de Llei.

El senyor Conseller de Justícia i Dret em deia que això no passava aquí: em deia que el que havia fet la majoria de la Comissió en modificar el Projecte de Llei i en formular el dictamen que tenim a discussió ara, no era més que una simplificació del Projecte, una millora del Projecte, però no hi havia la contraposició que jo suposava entre el Projecte de Llei i el dictamen de la majoria de la Comissió.

Entenc que en això hi ha una equivocació — al meu entendre, naturalment — i és perquè si examinem punt per punt la Llei, cosa que no faré ara, perquè comprenc que estem en la totalitat, trobaríem uns punts en els quals hi ha aquestes discrepàncies substancials.

Jo únicament em referiré a algunes d'aquestes coses, com per exemple la primera de què feia esment i que es referia a la llibertat de contractació.

En el Projecte del Govern s'admetia aquesta llibertat de contractació i salvant certs punts en els quals deia — com diuen totes les Lleis, perquè en totes elles hi ha coses prohibides — salvant el que fossin principis essencials de la Llei, deia: «en el demés, salvant pacte en contrari», i això es repeteix en un article i en varis articles, i ve la majoria de la Comissió i ho canvia tan completament que ho diu al revés: «sense que es puguin fer pactes en contrari», no respectant el criteri que era que es salvaven els pactes en contrari.

Un altre punt d'una importància extraordinària és que el Projecte del Govern establia indubtablement, com el dictamen de la majoria de la Comissió, fer revisions dels contractes; però el Projecte del Govern no s'oblidava del que s'havia dit en discutir-se la Llei per a la resolució dels conflictes que havien existit, de què volia acabar amb aquells conflictes i que vingués una altra Llei a regular pel successiu allò que hi hagués sobre aquests punts, i establia, respecte d'aquestes revisions, que quan en virtut de les revisions es modifiquessin els contractes o pactes, s'aplicaria dintre de l'any en què les revisions s'haguessin determinat, tancant per complet allò que ha estat motiu dels conflictes i de les pertorbacions al camp de Catalunya. I ve la majoria de la Comissió, i els senyors de la majoria de la Comissió ho canvien completament i es diu que des del moment que s'interposi recurs de revisió, no s'haurà de pagar més que el 50 per 100 del contracte.

Un senyor DIPUTAT de la Majoria: A compte.

El Sr. ABADAL: Al meu entendre, això representa que, efectivament, dintre del dictamen de la majoria de la Comissió hi ha una contraposició tan essencial amb el que era l'esperit del Govern en presentar el Projecte de Llei, que, la veritat, no com-

prenc que això sigui únicament una millora al Projecte de Llei que s'havia presentat.

Un altre dels punts de què em vaig a ocupar i que em va contestar el senyor Conseller de Justícia i Dret, és el que fa referència a les observacions que vaig fer respecte de la divisió de finques.

Jo deia que aquella determinació que existia en el dictamen de la Comissió respecte de què les finques que adquirissin els arrendataris que anessin al dret d'adquisició no poguessin ésser majors de 60,000 pessetes, representava la determinació d'un desideratum de la Llei de dividir la propietat de Catalunya en unes parcelles insignificants per a la bona economia del país, i el senyor Conseller de Justícia i Dret contestava solament que no era una cosa tancada, que si es precisés que en lloc de 60,000 pessetes haguessin d'ésser 50,000, o una altra quantitat, en el curs de la discussió es veuria i es podria perfeccionar si era perfeccionable. Però no era això el que jo volia dir, senyor Conseller de Justícia i Dret; no era la qüestió de més o menys quantitat a la que jo em referia, sinó a la de principis.

Es que entenem que efectivament el desideratum de la Llei ha d'ésser que les finques de Catalunya es divideixin en parcel·lacions insignificants, com seran les de 60,000, 80,000 o 100,000 pessetes? Doncs llavors, és aquest principi el que jo voldria que es destruís, que no hi haguessin limitacions per adquirir si es conserva el dret d'adquisició i que es desenrotllin les explotacions agrícoles en la forma més adient i d'acord amb les circumstàncies de cada comarca, de cada conreu i de totes les persones que intervinguin en aquests conreus. Però no és qüestió de més o de menys, sinó de principis perquè no s'arribi a la realització del que sembla el desideratum de la Llei, de parcel·lació de les finques i es vagi a una minimització de la propietat que jo entenc és un perjudici per a l'economia del país.

Un altre punt de vista, que és un punt de vista per a mi de molta importància i que jo no sé si ens arribarem a posar d'acord la majoria de la Comissió, el Conseller de Justícia i Dret i jo mateix, és el que es refereix a la unificació dels contractes de conreu.

El senyor Conseller de Justícia i Dret diu que en el dictamen de la majoria de la Comissió no es va a la unificació dels contractes de conreu. El senyor Conseller de Justícia i Dret continua sostenint que en virtut d'aquest dictamen de la majoria de la Comissió, podrien haver-hi mil formes de contracte, que tota aquella riquesa de contractació agrícola que tenim a Catalunya no desapareixerà, sinó que encara podrà multiplicar-se; i l'argument que utilitza per a dir això és el que s'estableixen les Comissions arbitralis que dintre de cada comarca podrien fer els contractes tipus necessaris i amb tota la varietat possible. Però, la veritat, quan sentia el senyor Conseller de Justícia i Dret que deia aquestes paraules, recordava jo que ja en el si de la Comissió les havia escoltat també i recordava també com els components de la majoria de la Comissió que redactaren el dictamen somreien, perquè sabien que dintre de les regles i dintre de les normes que havien establert

s'hauria d'anar forçosament a la unificació de contractes dintre de Catalunya.

Perquè fixi's, senyor Conseller de Justícia i Dret, que en virtut de les revisions s'estableix ja que es pot demanar sempre que tot contracte es vingui a definir en un contracte a un tant alçat, tant alçat que haurà d'ésser amb referència a regles determinades; no diguem ara quines; és igual que siguin unes o altres. I a conseqüència d'això, en virtut d'aquestes peticions de revisions de contractes, indubtablement que pot tothom demanar que es converteixin — sigui la masoveria, sigui la parceria, sigui qualsevol dels contractes de conreu que hi hagi — en un simple arrendament a tant alçat; i, per consegüent, llavors ens desapareix tota aquesta multiplicitat de formes de contractes de conreu que tenim a Catalunya per a convertir-se únicament i exclusiva en un arrendament a tant alçat de finques determinades. Què faran les Comissions? Què poden fer? Modificacions accidentalíssimes: de si en un conreu hi ha d'haver cereals o hi ha d'haver ferratges, segons la manera d'ésser de les comarques? Serà tot el que poden fer, perquè, en virtut de la petició dels mateixos conreadors, tots els contractes que vagin a la Comissió, si ho demana el conreador, s'han de convertir en contractes a tant alçat i, per consegüent, desapareix tota aquella riquesa de contractació agrícola de Catalunya. Que aquesta és la tendència de la majoria de la Comissió, a mi em sembla que la mateixa Comissió no ho negarà. Està establert el camí dintre del dictamen de la Majoria, i aquest camí es realitzarà si efectivament tenen aquesta llibertat els conreadors d'obligar els propietaris que en tots els casos es converteixin tots els arrendaments en arrendaments de preu alçat.

Deia també el senyor Conseller de Justícia i Dret que la prova més manifesta de què quedava aquesta amplitud de contractes de conreu, és que dins del mateix dictamen de la majoria de la Comissió, es regula el que és el contracte de la rabassa morta i es regula el que és el contracte de masoveria. Però és que es regulen l'un i l'altre únicament i exclusiva amb l'objectiu de matarlos, perquè la rabassa morta és redimible des del primer moment i la masoveria és convertible — en virtut d'aquelles normes que abans he dit — en un contracte merament de pagament de preu comptat de les finques que estiguin arrendades.

Un altre punt del qual jo em vaig ocupar, que també crec que té una importància extraordinària, és aquell que es referia a què els que tinguin terres i les conreen, no puguin conrear-les si per ells mateixos o pels seus familiars no poden abastar tots els treballs que representen les tres quartes parts de l'explotació i necessiten més d'una quarta part d'auxiliars o de jornalers per a fer aquesta explotació de la terra. Jo deia que això per una part limitava el nombre de jornalers que poguessin intervenir en els conreus de la terra, i que si en un moment determinat el nombre de jornalers és superior al que aquesta quarta part agafada globalment permet que pugui haver-hi dintre del conreu de la terra, forçaven aleshores a un nombre determinat d'obrers a un atur forçós i que això ho creia perjudicial per a l'economia de Catalunya.

I que, per altra part, a aquells que tenien la desgràcia de perdre un familiar i quedar pocs individus per arribar a complir les tres quartes parts dels treballs d'explotació, els obligaven a despullar-se de l'explotació d'aquesta mateixa terra que tenien i per consegüent a sortir-se de la categoria que tenien de conreadors de terra pròpia. I em deieu aleshores: «Hi hem buscat a això una solució, i la solució és que en aquests casos es pot arribar al subarrendament que en tots els altres casos és prohibit en el Projecte de Llei o en el dictamen de la Comissió.» Ah!; però és que, senyor Conseller de Justícia i Dret, això no és igual. No és igual perquè no representa solament el poder o no poder aquella persona conrear la propietat que fins aleshores conreava; representa treure d'aquella persona la categoria que ella estimava i que creia que era superior a la que ara vosaltres li voleu donar. És que representa una altra cosa completament contrària al que vosaltres dieu que són objectius de la vostra Llei, perquè representa el convertir a aquesta persona, que era un conreador de la terra, que continua volent ésser un conreador de la terra de la seva pròpia propietat, en res més que en un capitalista que cobra la renda, que ha de limitar-se a cobrar l'arrendament que aleshores li donaran els subarrendants a qui els hi ha donat la terra. I això és absolutament contrari a l'esperit que sembla que us anima a vosaltres de què s'aparti tot el que sigui capital de la terra per a convertir-se únicament en conreador propietari de la mateixa terra, perquè ells siguin els qui la conreïn i els que en tinguin els productes.

Quan jo vaig parlar de les Comissions Arbitrals, deia jo que inspirava aquest dictamen de la Comissió, com ha inspirat des de què son aquí quasi totes les coses que hem fet, una por a la Justícia i que jo entenia que la Justícia era un dels perns més fermes per a l'evolució d'una societat normal. I el senyor Coromines va dir-me, en una forma més o menys concreta, que no era por a la Justícia el que inspirava la creació de les Comissions arbitrals, sinó una por a una determinada administració de Justícia. Ho vaig entendre així.

El Sr. CONSELLER de Justícia: Por, no.

El Sr. ABADAL: No diguem por; a la convicció de què l'administració de justícia, tal com en el dia d'avui està establerta, no respon a aquell concepte que en dieu vosaltres de «justícia social», que s'esvaeix en l'atmosfera moltes vegades d'una manera incomprensible. Així, potser, hauré concretat una mica més el concepte del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Jo dic que, en tot el que són relacions entre home i home, que són les bases de les relacions jurídiques dintre d'una societat, el que representa el criteri de justícia, més que res més, és que hi hagi unes normes preestablertes, amb les quals, dintre de l'evolució de totes les relacions entre home i home — que per ésser tals són jurídiques —, sàpiga cada un què és el que pot fer i què és el que no pot fer, què és el que és seu i què és el que no és seu. I, en establir Comissions arbitrals que no han d'obeir a aquestes normes preestablertes que han d'ésser base de les rela-

cions entre uns homes i uns altres homes, vosaltres destruïu aquell criteri de justícia que és necessari en tota societat, perquè la gent va a les palpentes dintre de totes les relacions i no pot fonamentar res, absolutament res, de la seva vida ni de la seva economia, que és, com a conseqüència, la base de l'economia de tot el país; perquè no sap quina serà la regla que el dia de demà, a posteriori, s'establirà respecte de les relacions que ells han cregut fermes i que han establert amb altres persones. I per això és que jo dic que és necessari que tot el que representa contractació, dintre de la societat, es fundi en normes que ja siguin conegudes, perquè sobre d'elles es pugui fonamentar tot el que seran després les conseqüències d'aquestes relacions; però que no és possible caminar ni caminar normalment si aquestes relacions no són preestablertes i no són conegudes, perquè aleshores es va sempre absolutament a cegues sobre el que pot succeir el dia de demà i ningú pot fonamentar res sobre aquelles coses que el dia de demà no sap com s'han de resoldre.

(Ocupa la presidència el senyor Serra i Hunter, Vicepresident Primer de la Cambra.)

I quant a allò de l'Administració de Justícia, que és la segona part del que el senyor Conseller de Justícia i Dret m'objectava respecte del que jo deia en aquest punt, jo he de dir-li al senyor Conseller de Justícia i Dret i a tots els senyors Diputats, que ja sabem que en l'Administració de Justícia aquí, com a tots els altres països, hi pot haver falles, i hi pot haver...

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No em referia a això. No em referia a les falles de l'Administració de Justícia.

El Sr. ABADAL: ¿No es referia a les falles de l'Administració de Justícia? Llavors, no en parlem; però, de totes maneres, sí que m'he de plànyer que pugui semblar que dintre la nostra terra no se sosté el principi de què l'Administració de Justícia en el nostre poble, com en tots els altres pobles, s'ha de defensar com una de les bases capitals de la normalitat de l'evolució de la societat. Perquè de falles en l'Administració de Justícia n'hi ha per tot arreu, en altres parts potser més que aquí; i tots els països el primer que defensen és que la seva Administració de Justícia és una Administració de Justícia recta, perquè no pugui haver-hi per part dels altres cap classe de dupte, de què aquella societat és una societat dintre la qual les relacions entre home i home es poden desenrotllar normalment i sempre amb subjecció a les Lleis. Dic jo que me'n dolc molt i que me n'he de doldre perquè llavors el que resulta és que els altres no tenen fe en el poble que no sap defensar ell mateix, ni per mitjà dels seus òrgans de govern, la rectitud de la seva Administració de Justícia.

Ja no solament el senyor Conseller de Justícia i Dret, sinó alguns altres dels que han parlat aquí, el senyor Casanelles, si no m'enganyo, han parlat d'aquesta llibertat de contractació, que reconec que estimo molt, i que estimo molt perquè crec que l'afició la convicció i la fermesa amb què el poble català ha defensat sempre les llibertats polítiques, ho ha fet més amb vista a què per mitjà d'aquesta llibertat política s'obtingui la llibertat civil, que no pas per a res més.

Em deien que en el dia d'avui ja no podia aquesta contractació mirar-se amb aquella llibertat que s'havia mirat fins ara i que calien limitacions en aquesta llibertat de contractació. Qui en dubta? No sóc jo qui en dubti, durant tota la meua vida he hagut de remenar molts textos de Llei, he hagut de remenar molts contractes i sé que hi ha molts contractes prohibits i que se'n poden prohibir més segons siguin les circumstàncies de temps i de lloc; però això no vol dir que fora d'aquells punts concrets en què un contracte és prohibit, hi hagi una absoluta llibertat de contractació, i això és el que defenso i és el que vull.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Estem iguals.

El Sr. BRU: Ho defensem tots.

El Sr. ABADAL: Es igual; però recordo que dintre la Comissió, en un cert article d'aquest dictamen de la majoria de la Comissió, jo indicava que una fórmula — no em recordo quina és ara, ja la trobarem després en l'articulat —, una fórmula determinada que hi ha, la canviéssim per una que digués únicament que no es pot fer res del que la Llei digui que és efecte de nul·litat. I em varen dir: «Això, no; ho limitarem massa». Precisament per això, perquè el que volem no és que dintre normes determinades de la Llei es pugui tenir una llibertat de contractació, sinó que tota la contractació estigui ficada dintre un motillo estret en el qual no hi haurà possibilitat que la gent es mogui amb la llibertat necessària.

Un últim punt al qual jo em vull referir, no solament perquè no sé si em vaig explicar bé, sinó perquè el senyor Serra i Moret es va fer càrrec d'ell i crec que potser era en virtut que no m'havia explicat bé. És el punt en el qual jo em referia a què tot aquest Projecte de Llei modificat pel dictamen de la majoria de la Comissió, no fa res més, al meu entendre, que treure en absolut de la terra, d'expandir-ne, de fer-ne fugir els capitals que l'han de fecunditzar, que l'han de vivificar. Fixem-nos-hi una mica: Diu aquí que no poden haver-hi — aquest és l'esperit de la Llei —, no poden haver-hi terres de renda, que l'aspiració ha d'ésser que el conreador conreï la seva pròpia terra; per consegüent, que evolutivament, que a mesura que vagi passant el temps, totes les terres siguin del propi conreador, per això establiu la facultat d'adquisició sempre a voluntat del conreador. Ara bé; jo deia l'altre dia que això produïa dos resultats; el primer resultat és que els capitals no anessin a la terra, perquè amenaçats de què els serà retornada i els serà presa la terra que adquireixin amb aquells capitals, ningú no portarà aquests capitals a la terra; i per altra part, el que això fomentava més que res, aquell capitalisme que jo deia que entenia era el capitalisme més nefast que hi podia haver, que eren les rendes de valors mobiliaris solament, en tant en quant la persona els té, no en tant en quant els beneficis que fan a la societat, que és el capitalisme a què més hauríeu de tirar, perquè en el dia d'avui parlar del capitalisme dintre el que representa la possessió de la terra i l'agricultura, al meu entendre, senyors Diputats, és ridícul.

El gran capitalista i els mals que pugui haver produït el capitalisme, és precisament per les grans concentracions de capitals fora de la terra, pels trusts i pel *cartels* que precisament el que fan és

contrariar les lleis naturals a què em referia aquell dia, com contrària aquest Projecte de Llei; de manera, que per aquests motius aquest Projecte no fa res més, que fer-se parent d'aquests grans trusts i *cartels* que vénen a contrariar les lleis naturals de l'evolució de la societat. I quan el senyor Serra i Moret parlava d'això i venia a introduir tota una altra teoria en una cosa que en el meu entendre està fora d'aquest Projecte de Llei, que és el de les institucions nostres respecte de la institució de l'hereu i parlava de què l'hereu era perjudicial pel que es refereix al conreu de la terra i a la possessió de la terra, i que l'hereu en virtut dels seus vicis no fa res més que dilapidar tot el que hi havia respecte d'això, constituint un perjudici a tot el que representen els contractes de conreu, jo, la veritat, vaig ésser el que no va comprendre llavors quin era l'objecte pel qual el senyor Serra i Moret parlava d'això, perquè si parlava dels hereus, d'aquells que viuen dintre la terra i anava en contra d'això, llavors no feia res més que voler fomentar aquell absentisme que havíem dit sempre que era tan contrari a tot el que es refereix a l'evolució o a l'economia agrícola de Catalunya.

I en això no hi ha més remei. Si vosaltres voleu que la terra produeixi, si voleu que l'economia agrícola de Catalunya creixi, no hi ha més remei que facilitar que a la terra hi vagin capitals de fora, que a la terra no solament els conreadors siguin els que portin llur esforç, sinó que a més de l'esforç dels conreadors hi hagi l'esforç del capital, i que el capital s'hi vessi, en tant quant sigui possible, sense fer por amb això de les terres de renda i de les terres de no renda, que al fi i al cap, tot capitalista, quan vol buscar renda no la busca certament en les terres de conreu, que tots saben que les terres de conreu donen un rendiment tan petit que tots aquells que cerquen rendes grosses se'n van pel camí de l'alt capitalisme, a què abans em referia, que no és el capitalisme de la terra. I si de la terra, com vaig dir aquell dia, han vingut els capitals a fomentar la indústria de Catalunya, i si en el dia d'avui els industrials porten els seus capitals a la terra, no es fa res més que afavorir l'evolució de tota l'economia catalana, que això és al que hauríem d'anar, senyors Diputats, dintre d'aquests Projecte de Llei.

En aquest Projecte de Llei al que s'hauria d'anar més que a res més, és a la part econòmica del que representa l'explotació de la terra; fugir de tot el que són més o menys fantasioses teories del que pot ésser el dia de demà la societat, que la societat millorarà en tant en quan l'economia sigui més pròspera, la producció sigui més ferma, els capitals s'aboquin més a la terra, i d'aquesta manera la terra agafi una major productivitat. Però vosaltres heu fugit de la part econòmica i heu fugit àdhuc de la part jurídica; heu donat a aquest Projecte de Llei més que aquells objectius, més que aquelles bases en què s'havia d'inspirar, que eren l'econòmica i la jurídica, heu anat a donar a aquest Projecte de Llei, i sobretot al dictamen de la majoria de la Comissió, un aspecte més polític que altra cosa. I tot el que es refereix al camí de progrés de la Societat, més que en el polític, es funda en l'econòmic i es funda en el

jurídic. Per això jo voldria que en virtut de tota la discussió de totalitat que hem fet, que en virtut del que aquí hem anat exposant, us convençissiu de què el millor es que anéssim a veure si podíem aconseguir entre els uns i els altres, arribar a una coincidència de parers, arribar a un esperit de mútua transigència, arribar a un punt en el qual hi poguéssim tots coincidir; perquè, no volent afavorir uns interessos ni altres interessos, però comptant amb els interessos dels uns i dels altres, poguéssim en definitiva arribar a l'aprovació d'un Projecte de Llei que tornés la pau al camp de Catalunya, que fes que la productivitat de la terra fos cada dia millor, que la major part dels conreadors poguessin tenir la seva terra, i que d'aquesta manera poguéssim arribar a fonamentar la nostra economia agrícola de tal forma que fos la base principal, com ha estat fins ara, del sustentacle de la nostra terra catalana. (*Molt bé! en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: Moltes de les coses que acaba de dir el senyor Abadal, com ell ha reconegut, han estat per a repetir, per amplificar, per a justificar punts de vista exposats en la primera vegada que va prendre part en aquest debat, coses sobre les quals va dir la seva opinió aquest Conseller de Justícia i Dret, i sobre les quals podria abstenir-se de intervenir-hi de nou, per haver exposat ja d'una banda i d'altra totes les opinions que pertocaven al cas.

Jo no he de proposar, ni puc esperar-ho, que ens posem absolutament d'acord respecte d'aquest dictamen. Ens enganyariem recíprocament, i crec que el propòsit d'uns i d'altres no pot tenir mai aquest abast. Es tracta d'una qüestió essencialíssima respecte de la qual tenen un punt de vista els senyors de la Lliga Catalana, i tenim un punt de vista aquests homes que formem part d'aquest Govern i que constituïm aquesta majoria. Fora enganyar-nos recíprocament si volíem arribar a un absolut acord, i jo no vull dir aquí com el doctor Pangloss, que tot són paraules i que en el fons no hi ha fets que ens separin i que vulguem creure que tots pensem igual. Jo crec que al que hem d'anar és cadascú fins allà on les exigències de la realitat li imposin; cadascú sortir una mica de les seves casilles, dels seus atrinxeraments, a veure si arribem a un punt de transacció que no agradarà als uns ni als altres, que no ens posarà d'acord, però que ens permetrà una convivència, una contemplació d'opinions, un respecte del criteri dels altres, per anar a resoldre fins allà on es pugui, aquest problema que ja tenim plantejat, que és el problema del camp.

De manera que en dir això que jo vaig a dir ara, consti que no és que jo em faci la il·lusió de què ens hi puguem posar, però el que vull fer notar aquí, per a començar, és que tots plegats, volguem o no volguem, estem d'acord en les línies fonamentals dels problemes que tracta de resoldre aquest Projecte.

En primer terme anem aquí discutint — ja ho va dir l'altra dia el senyor Carreres i Artau i avui ho ha reiterat el senyor Abadal — si s'ha d'anar a una forma única de contractació o és si anem a formar les normes d'una contractació dintre de les quals es pugui moure la llibertat de contractar en quant

als problemes del camp. Jo sostinc que aquest Projecte no consagra un sol tipus de contractació, i ho sostinc com ho podria sostenir l'autor del Codi civil si li diguessin que en redactar prop de quaranta articles sobre els contractes d'arrendament exigia una sola forma de contractació. Es donen normes per a contractar; hi han coses avui permeses, que es prohibeixen, però això no vol dir que totes les altres no prohibides no puguin continuar éssent una deu d'on ragin totes aquestes formes que la invenció popular pugui aplicar a la resolució dels problemes del camp.

Jo no sé cap relació jurídica, em penso que ja ho ha reconegut també el senyor Abadal, jo no sé cap relació jurídica, cap mena d'obligació, que no estigui sotmesa avui, vulgui's o no es vulgui, cada dia més, a limitacions o a regles que vénen del Poder públic per a l'ordenació de la seva constitució jurídica. Jo no en conec cap. Tenim en el Codi civil els contractes d'arrendament de predis rústecs i els contractes d'arrendament de predis urbans, i sobre cada un d'ells s'estableixen una colla de normes, algunes de les quals prohibeixen en absolut que contra d'aquella norma es contracti res. En tota mena de contractes de serveis, en tota mena d'obligacions de les que jo conec, sempre hi han unes normes fixades en la Llei, i no és igual el que es fixin aquestes normes, que el que es digui que només una sola forma de contractació serà permesa i que aquesta serà permesa dintre d'aquelles normes.

Hi ha algunes coses que fins ara estaven permeses i que ara aquesta Llei proposa prohibir-les, però això és el mateix que succeeix en gairebé totes les reformes que avui s'estan fent en quant a les obligacions. Jo només recordo ara que ningú ha retret que els contractes sobre arrendament de predis urbans estiguin prohibits, o estiguin casats, o estiguin limitats a una sola forma de contractació, perquè han vingut reformes tan extraordinàries, com l'empresa, precisament, per un Ministre conservador de la monarquia, el senyor Bugallal, respecte als preus dels arrendaments de predis urbans. Ningú ha dit que això fos una cosa que prohibís d'aquí en endavant contractar, inventar i buscar la manera de resoldre el problema que la contractació de predis urbans plantejava, però jo veig que tant en aquesta forma com en totes estem en un moviment, en un corrent, en una inclinació que porta cada dia a establir més normes, més principis, més coses, més regles, que limiten aquesta llibertat de contractar tan cara a la V. S. i que també és cara per a mi, en quant es mogui l'home dintre d'aquelles normes que la Llei proposa i disposa per arribar a la igualtat entre les parts contractants.

En diferents punts del Projecte es parla de formes de contractació; es parla de la parceria; es parla de la rabassa morta; es parla de la masoveria, i diuen: Oh, és que se'n parla per matar-les! No, se'n parla per donar-los unes limitacions, alguna vegada limitacions que fins ara no tenien, però fora d'aquelles limitacions i dintre d'elles es deixa en absoluta llibertat les parts contractants perquè disposin allò que els sembli.

Tinc aquí per recordar-los precisament, els dos articles, que no poden ésser més categòrics, i si no ho són prou, els podem reformar, els dos articles que es dediquen a aquesta qüestió expres-

sament i explícita en la Llei. L'art. 41, diu: «Les Junes arbitrals formularan acomodant-se a les normes fixades en l'art. 39 i tenint presents els usos i costums de la comarca, uns contractes tipus de conreu que serviran de pauta a les revisions» —per l'efecte de les revisions—. I després, l'article 87, diu: «Per formular els contractes tipus de conreu comarcal — no general, comarcal, es diu que admet que per cada comarca pugui haver-hi un tipus diferent de contractació de cada una de les menes de conreus — com es disposa en aquesta Llei, les Junes arbitrals de districte, es constituïran juntament amb els Vocals suplents i funcionaran assistides dels elements de caràcter tècnic que el Govern de la Generalitat cregui oportú designar.»

Si això no està prou clar, essent propòsit ben exprés dels autors d'aquest Projecte, de la Comissió, del Govern que l'ha acceptat, que l'ha reconegut com seu, que l'ha fet seu després d'haver-lo redactat la Comissió, si això no està prou clar, aclarim-ho més, però dintre de les normes que la Llei estableix, dintre d'aquestes regles que s'estableixen en aquest contracte que no parlen pas de totes les coses que es poden parlar en els contractes d'arrendament, sinó d'una cosa determinada; aclarim-ho, però la voluntat dels que han redactat el Projecte, la voluntat d'aquest Conseller que ara parla, el propòsit, la intenció ha estat aquesta, reconèixer una llibertat per donar camí a totes les formes de contractació que d'aquí en endavant s'inventin i de les que la tradició i els costums hagin consagrat, mentre i tant que aquestes formes de contractació estiguin sotmeses al principi que ara s'ordena aquí.

Però anem a veure de què tracta aquest Projecte, perquè no sembla sinó que anem a parlar de totes les coses que es poden preveure en els contractes de conreu, i no és així. En aquest Projecte, després d'uns pocs principis generals i que generalment cap dels oradors que han pres part en la discussió han discutit, es tracta de la duració dels contractes, i s'accepten o es proposen unes regles que fixin la durada d'aquests contractes. En un altre capítol es tracta de millores. Tampoc jo he sentit cap classe de discussió aquí respecte dels principis ni de les normes que s'estableixen relatives a les millores. Després n'hi ha un relatiu al dret d'adquisició, i quant al principi del dret d'adquisició, jo no sé si ho he sentit malament, però em penso que al primer dia que se'n va parlar aquí, el senyor Abadal i em penso que el senyor Carreres i Artau, en els seus dos discursos, van fer constar que el principi del dret d'adquisició el reconeixien, i ben explícitament ho manifestaren. De manera que poden estar aquí disconformes respecte al càlcul, però en quant a consagrar en aquesta Llei un dret d'adquisició per part del pagès, jo no he sentit que aquí ho discutís ningú.

Després ve el parlar de la revisió, o abans, en parla de la revisió dels preus. També el senyor Carreres i Artau, i em sembla que en aquell precís moment deia que la Minoria de Lliga Catalana l'havia invitat, o li havia confiat l'encàrrec de portar la seva veu en la discussió de totalitat, també acceptà explícitament la possibilitat de la revisió dels contractes, de la revisió dels preus.

Doncs també podem discutir sobre les normes que es fixaran en quant a aquesta revisió de preus. Si estan bé les que hi han al Projecte o no estan bé, i aleshores, una vegada ens laguem posat d'acord, si és que és possible arribar a un acord, i sinó quan haguem arribat a un terreny de transigència, nosaltres podrem passar endavant en l'aprovació de la Llei.

Després hi ha el que parla del dret de tanteig. Tampoc jo no sé que substancialment contra aquest dret de tanteig s'hagin formulat aquí crítiques per part de ningú dels que han usat de la paraula.

I per últim, es parla en el Projecte de dues formes de contractació: una de rabassa morta i una altra de parceria, i sobre les quals l'única cosa que jo he sentit, i que m'ha produït un gran efecte, és aquella objecció que en una interrupció feia el senyor Duran i Ventosa, que a conseqüència d'un article o d'una esmena que s'havia introduït en la Comissió, aquest contracte de parceria quedava completament fora de la Llei o fora de l'actuació pràctica, perquè si havia d'estar sempre en mans d'un sol dels contractes el convertir-lo en un altre contracte, ah! aleshores no hi havia tal contracte de parceria. Jo no crec que aquesta esmena pugui obeir a això. Jo sé dir que per la meua part, i em penso que en dir això parlo en nom del Govern, no hi haurà cap posició d'intransigència respecte a una diferent redacció d'aquest punt de vista, si és que aquesta s'entén que destrueix el contracte de parceria, perquè nosaltres no ens hem proposat destruir-lo, ni inutilitzar-lo. Quan es discuteixen coses així, ningú es pot estar de mirar si hi ha antecedents, si hi ha discussions en altres llocs; quan hem tractat de fer un Estatut interior, a cada moment es retreia un volum que portava les Constitucions de molt països, i molts oradors, molts Diputats acudien a aquest volum per citar precedents, i em penso que aquesta esmena té un precedent en un Projecte molt conegut de tots els senyors Diputats, que és el projecte que es presentà a les Corts Constituents, sobre arrendaments rústics i és possible que creient que allò estava bé, algun dels senyors de la Comissió s'ho fes seu i que a això obeeixi la redacció que s'ha donat a aquesta esmena a l'article adicional. Però com que això també ho podem discutir, no crec que hi hagi ningú de la Majoria — i en quant al Govern, en aquest punt no vol tancar-se a la banda — que si això no està ben redactat, tingui inconvenient en què se li dongui la redacció adient. Dic això, perquè ja he començat afirmant que fora un illús, i no volia ser-ho, si creia o volia dir que aquí tots estàvem d'acord. Si diguéssim això, no diria lo cert; però en quan als principis, hi ha un canal comú, i en quan a aquestes coses que he anat examinant, s'han fet afirmacions de principis que representen una certa comunitat de pensament. En això estem segurs. I em sembla que quan es tracta d'un Projecte sobre els principis del qual hi ha aquesta, no uniformitat, sinó aquesta tolerància o apropament del pensament d'uns a altres, no hem de desesperar-nos respecte la possibilitat d'una cooperació i respecte la possibilitat d'arribar aquí a una aprovació que sigui satis

factòria per tots, en la qual hi hagi si voleu, un predomini d'aquell que té una majoria, i vol disposar d'aquesta Majoria per què s'ha compromès a fer-lo, perquè en això està el compromís més noble d'un partit, en l'afirmació dels principis i en sostenir-los en el Govern; però fora d'això, podem arribar a un terreny de transigència que sigui tolerable per aquelles parts, sempre que compleixin íntimament i amb satisfacció els dictats del seu pensament. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

El senyor Abadal avui ha fet argument d'una qüestió que ja ens va plantejar aquí el senyor Romeva i que vull recollir com a expressió de la possibilitat d'anar millorant el Projecte amb observacions que atinadament se li facin. Deia el senyor Romeva — i em sembla que, satisfet aquest propòsit del senyor Romeva, deixaria de tenir fonament un argument del senyor Abadal —, deia el senyor Romeva: «Vosaltres heu consagrat el principi de què quan un arrendatari trobi minimitzada la seva facultat de treballar perquè se li ha mort el pare, el pare de la família, o una persona jove, o bé quan es tracta d'una vídua que ha quedat amb fills menors, vosaltres accepteu que en aquest cas sigui lícit el subarrendament; i el subarrendament, en aquest cas, no impliqui dimissió del que subarrenda de totes les facultats que la anterior posició jurídica li reconeixia. I a mi m'ha semblat que deia el senyor Abadal, i deia expressament el senyor Romeva, que s'havien de reconèixer aquestes facultats dels propietaris, perquè si són propietaris i es treballen les terres de les seves finques, i per la mort d'un home útil per al treball deixen de poder fer-ho, ¿per què se'ls ha de treure la possibilitat d'arrendar i subarrendar i la possibilitat de conservar la seva condició de propietari? No crec que en la Majoria hi hagi cap propòsit d'oposar-se a la reforma de la Llei que reconegui aquest principi, o sigui que s'ha fet càrrec de la possibilitat de què davant del cas que representa una baixa, una pèrdua d'una persona útil per al treball així, durant un període transitori, la Llei no pot prohibir que es cerqui una solució. ¿Per què no s'ha de reconèixer aquesta facultat als propietaris? Doncs cerquem una fórmula, perquè si els propietaris conreen les seves terres entre ells i els seus, per a nosaltres aquests propietaris tenen un dret perfectament consagrat en aquesta Llei, i si hi ha quelcom que pertorbi el reconeixement d'aquest dret, nosaltres estem disposats a eliminar-lo.

Un altre dels arguments que s'ha fet en contra d'aquest Projecte ve d'una distinció que es fa entre dos principis o entre un principi i una definició d'aquest principi. Ens referim a aquesta limitació de 60,000 pessetes; i hem de dir que nosaltres no fem qüestió de Govern ni qüestió de Majoria el que siguin 60,000 o siguin 50,000 o 80,000 pessetes. Cert que tampoc podríem acceptar una quantitat sense limitació i que il·limitadament es pogués tenir la quantitat de terra o la valorització de terra que es volgués; però això no vol dir que s'hagi de fixar en la quantitat de 60,000 pessetes; i ja vàrem dir des del primer dia que això no era qüestió damunt de la qual posàvem la fermesa de la nostra voluntat inquebrantable.

Es un altre el principi, i aquest és l'essencial de la Llei, i és que l'home que tingui una terra la pugui conrear entre ell i els seus. Ah! ¿Es que trobeu una

manera de exposar per una part de Catalunya que una família entre els pares i els fills, els homes que viuen sota la mateixa teulada, puguin conrear terres que valguin 200,000 pessetes o més? Nosaltres no som enemics d'aquesta possibilitat de contractació. ¿Es que trobeu una altra forma de limitar, ja sigui per hectàrees o per valorització diferent? Per a nosaltres totes les formes, totes les escales de limitar són completament admissibles a condició que consagrin aquest principi inquebrantable, que cada u es pugui conrear la seva terra. (*Molt bé!, en la Majoria.*)

I consti que nosaltres en fer això no ens hem cregut en el cas de modificar l'ordenació jurídica de la terra catalana, perquè nosaltres considerem que sempre ha estat així a Catalunya, que nosaltres no creiem que venim a inventar res, sinó que venim a restablir un principi que a conseqüència de l'evolució moderna s'havia transtornat. Que venim a restablir la base d'una família amb un territori a l'entorn de la casa que governava ella i que treballava, no amb jornalers, perquè el treball de jornal no ha estat mai a Catalunya un treball generalitzat, sinó la base d'una família, amb pares, fills, oncles, etc., tot el que constitueix una família, que tots vivien en la mateixa casa, i que tots treballaven aquella terra, i que en els moments en què els treballs del camp exigeix un més gran nombre de treballadors, les famílies anaven a tornar jornals, i quan es feia la sega una família ajudava l'altra a canvi de què quan a ella li convenia li tornaven els jornals. Així, nosaltres tractem de restituir aquesta composició de la família catalana, de què no existeixi el treball pròpiament de contractació, sinó que totes les terres siguin treballades per aquell que directament o tingui un contracte d'arrendament de llarga durada o sigui propietari d'aquell terreny. Nosaltres hem de recordar que si fins avui hem arribat a una certa divisió acceptable de la terra a Catalunya, no ha estat precisament per la institució de l'hereu, perquè com sap molt bé el senyor Abadal, la institució de l'hereu és més aviat una cosa de dret consuetudinari.

El Sr. TRIES DE BES: Aquí està la seva força

El Sr. CONSELLER de Justícia: ¿Què diu la V. S?

El Sr. TRIES DE BES: Que d'aquí li ve la seva força.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Perfectament; si no ho nego. Si ho dic jo que no vinguem a traduir a una manifestació d'un altre principi més ampli la única eficàcia del sistema.

Allò que hi ha a Catalunya i que ha conservat la divisió de les terres és la llibertat de testar, i jo no sé que s'hagi aixecat ningú aquí per a limitar aquesta facultat de testar. És per això que tenim les terres ben dividides, perquè en realitat quan es trametia la propietat del territori familiar hi havia un senyor i després un altre i vivíem en un règim d'economia familiar que tenia un territori al seu voltant i per trametre'l sencer es conservava la llibertat de testar.

Jo veig que persones molt modernes, potser fins revolucionàries, en altres països proposen l'adopció d'aquesta reforma, i allà on no existeix la llibertat de testar proposen establir-la. Jo no sé que aquest Projecte vagi contra la llibertat de testar. És possible que encara hi hagi terres en què l'existència

de l'hereu per aplicació de la llibertat de testar sigui una garantia de què els béns no es divideixin i de què no s'arribi als minifundis, forma defectuosa de la divisió de la terra.

Algú ha dit aquí — em sembla que el senyor Carreres i Artau —, algú ha volgut treure d'aquesta Llei la conseqüència de què nosaltres aniríem als minifundis. No; la llibertat de testar no té res que veure amb els minifundis.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Em permet una interrupció? No sé veure com pot conservar-se la llibertat de testar, si hi ha el que podríem dir-ne la guillotina de les 60,000 o de les 70,000 pessetes.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No, perquè ningú podrà testar el que no té i si no té no podrà testar. (*Rialles.*)

El Sr. TRIES DE BES: El límit són les 60,000 pessetes.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No anem a confondre'ns perquè aquí en treia la conseqüència l'orador a què jo alludeixo i que no recordo bé en aquests moments si era el senyor Carreres i Artau o un altre, de què anàvem al règim de minifundis que en algunes terres d'Espanya ha estat precisament una transició que ha portat al latifundi. Perquè no hi havia la llibertat de testar era que es feien els minifundis. Una família capitanejada per un home fort lograva adquirir en el seu poble o fora del seu poble una finca que podia donar per viure a tota una família, però tenia tres, quatre o cinc fills, i per la Llei castellana havia de dividir en parts iguals la propietat, d'aquella gran gleba, entre els seus fills, i allò que bastava abans per a mantenir una família, no era suficient per a mantenir-ne cinc. Però encara després cada quinta part de la gran gleba s'havia de dividir entre els néts i portava això a un règim de propietat com el que existeix a Castella, en el que encara que hi hagi algú que tingui moltes terres les té dividides, en realitat, en un nombre incalculable de fragments.

Com advocat he tingut d'intervenir en la divisió d'algunes propietats de Castella en les quals el tros més gran era «el celemin» o els «cuatro celemines», és a dir, que es tractava dels béns d'una persona rica que posseïa molta terra però distribuïda en tres-cents o quatre-cents propietats que en reunir-se formaven un caudal propi per viure la família. Però això no té que veure res amb el nostre sistema, perquè nosaltres no pretenem establir aquesta manca de llibertat de testar que ha produït aquests resultats a Castella i que han portat com a conseqüència que no podent viure d'elles cap dels fills s'hagin de vendre les propietats a qualsevol preu a un usurer o a homes empenedors que han constituït els grans latifundis i han determinat la crisi del règim de divisió de la propietat.

Jo he de fer observar que aquí, en aquest Projecte, no es tracta de consagrar, no hi ha el propòsit de consagrar cap expoliació. No podeu dir que a conseqüència d'aquesta Llei ningú sigui privat de les seves rendes o dels seus béns.

Aquí es diu que si un home té una terra arrendada cal establir una forma per a veure què és el que produeix aquella terra, per a veure la renda justa de la terra. Es capitalitza la renda i es permet al pagès que es faci senyor de la propietat pagant o indemnitzant el propietari.

Aquí no veig cap article, cap forma de contractació derivada de la Llei per la que es consagri l'expoliació de caràcter general, com se suposa algunes vegades en fer la guerra a aquest Projecte de Llei. El Projecte no constitueix cap expoliació, com la que s'hauria pogut produir en els primers moments d'una revolució. No és l'obra d'una revolució violenta, encara que sigui revolucionària en quant ve a transformar, a trastornar si voleu, a canviar el règim d'explotació de la terra al nostre país. Però revolució violenta?, expoliació violenta?, no n'hi ha cap en el Projecte, ni nosaltres ens hem proposat realitzar-la.

Hem recollit un estat de fet del que la resultat que els arrendataris no pagaven les rendes, i per no portar un nou trastorn, per a no fer marxa enrera en una cosa ja feta i que hem tractat de consagrar en el sentit de liquidar un passat sobre el qual no podem obrar, nosaltres hem pensat allargar això mig any, o un any més, el temps necessari per a revisar els preus d'arrendament perquè sinó produiríem una pertorbació més profunda que la que tractariem de remeiar. Però expoliació no n'hi ha cap en el Projecte.

Nosaltres diem que mentre s'estableixi la renda justa el pagès, per no canviar el règim de fet avui existent, seguirà pagant el 50 per 100 que ara paga, però això serà únicament a compte, perquè si en la revisió resulta que ha de pagar més haurà d'abonar la diferència, i si per cas la renda és inferior, el propietari haurà de rebaixar la part del 50 per 100 que excedeixi de la renda justa.

Però expoliació de la propietat, i desposseïment de terres, en aquesta Llei, no hi és, i quan llegeixo les campanyes que es fan per Catalunya quan es diu als propietaris que els prendran les terres, jo dic que es falta a la veritat: que amb això es tracta d'aixecar la protesta buscant en el sentiment més arrelat que l'home pugui tenir, que és l'amor a la seva terra, contra d'un partit que no ha proposat de cap de les maneres aquesta expoliació. (*Molt bé! en la Majoria.*)

(*Ocupa la presidència el senyor Joan Casanovas.*)

Jo, en pronunciar aquestes paraules — com ja he començat dient que no em proposava, no tenia la il·lusió ni em proposava produir aquí la sensació d'engany de què tots estem d'acord —, no m'he proposat res més que el dir que en aquest Projecte hi ha un canal prou ample perquè tots hi puguem treballar, que en aquest Projecte hi ha un motllo, que tots nosaltres podem millorar, que en aquest Projecte fins vosaltres ja hi teniu sentiments que aquí heu reconegut i que, per tant, no hi ha cap raó per rebutjar en bloc aquest Projecte i per posar-se en una actitud de violència davant d'un Parlament que insisteix en què aquest Projecte sigui discutit. Hem passat ja més de mig any; ja fa vuit o nou mesos que tenim aquest problema aquí i s'han presentat diversos Projectes, i en cada un d'aquests Projectes s'han introduït modificacions, i això és la prova més viva de què no hi ha una tossuderia respecte d'una forma concreta, determinada. Jo crec que estem en posició de poder fer una obra de pau si tots ens ho proposem. Jo confio que quan s'hagin passat

aquestes eleccions que ens llancen aquí com a feres els uns contra els altres, tots reflexionarem i tots ens posarem a la raó i que aquest Projecte podrà ésser una obra de pau, no una obra d'amor com la d'aquell que fa la cosa que ell pensa i que és exclusivament seva, sinó com la dels que van a fer una obra de convivència amb els demés, i tractar de produir una resignació, una conformació en tots aquells que hagin d'atenir-se a aquesta Llei i l'hagin de respectar. Per això convido a tots a contribuir en aquest treball.

Vaig a cloure aquesta discussió en la seva totalitat. No hi fa res que passem uns dies per deixar reposar totes aquestes coses que hem dit i que tornem aquí amb el propòsit d'anar concretament a deliberar i a millorar el Projecte en tot allò que es pugui millorar. Com que nosaltres no ens tanquem a la banda per aquesta millora, també demanem el respecte a la nostra actuació fins el punt de què encara que no esteu conformes en la totalitat d'ella volgheu tolerar-la bonament amb aquell respecte que es té en tots els Parlaments del món, quan es tracta de Projectes en els que, si no hi ha l'absoluta conformitat de pensament, hi ha prous bases jurídiques comuns per poder collaborar tots plegats en perfeccionar una obra que ha de produir grans resultats i una millora en la forma de treballar el camp en el nostre país. (*Molt bé! i aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal, però en realitat havia acabat el debat de totalitat.

El Sr. ABADAL: Indubtablement; però ha fet unes manifestacions el senyor Conseller de Justícia i Dret que em sembla que tinc el deure de recollir-les. És clar que em limitaré a elles, per més que em temptessin moltes altres de les coses que ha dit el senyor Conseller de Justícia i Dret, per entrar a parlar amb ell de tots aquests assumptes que es refereixen a la llibertat. Començat amb la llibertat de testar, creiem nosaltres que s'hauria d'unir a la llibertat de totes les altres esferes de la vida. Però, en si, no vull entrar en tot el que en el dia d'avui podria anar a contestar, al que ha dit el senyor Coromines, sinó que em vull limitar en aquest moment a recollir la invitació que el senyor Coromines ha fet respecte del que ha d'ésser aquest Projecte de Llei.

Indubtablement, sabem que estem nosaltres i vosaltres en situació contraposada; que vosaltres teniu uns principis i que nosaltres en tenim uns altres. Naturalment que cadascú conserva la seva ideologia i el respecte dels seus principis; però és que aquí es tracta més que res més de fer una obra profitosa per a la societat catalana. Així ho ha dit el senyor Coromines i així crec que ho diem nosaltres. Es tracta, per consegüent, de veure si sobre les bases d'un Projecte que s'ha presentat es pot arribar, més que a fer aquí proclamació de principis per part dels uns i per part dels altres, veure el que és convenient a l'obra fecunda, profitosa, de transacció, de pau i tranquil·litat. En això nosaltres hi estem sempre disposats, perquè creiem que realment el Parlament, més que per a sostenir, per a proclamar principis i ideologies dels uns i dels altres, que ja sabem que estem defi-

nits tots davant de l'opinió pública, s'ha d'anar a fer obra pràctica per a la societat. No es tracta ni dels interessos vostres ni dels interessos nostres; no es tracta ni de la ideologia vostra ni de la ideologia nostra, sinó que es tracta del que convé a la societat catalana en el dia d'avui. S'han de fer reformes? Que es facin en bona hora, però que es facin amb serenitat i amb equanimitat, perquè puguin ésser aprofitades pels catalans i per a la seva prosperitat.

Invitava el senyor Conseller de Justícia i Dret a que vegéssim si arribàvem a un punt de concòrdia, cedint uns i altres en el que poguéssim haver-hi, respectant sempre que hi havia una majoria que tenia uns principis que eren inquebrantables, però que podíem acostar-nos per arribar a un punt de concòrdia. Nosaltres no ens hi oposarem mai; sempre farem tots els sacrificis possibles per arribar a aquestes transaccions si són en profit de la societat catalana; però jo he de dir al senyor Conseller de Justícia i Dret que, tal com està formulat aquest Projecte de Llei, tal com està formulat el dictamen de la majoria de la Comissió, al meu entendre, a això ell ens invita, no hi podem arribar, anant discutint article per article amb esmenes determinades, per veure on hi ha un perfeccionament parcial o un perfeccionament fragmentari; hi podríem arribar mitjançant una revisió de tot el conjunt del Projecte, a veure si en aquesta revisió total arribàvem a aquest punt de transacció, punt en el qual la transacció fos més que nostra i vostra, fos de tots aquells que han estat pertorbats en les seves relacions jurídiques, i que poguéssim arribar a un punt de concòrdia amb el qual poséssim pau.

Per això, l'objecte meu, en tornar-me a aixecar en aquest final de la discussió de la totalitat, era per a dir al senyor Conseller de Justícia i Dret que no anéssim el dia de demà, passat aquest període d'apassionaments, a veure si perfeccionàvem la Llei article per article, perquè amb això entenc que no seria possible d'arribar a una transacció total, sinó que tornéssim a revisar una altra vegada la totalitat d'aquest Projecte de Llei dintre de la Comissió, amb assistència del senyor Conseller de Justícia i Dret, per veure si arribem a aquest punt de transacció, que crec que seria una cosa profitosa per a nosaltres i per a vosaltres i per a tota la terra catalana. (*Molt bé!, i aplaudiments en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. PRESIDENT: Acaba la discussió de la totalitat; se suspèn aquest debat.

Interpel·lació sobre la situació de la Casa de Caritat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyors Diputats: He de confessar sincerament que és ben contra la meua voluntat que em dispo a fer aquesta interpel·lació sobre la situació econòmica de la Casa de Caritat; que és sols l'imperatiu del compliment del deure el que m'obliga a parlar d'aquesta matèria, perquè jo, que vaig presidir durant set anys la Junta de Govern que regeix aquella institució, m'havia format el concepte que aquella Casa de Caritat era un clos que l'haviem de considerar tancat davant de totes les lluites polítiques i que havíem de procurar que mai els esquitxos de les nostres discussions poguéssin ar-

riar allà. Tenia aquest criteri. Per això dic jo que és contra la meua voluntat que avui vinc a parlar d'aquesta institució i per això m'he resistit durant molt de temps a parlar-ne, perquè feia ja alguns mesos que se'm suggeria la idea de parlar del que en aquella casa ocorria; però jo reculava. i cada vegada em detenia, i recordaran els senyors Diputats que àdhuc hi va haver un moment, fa alguns mesos, que un company de la nostra Minoria, el senyor Casabó, va demanar unes dades necessàries per fer aquesta interpellació i després vàrem desistir-ne i la interpellació no va fer-se. Avui, no obstant, crec que no pot excusar-se més ja el posar de relleu aquesta situació econòmica en què es troba la Casa de Caritat, i crec que no es pot excusar més perquè han arribat ja les coses a un estat en què cada dia la ciutat s'assabenta — perquè aquella casa no és pas una cosa que estigui incomunicada amb la resta de la ciutat — que hi ha creditors, jo diria que hi ha corrua de creditors, que amb les seves factures a la mà es presenten a les portes d'aquella casa per a cobrar i se n'han d'entornar sense poder cobrar, i això se'ls diu un dia i un altre dia. Hi ha home d'aquests que en baixar les escales de la Casa de Caritat llença malediccions, pronuncia imprecacions i diu que no servirà més aquella casa, i s'ha arribat ja al punt que un periòdic d'aquesta ciutat, un diari de Barcelona no pas afecte a la política nostra ni amic de nosaltres, ha parlat ja en dues o tres ocasions d'aquest afer, fins que fa pocs dies publicava un solt curt, però substancial, dient que ha rebut una nota que diu el següent: «En vista que la Generalitat no paga els creditors de la Casa de Caritat, reunits aquests han acordat constituir-se en agrupació a l'objecte de fer efectius els seus crèdits, que importen més de 2 milions de pessetes».

Davant d'això, crec jo que nosaltres no podem continuar en el nostre silenci, ja que el silenci que hem tingut respecte de les coses que passen a la Casa de Caritat, fins aquest moment, per les raons que abans he exposat, podien considerar-se patriòtiques, però, ara, de continuar per més temps, es convertiria en un silenci de complicitat de la gestió que ha portat aquest estat de coses que tots planyem.

¿Es veritat el que diu aquesta nota que acabo de llegir? ¿Es veritat que la Casa de Caritat deu més de dos milions de pessetes als seus creditors? A mi, que m'agrada la sinceritat i que no vull carregar la nota en aquesta interpellació, vull dir, senyors Diputats, que degudament assabentat crec poder afirmar que en donar aquestes xifres hi ha exageració; no són dos milions el que la Casa de Caritat deu, sinó que és una mica menys. El que deu i no paga, perquè no té cabals, és 1,380,000 pessetes. Com ha esdevingut això? Com hem arribat a aquest estat de coses? La situació és greu; comprendran els senyors Diputats que, encara que hi hagi hagut exageració en la xifra donada en aquella nota, la gravetat és igual tractant-se de dos milions de pessetes que tractant-se de 1.380,000 pessetes. L'assumpte té gravetat, en la meua manera de veure, per dues causes, en dos aspectes. En primer lloc, perquè és una realitat que a Barcelona, avui dia, a uns industrials, a uns proveïdors de la Casa de Caritat se'ls deu aquesta xifra considerable i fa mesos i mesos que l'acrediten i

no la poden cobrar; i en segon lloc té importància i gravetat la cosa, perquè a aquesta situació s'hi ha arribat només de dos anys a aquesta part, perquè abans la Casa de Caritat pagava les seves factures rigurosament, feia efectius escrupolosament els seus debits, i era un model d'administració, reconegut per tothom. Importa, doncs, averiguar les causes per les quals s'ha arribat a aquest estat de coses. ¿Es que realment això es només fruit d'un desequilibri entre la recaptació i els pagaments i que, per tant, no s'ha de traduir en res més que en una espera per aquests creditors, o és, pel contrari, és fruit de manca de consignació i, per tant, és un dèficit real i efectiu de la Casa de Caritat? Crec poder dir, senyors Diputats, que hi ha les dues coses: hi ha un desequilibri, hi ha una manca d'encaix entre ingressos i pagaments, però també hi ha un dèficit real i efectiu i de molta importància. D'aquest desequilibri que es produeix entre la recaptació i els pagaments en tindrem idea només que veient la nota de les quantitats que a la Casa de Caritat li deu la Generalitat, nota facilitada amablement pel senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social i que, per tant, és oficial. Segons aquesta nota, el dia 30 de novembre la Generalitat devia a la Casa de Caritat 494,847 ptes. Sé per altre conducte que la Casa de Caritat acredita de l'Ajuntament de Barcelona, una quantitat que ascendeix a més de 200,000 ptes. De manera, que 500,000 ptes. que li deu la Generalitat i 200,000 que li deu l'Ajuntament, són 700,000 ptes. que la Casa de Caritat acredita només que de les dues corporacions oficials, Generalitat i Ajuntament de Barcelona, i que la manca de cobrament d'aquestes quantitats fa que no es puguin pagar les quantitats equivalents al creditors de la Casa. Què revela això? ¿Què revela aquesta manca de pagament de l'Ajuntament i sobretot de la Generalitat a la Casa de Caritat? Això revela que hi ha un sistema que està establert principalment a la Generalitat, que és un sistema que considero abusiu, que és un sistema que considero de desordre i que, per tant, com que produeix una víctima que és la Casa de Caritat amb totes les conseqüències que d'això se'n deriven, l'hem de denunciar i hem de procurar que s'hi posi remei. Revela que la Generalitat ha trobat el mitjà de fer moltes coses que no podria fer pagant-les a l'acte, havent d'anar amb els diners a la mà, com vulgarment es diu, ha trobat un sistema a través de la Casa de Caritat i queda així devent a la Casa de Caritat durant mesos i mesos i potser durant anys aquelles quantitats que d'altra manera, hauria de pagar si ho encarregués directament als industrials.

Senyors Diputats: En aquesta nota que se m'ha facilitat i que és oficial, resulta que es deuen a la Casa de Caritat per impresos, a la impremta de la Casa de Caritat per impresos oficials de la Generalitat i Ajuntament, la quantitat de 515,000 pessetes. No sé si hi hauria cap impremta a Barcelona ni a Espanya que fies als seus clients pessetes 515,000 d'impresos. Es van fent fer tots els impresos a la Casa de Caritat, se li van encomenar impresos i llibres i fulles de tota mena, i no se li paguen, i aquesta xifra fa la quantitat

fantàstica de 515,000 ptes. ; tinguem en compte que no són subvencions que la Generalitat degui a la Casa de Caritat i no li pagui, sinó que és pagament de treballs fets que han implicat a la Casa de Caritat despeses considerables, que sosté la impremta i paga jornals i desgast de màquines i electricitat, de manera que la Casa de Caritat ve fent una despesa considerable en perjudici de les atencions del sosteniment dels assilats per a realitzar tots aquests treballs d'impremta que després no cobra de la Generalitat ni de l'Ajuntament. Hi ha una altre partida que és per automòbils, que puja 154,000 ptes. Es deuen a la Casa de Caritat per servei d'automòbils, 154,000 pessetes. Com és possible això? Com és possible que s'arribi a deure aquesta quantitat, si considerem que la Casa de Caritat no presta un servei d'automòbils per la Generalitat? Es molt senzill. Els automòbils oficials que té la Generalitat, que són molts, els tenen en un local que no és de la Casa de Caritat, però s'obliga a la Casa de Caritat a fer el proveïment de benzina d'aquests automòbils, i la Casa de Caritat ha de pagar la benzina, que és paga per endavant, i després la subministra als automòbils de la Generalitat i la Generalitat no paga aquesta benzina, i així arribem a la xifra, entre el que deu la Generalitat i el que deu l'Ajuntament, de 154,000 ptes. Poden dir als senyors Diputats que aquesta quantitat de benzina que es gasta és tan considerable que només en el mes de novembre darrer ha passat de 25,000 ptes. ; només en el mes de novembre, la Casa de Caritat ha pagat 25,000 ptes. de benzina.

El Sr. TRIÉS DE BES : Més d'eleccions.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Hi ha un altre capítol de vestuari pel qual es deuen a la Casa de Caritat 35,000 ptes. i també és vestuari encarregat per la Generalitat o pel Parlament, uniformes de la Generalitat que es fan fer en els tallers d'aquella Casa...

El Sr. PRESIDENT : Senyor Vallès i Pujals, li prego que no hi posi el Parlament, perquè el Parlament no ha fet cap encàrrec de vestuari a la Casa de Caritat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : En la nota oficial que m'ha facilitat el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social, hi ha dues partides que diuen : Parlament de Catalunya, impresos, tant, i uniformes, tant.

El Sr. PRESIDENT : Això seria anterior a aquesta Presidència.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Jo no feia referència a aquesta Presidència. Hi ha, doncs, unes quantitats que es deuen a la Casa de Caritat per uniformes que se li han encarregat per als ordnances i altres empleats d'aquesta Corporació. Jo inclús aquí faria una consideració que em crec que no es podria titllar d'exagerada ni inexacte en dir que precisament entre aquests uniformes ni hi ha una pila que són de Mossos d'Esquadra ; i sé jo — em penso que avui el règim és el mateix, faig referència al que hi havia abans — que els Mossos d'Esquadra es paguen l'uniforme, paguen l'uniforme a la Generalitat, de manera que es dona el cas que la Generalitat fa fer els uniformes a la Casa de Caritat, els cobra dels Mossos d'Esquadra i després no els paga a la Casa de Caritat.

Totes aquestes consideracions i altres que podria fer respecte d'aquest particular, vénen a demostrar a bastament el que deia, que aquest dèficit, que aquests deutes que es tenen amb la Casa de Caritat per part de la Generalitat i de l'Ajuntament són deguts a aquest sistema de govern, a aquesta política que abans explicava, en virtut de la qual es fan fer a la Casa de Caritat aquestes coses que si es fessin fer a altres industrials s'haurien de pagar a l'acte i a la Casa de Caritat no se li paguen.

Però hi ha molt més que tot això. Si només fos això, si aquesta quantitat que la Generalitat i l'Ajuntament deuen a la Casa de Caritat, encaixés, vingués a representar la mateixa quantitat que la Casa de Caritat deu als seus proveïdors, podríem dir que aquests proveïdors es troben només davant d'un problema de retard en el pagament, i que si no un dia, un altre, ja cobraran, perquè hi ha prou numerari per a pagar-los; però és que no és així, perquè ja han vist els senyors Diputats que el que acredita la Casa de Caritat són 700,000 pessetes, i he dit abans que la Casa de Caritat deu als seus proveïdors 1.380,000 pessetes. Ens trobem, per tant, davant d'un dèficit veritable, d'un dèficit real, perquè la Casa de Caritat no té altres mitjans que aquests dos crèdits que té contra la Generalitat i l'Ajuntament, i, per tant, hi ha un dèficit que hem de suposar que és, quan menys, de 700,000 pessetes. I dic quan menys, perquè hi ha un assumpte, al qual jo no vull referir-me donant-lo com una cosa certa i exacta, perquè no he pogut esbrinar-ho amb tota seguretat, i vull exposar les coses certes com a certes i les dubtoses com a dubtoses, i aquesta la poso com a dubtosa per ésser una cosa que ha arribat a mi com un rumor, però que no he pogut comprovar. És que la Casa de Caritat, en aquests darrers temps, per a poder atendre una mica aquest dèficit que tenia, havia obtingut un préstec de la Caixa de Pensions per a la Vellesa. Repeteixo que no he pogut comprovar si això és veritat, però que és un rumor que ha arribat a mi amb molts aires de verosimilitud. I si és veritat això, aleshores el dèficit encara serà més gran; no serà de 700,000 pessetes, sinó que hauria d'afegir-s'hi l'import d'aquest préstec que ha fet la Caixa de Pensions.

Com s'ha arribat a aquest dèficit? ¿Com s'ha pogut arribar a que la Casa de Caritat degués, millor dit, tingüés aquesta insuficiència d'ingressos per a pagar els seus creditors? Aquí he de dir que, si bé és veritat que segurament això és degut a la mala administració que hi ha hagut en tot el règim de govern d'aquella casa, principalment això és degut a una veritable disbauxa, a un veritable desordre que hi ha hagut en una secció de la Casa de Caritat, que és la que se'n diu la cotxera. Saben tots els senyors Diputats que la Casa de Caritat té com un dels seus ingressos, té com un dels rendiments més profitosos, amb el qual atén en gran part el seu sosteniment, el servei de pompes fúnebres, el trasllat de cadàvers als cementiris. Això l'obliga a tenir una gran cotxera on hi han tots els cotxes i tots els utensilis propis d'aquesta veritable indústria que la Casa de Caritat realitza. Doncs, en aquesta cotxera s'hi han comès veritables desordres, perquè des de fa un quant temps a aquesta banda s'ha vingut a convertir — voldria dir-ho de la forma més expressiva possible — s'ha vingut a convertir en el proveïdor del servei

de transports dels escamots de l'Esquerra. (*Rumors i rialles en la Majoria.*) I vaig a explicar-ho ara, perquè cercava el concepte global que ho compren- gués tot.

El Sr. ARMENDARES: Molt poc afortunat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja veurà el se- nyor Armendares que les paraules no tenen im- portància en aquesta interpellació, que són els fets amb tota la seva cruesa els que tenen importància.

A la Casa de Caritat hi havien, en aquesta cotxera, fa dos anys, cinc automòbils, cinc auto- mòbils que eren més o menys bons, més aviat menys, uns automòbils que es compraven de se- gona mà i a baix preu per a atendre els serveis auxiliars que s'han de fer en aquella casa, que és un veritable poble, un veritable món. Doncs bé, aquells cinc automòbils avui estan convertits en dotze, el que vol dir que la Casa de Caritat ha hagut de comprar-ne set, pagant-los pel seu bon preu. ¿I per a què serveixen aquests automòbils? ¿Es que s'han augmentat les necessitats de la Casa de Caritat, de tal forma que exigeixin més automòbils? Aquests automòbils han estat fins ara, jo suposo que ara ja s'haurà acabat davant de la notícia oficial de la dissolució dels escamots... (*Rialles en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. TRIES DE BES: A fer gimnàstica encara hi poden anar.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Ja en par- larem; no s'avençi la V. S.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Aquests auto- mòbils de la Casa de Caritat, senyors, tots tenen una senyal, tots tenen l'escut de la Casa de Cari- tat, aquell escut tan conegut en què hi ha una creu sobre les quatre barres i dos nens que l'aguan- ten; per tant, el que hagi intervingut una mica en coses de la Casa coneix d'un tros lluny aquells automòbils perquè es veu aquell escut. Jo m'he entretingut durant mesos, amb companys meus, amb amics, àdhuc alguns Diputats, a fer-los pas- sar a diverses hores del dia pel carrer de les Corts Catalanes, per davant del local social dels escamots, i ordinàriament, constantment, a mol- tes hores del dia, dos, tres, quatre automòbils d'a- quells, amb l'escut de la Casa de Caritat, estaven deturats sempre davant d'aquell local. Això són molts els senyors Diputats que ho han vist, són molts els companys meus als quals els ho he en- senyat. Cada moment surten expedicions i allà es presenten alguns dels membres significats d'a- quella institució i agafen un automòbil i surten i tornen, i en tornar, al cap d'uns dies, moltes vegades aquell automòbil que ha sortit en bon estat, torna en un estat deplorable. Hi han dos camions marca «Ford», números 48314 i 50030, propietat de la Casa de Caritat, que varen estar fora, prestant un servei intensiu, tot el dia 11 de novembre i els dies 18 i 19 de novembre. Fixint-se bé els senyors Diputats en aquestes da- des: l'11 de novembre, diumenge abans de les eleccions; 18 de novembre, dia abans de les eleccions; 19 de novembre, dia de les eleccions. Aquests dos camions varen córrer com uns deses- perats durant aquells dies, fins al punt de què varen gastar 2,000 pessetes de benzina, i va tor- nar un d'ells tan fet malbé que els mateixos que l'havien entregat quan va sortir, no el coneixien.

Finalment, per a no esmentar més dades, que po- dria esmentar-ne moltes més, respecte d'aquest capítol, tots els senyors Diputats recordaran que fa uns mesos, amb motiu jo no sé si d'una festa, crec que era una commemoració, sortiren cap a Manresa el senyor Badia, Cap dels escamots, amb alguns amics seus, va tenir un accident, de resul- tes del qual va morir el que conduïa el cotxe i varen quedar ferits alguns altres que anaven amb ell. Doncs bé, senyors Diputats, aquell automò- bil era de la Casa de Caritat, i aquell cotxe va tornar a la Casa de Caritat convertit en un munt de desferres, que no ha pogut servir ja més. Això demostra com realment aquests automòbils ser- veixen per a això que acabo de referir-me.

Encara hi ha un altre capítol — deixant a part aquest, perquè crec que amb aquests tres o quatre fets que he esmentat ha quedat ja provada la meva afirmació —, encara hi ha un altre capítol que té molta importància també i que demostra com s'ha tractat aquella casa i com s'ha pogut arribar a aquest estat que jo deploro. Saben tots els senyors Diputats que la cotxera de la Casa de Caritat, aquesta cotxera a la qual vinc referint-me estava instal·lada en un local propi de la Casa de Caritat — per cert l'escriptura de compra de la qual em va cabre l'honor de signar des- prés de la crema de convents de l'any nou, car aquell solar era procedent del convent derruït de Valldon- zella — i en aquest solar, que es va comprar per la Casa de Caritat, s'hi va edificar aquesta cotxera, al passatge Torres Amat, tocant al teatre Goya. Doncs bé, un bon dia, el senyor Conseller de Sanitat i Assis- tència Social, en virtut d'un Projecte que jo no vull censurar, que jo suposo molt bo perquè jo no sóc com- petent en aquesta matèria, va tenir la idea d'establir allà, precisament en aquell mateix solar, on estava instal·lada la cotxera de la Casa de Caritat, un dispen- sari antituberculós. Projecte que va despertar aquí a Barcelona discussions, que alguns en protestaven i al- tres no — no vull ficar-me en aquesta qüestió —, però en realitat el senyor Conseller de Sanitat va tirar en- davant el seu Projecte i va voler que s'establís sobre aquell solar que era de la Casa de Caritat, en el qual hi havia la cotxera, aquest dispensari que la Generali- tat ha d'aixecar per a combatre la tuberculosi. La Casa de Caritat, per tant, havia de marxar de casa seva, es veia deshauciada d'una finca seva, dient-li que se n'anés perquè allà la Generalitat hi havia de fer un dispensari. Ja és un xic anormal que per a fer un dispensari la Generalitat no agafés terrenys seus o no en comprés d'altres, sinó que anés a agafar ter- renys que són de la Casa de Caritat, on aquesta tenia establert un servei tan important, i que tenia l'avan- tatge d'estar en un lloc que per trobar-se en contacte amb la Casa de Caritat hi havia una relació constant, que realment és necessària, perquè aquest servei és molt important i estant molt separat de la Casa de Caritat ha de portar una pertorbació. Doncs bé, el senyor Conseller de Sanitat no es va entendre de raons, es va empenyar en què el Dispensari havia de fer-se sobre aquell terreny, apremià la cotxera de la Casa de Caritat perquè marxés en terminis pe- remptoris, i no hi hagué més remei que fer-ho. S'ha- gué de cercar un local per a la cotxera de la Casa de Caritat, i en donar presses, com és natural, aques- tes coses es fan malament, és a dir, es va fer una cosa que jo crec que és desastrosa, catastròfica per a

la Casa de Caritat; es llogà un local al carrer de Provença per a establir-hi la cotxera de la Casa de Caritat, i el propietari d'aquest local — jo no sé si ja allionat o escarmentat pels rumors que corrien de què la Casa de Caritat no pagava — digué que no volia llogar aquest local a la Casa de Caritat si no se li pagaven dues anyades d'arrendament. I se li pagaren dues anyades d'arrendament, d'import 110,000 pessetes, en bitllets de Banc. La Casa de Caritat hagué de treure 110,000 pessetes per a pagar dues anyades de lloguer d'aquest local, i, encara, la Casa de Caritat ha tingut hi ha hagut de fer obres d'habilitació, que encara no estan acabades i que passen de 25,000 pessetes. De manera que la Casa de Caritat es troba que ha hagut de treure de les seves caixes aquesta quantitat tan important per a llogar un local i pagar dos anys avançats, quan en tenia un de propi del qual s'incautà la Generalitat per establir-hi un altre servei, i tot això ve a pesar, com saben els senyors Diputats, sobre el pressupost d'aquella casa i tot això fa aquest feix tan gran en virtut del qual hi ha aquells comerciants, industrials de Barcelona, que criden, que acudeixen als periòdics, que es reuneixen i que estan fent una atmosfera gens favorable a la Casa de Caritat ni a la Generalitat, perquè se'ls deu aquella quantitat de 1.380,000 pessetes.

No s'ha respectat aquella Casa, no s'ha tingut en compte el què era aquella Casa, que era un veritable santuari, que tots els que havíem intervingut en la seva administració havíem respectat sempre, i que no s'havia permès mai que s'hi fiquessin dintre les discussions polítiques, sinó que ni tan sols hi arribés ni un esquitx d'aquells actes de mala administració i de disbauxa que es poguessin realitzar per les Corporacions de les quals aquella Casa depèn més o menys directament.

I s'ha establert avui una mena de confusionisme, de barreja, entre la Casa de Caritat i la Generalitat, que jo crec perjudicial en grau superlatiu, en virtut del qual ja no se sap el què és una Casa i el què és l'altra, i ara hom va a la Casa de Caritat i es troba amb unes oficines, en entrar, i pregunta: «Què són aquestes oficines?» I li diuen: «Són les oficines del Segell Pro-Infància», per exemple — cosa molt bona, jo no vull dir cap paraula que en signifiqui una censura, però que em sembla que no s'havia d'establir precisament a les oficines de la Casa de Caritat —. I seguim caminant i trobem que s'està muntant un gran despatx, amb tapisseries i mobles de roure i calefacció i catifes de quatre dits de gruix, i hom pregunta: «¿Què és això que contrasta escandalosament amb l'austeritat d'aquesta Casa?» I li contesten: «Es el despatx que s'està muntant pel senyor Director general d'Assistència Social de la Generalitat», despatx que jo no sé per què ha d'estar a la Casa de Caritat i no a la Generalitat; les despeses d'arranjament d'aquest despatx, jo no sé pas si les paga la Casa de Caritat — no puc donar-ho com cosa certa —, però em sembla que realment les està pagant. I mentre es paguen totes aquestes coses, que són alienes moltes d'elles a la Casa de Caritat i són obligades també moltes d'elles per aquells actes que jo nomeno de mala administració, es va fent aquest munt de pessetes que es deuen als creditors i que no es poden pagar.

Per això crec que no he d'afegir res més; tenia més dades apuntades aquí, però crec que amb l'ex-

posat ja n'hi ha prou perquè es vegi la situació d'aquesta Casa, perquè lamentem amb mi aquesta situació i perquè tots tinguem present una cosa: la Casa de Caritat és una institució que crec no n'hi ha cap més a Espanya, i possiblement costaria de trobar-ne una altra en cap més país del món; una gran institució de beneficència que presta una assistència extensíssima i intensíssima i que no costa cap diner el seu sosteniment a cap Corporació oficial, que tot el que gasta surt d'ella mateixa; la Casa de Caritat produeix 4 milions i mig de pessetes cada any, i amb això sosté tota la despesa que ocasiona el sosteniment de la mateixa. Per què s'ha d'arribar a això? Perquè tothom havia tractat aquella Casa amb aquella enorme correcció, amb aquest amor, amb aquest temor, amb què tots els que havíem passat per aquella Casa hi havíem intervingut. Tothom s'havia preocupat que aquella Casa vingués a ésser una cosa que tots els barcelonins l'admiressin com a pròpia, i que no hi hagués qui tingués cap rezel respecte d'ella. Jo em recordo, com he dit abans, que la vaig presidir durant set anys i solament vull esmentar les xifres d'aquests anys. Vaig entrar-hi en 1917 i en vaig sortir el 1923, quan me'n tragué la Dictadura. N'hi ha prou en citar aquests dos anys per a recordar que entre aquestes dues dades precisament és quan es desenrotllà tot aquell gran procés de l'encariment de la vida en tots els ordres, quan hi va haver aquell desnivell tan enorme en tots els pressupostos de tothom, que tots ens trovàvem que havíem de gastar pel sosteniment de les nostres cases el doble del d'abans, i aquest problema jo me'l vaig trobar a la Casa de Caritat en forma tan paorosa que no hi havia més remei que decidir-se a limitar en una quantitat molt considerable el nombre de serveis que es prestaven, el qual era un contrasentit en el moment en què Barcelona estava creixent, i havia de cercar un augment considerable en els ingressos d'aquella Casa. I jo puc dir als senyors Diputats que vaig passar una pila d'anys no pensant en res més que amb aquell problema, i no vaig tenir cap altra preocupació que aquella de poder augmentar els ingressos de la Casa de Caritat, i que jo anava demanant almoïna als rics de Barcelona i que es concebí aleshores aquell gran projecte de transformació de la Casa de Caritat, tota ella en pabellons, a Horta, perquè havíem fet un projecte que era molt ampli, en virtut del qual cada secció tindria un pabellonet independent, amb la idea de fer pagar aquells pabellons a uns senyors rics de Barcelona. Jo anava a un senyor i li deia: «Aquí hi ha un pabelló a fer, que val 100,000 pessetes. Vostè ha de pagar aquestes 100,000 pessetes.» I aquell senyor s'arrencava de 100,000 pessetes i fèiem aquell pabelló, que encara deu subsistir una llosa de marbre que explicava el nom d'aquest generós donant. Però després, quan la Dictadura, es va deixar córrer tot aquell pla, i hi hagué un pla d'edificacions fantàstiques, immenses...

El Sr. VALLS I TABERNER: La gran caserna.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: ...la gran caserna, i s'abandonà tot allò. Dic això per a demostrar que com anàvem pensant un dia i un altre en com ho podríem fer per a augmentar els ingressos de la Casa de Caritat, i jo vaig tenir la satisfacció de deixar la gestió d'aquella Casa, malgrat d'haver transcorregut aquells anys de l'en-

cariment enorme de les despeses de tots els ordres, sense haver suprimit cap servei i no haver-hi ni pesseta de dèficit, cosa que es va aconseguir amb el concurs de tothom, amb el concurs apreciadíssim de tothom, en el sentit que no costés el sosteniment d'aquella Casa cap pesseta a la Diputació, aleshores, com no li costa ara a la Generalitat, salvades algunes consignacions que hi ha per a obres, però no per al sosteniment. Doncs, ¿què vol dir tot l'amor de Barcelona a aquella institució, aquelles herències, aquells llegats que permetien d'anar sostenint aquella Casa? Jo em temo que tot això se'n vagi per terra amb la situació en què està la Casa, amb la campanya escandalosa que estan fent ara aquests creditors, que acuden als diaris, que van d'una casa a l'altra, que m'han vingut a veure, com és natural, com a tots els que saben que hem intervingut en la seva administració, per explicar-nos tot això. Per això jo voldria que s'hi posés remei, i per això, i acabo, em dirigeixo al senyor Conseller de Sanitat, preguntant-li que vulgui posar-hi remei, repetint-li una vegada més que no és un esperit de polèmica ni de crítica el que m'ha portat a parlar, sinó, com he dit abans, que amb un gran sentiment ho he hagut de fer per creure que si fins ara el callar era patriotisme, d'ara en endavant seria una complicitat en aquest estat de coses.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Realment, el senyor Vallès i Pujals ha fet una exposició de la situació de la penúria econòmica amb què es troba aquella Casa de Caritat. Seria negar l'evidència si diguéssim que no són certes moltes de les coses manifestades per la V. S. en quant a aquest dèficit existent, no en quant a les derivacions polítiques que d'ella pretén derivar-ne. I ara jo no he de justificar que no és cosa meua; la justificació és la penosa situació econòmica en què es troba la Generalitat en aquests moments crítics en què li han estat traspassats funcions i serveis sense que aquests serveis i funcions s'hagin valoritzat, i en aquests moments en què ha de respondre en aquestes condicions a una obra estatal. I aquesta situació penosa s'ha de traduir en tots els organismes filials de la Generalitat. En això, podria la V. S. trobar segurament l'explicació d'aquest estat de coses. Però ha fet la V. S., senyor Vallès i Pujals, una afirmació i n'ha tret unes conseqüències polítiques que jo vull recollir i comentar amb dades i xifres a la vista.

La V. S. ens presenta poc menys que incapacitats per a governar i llançats a una política de disbauxa, ens presenta arribats a una situació que no s'havia donat mai a la Casa de Caritat. Ens ha parlat dels set anys en què la V. S. va intervenir en els afers de la Casa de Caritat; i comprenem que, tota vegada que han transcorregut alguns temps d'aquells anys a què la V. S. fa referència, la memòria no li sigui del tot fidel i sofreixi algun error en parlar de la situació en què es trobava i de la situació en què es troba ara la Casa de Caritat. Però jo, amb xifres i dades,

recordaré quin era l'estat de la Casa de Caritat en aquell temps i exposaré quina és la situació actual.

L'any 1917, quan la V. S. era President de la Casa de Caritat, hi havia en el Pressupost d'aquesta un dèficit d'1.103,871'36 pessetes, amb un pressupost d'1.843,104 pessetes, dèficit que representa, per tant, un 60 per 100 del pressupost. I en l'any 1919, any en què la V. S. encara era President de la Casa de Caritat, l'exercici es va cloure amb un deute d'1.455,480'30 pessetes, en un pressupost d'1.655,617'19 pessetes, dèficit que representa un percentatge d'un 88 per 100 sobre el pressupost, cosa a la qual nosaltres no hem arribat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No, no. No pot ésser.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Per què no pot ésser?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Perquè no és així.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Doncs sàpiga la V. S. que jo afirmo que són dades oficials tretes dels llibres de la Casa de Caritat. I una de dues: o els llibres d'aquella casa es porten com deuen portar-se, es porta en aquella casa una comptabilitat perfecta, o bé, cas que fos certa l'afirmació de la V. S., jo em permeto convidar-lo a què m'ho demostrï, en el qual cas des d'aquest moment jo li afirmo que obriré un procés, que obriré un expedient als senyors que porten els llibres de la Casa de Caritat, que són persones que certament no són afectes a la nostra política, sinó, al contrari, són afectes a la política de les VV. SS. Jo he demanat unes notes; se m'han lliurat, i, de moment, les accepto, però repeteixo que si la V. S. diu que no són certes, jo demà mateix estic disposat a obrir un expedient.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No, no; no són certes.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Bé; la V. S. em permetrà que continuï referint-me a aquestes notes.

En 1920, el pressupost de la Casa de Caritat es va cloure amb un dèficit de 1.333,174'60 pessetes, sobre un Pressupost total de 1.888,342'62 pessetes, el que representa un 71 per 100 damunt del pressupost. Cert és que en l'any 1921, va baixar quelcom aquest dèficit, en forma que va arribar a la xifra de 996,694'27 pessetes en un pressupost de 2.361,197'70 pessetes, xifra que representa un 39 per 100 damunt del pressupost. I als efectes comparatius, vull ara referir-me a l'administració de la Casa de Caritat en els darrers anys, durant els quals acceptem responsabilitat malgrat de què tan sols tenim la responsabilitat d'aquest darrer període de temps, o sigui de l'any 1933, i que alguns companys, algunes persones de sectors polítics diferents, han passat per la presidència d'aquella casa, com eren els senyors Carrasco i Formiguera, Jover i Antoni Xirau. I en aquest darrer temps, acceptant la responsabilitat el que en aquests moments té l'honor de dirigir-vos la paraula, ens trobem en què l'any 1930 el pressupost es va cloure amb un dèficit de 993,832'13 pessetes, quan el pressupost era de 4.779,997 pessetes, i traient el percentatge, perquè no té importància la quantitat del dèficit, sinó que aquesta quantitat té importància

en quan es fa un estudi comparatiu del pressupost, ens trobem que aquell any el dèficit representa sols el 21 per 100, quan durant el període a què s'ha referit la V. S. el promig dels anys és el 70 per 100 de dèficit damunt del pressupost.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No, no.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social. Ja crec haver dit a la V. S. d'on procedeixen i com m'han estat lliurades aquestes dades.

I segueixo. En 1931, el dèficit és de 709,283'31 pessetes en un pressupost de 5.219,497 pessetes, dèficit que representa el 14 per 100; i en 1932, el dèficit és de 912,146'53 pessetes sobre un pressupost de 5.219,497 pessetes, equivalent, per tant, a un percentatge del 18 per 100. I en l'any 1933, en l'any de la gran disbauxa econòmica i en el que, segons s'ha afirmat, ha quedat palesa la incapacitat governamental, arribem a un dèficit de 1.426,328'37 pessetes (i vull fer constar que aquestes dades arriben fins a 1.ª de novembre) sobre un pressupost de 5.218,800 pessetes, el que representa el 27 per 100 sobre aquest pressupost.

Però en treurem unes altres conseqüències. La V. S. en parlar de la Casa de Caritat i, principalment, en parlar del temps en què molt dignament ostentava la V. S. la presidència d'aquella Casa, s'ha descuidat de dir ara què comptava amb una font d'ingressos que no hem comptat nosaltres. I aquesta font d'ingressos venia representada pel fet de què des del Govern civil se li lliuraven mensualment unes quantitats procedents del joc i que la V. S. invertia en absolut en atencions de la Casa de Caritat. Però el cert és que nosaltres, amb la República, per una concepció moral molt diferent dels que en aquell moment tenien la responsabilitat del Poder, hem suprimit, hem prohibit el joc; i és que nosaltres...

El Sr. TRIÉS DE BÈS: El joc el va suprimir Martínez Anido.

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Vosaltres no. El va suprimir la Dictadura.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Però nosaltres no hem consentit que es tornés a jugar. (*Rumors d'aprovació en la Majoria.*)

El Sr. VALLS I TABERNER: A cada u el seu. El va suprimir la Dictadura.

Un Sr. DIPUTAT de la Minoria de Lliga Catalana: Si totes les dades són així. El va suprimir Martínez Anido.

El Sr. PRESIDENT: La Presidència no pot consentir que es facin apologies de Martínez Anido.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: ¿Però és cert que no disposaven d'ingressos procedents del joc? Doncs, si és així, és evident que no es poden sentir conclusions com ha fet el senyor Vallès i Pujals. Cal tenir en compte que l'any 1920 els ingressos per aquest concepte varen ésser superiors a la quantitat de 345,000 pessetes, i aquesta quantitat fou destinada en absolut al dèficit de la Casa de Caritat; i en l'any 1921, en aquell any en què el dèficit arriba a un percentatge del 88 per 100 en comparació amb el pressupost, es va rebre per aquest concepte un ingrés de 554,000 ptes., quantitat que és el que importava la recaptació per concepte del joc a Barcelona; i en 1922, la xifra per aquest concepte arriba a 444,000 ptes., o sigui, que s'arriba per

aquest concepte a recaptar un promig de mig milió de pessetes, que es podien ingressar en aquella època a benefici de la Casa de Caritat. Però en l'actualitat, nosaltres no hem pogut aprofitar-nos d'una font d'ingressos així.

Ha dit la V. S., poc més o menys, que la Generalitat, durant aquest darrer temps, sobretot en aquest període del 1933, no havia satisfet en cap concepte els deutes que s'havien contret per la Casa de Caritat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Que deu.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Doncs, bé; en l'any 1933, fins el mes de novembre, que és fins on arriben les dades que se m'han lliurat, la Generalitat ha satisfet a la Casa de Caritat, per valor de 841,068'36 pessetes per concepte dels diferents suministres que la Generalitat ha encomanat a la Casa de Caritat. I en virtut d'una partida que figurava en el pressupost, per adquisició d'autos del servei d'higiene, s'ha arribat per valor de 98,705 pessetes; i en virtut d'altres partides per edificacions de diferents obres a la Casa de Caritat, s'han liquidat 197,600 ptes.; de manera que en xifres rodones, resulta que durant l'any 1933, la Generalitat ha satisfet a la Casa de Caritat, per diferents conceptes, la quantitat aproximada de un milió de pessetes, un milió de pessetes que en les circumstàncies actuals, quan tots sabem la situació crítica què representa el tenir serveis traspassats i no valoritzats, quan tots sabem el què representa el tenir una apariència d'Estat sense tenir els ingressos propis d'un Estat, sinó que s'ha de comptar tan sols amb els mateixos ingressos de la època de la Mancomunitat, representa un esforç considerable; i demostra la voluntat i el desig i sobretot la política que nosaltres iniciem, política no de benevolença sinó d'amor vers les coses de la Casa de Caritat, tota vegada que, malgrat aquests inconvenients, nosaltres hem satisfet la xifra d'un milió de pessetes.

Per la V. S., en parlar de les causes a què atribueix aquesta davallada econòmica de la Casa de Caritat, ha dit el que li interessava i tal volta el menys important, encara que donant-li una certa aparença d'escàndol, perquè no ignora la V. S. — i en això hi està prou experimentada — que avui la Casa de Caritat, degut a la indústria instal·lada, té un personal de tres-cents vuitanta cinc obrers externs sense comptar els obrers interns, i durant el període de la República, degut a les lleis socials promulgades pel Ministeri del Treball, ha introduït unes modificacions extraordinàries en el règim de treball en quant a horaris, subvencions i modificacions, i si les V. S. fessin un estudi comparatiu entre les despeses d'una indústria que compti amb 385 obrers, després d'introduir les modalitats establertes per la legislació social vigent, veurien i no s'escandalitzarien que, per tals motius, hagin crescut les despeses de la Casa de Caritat que, com que es veu abocada a una organització industrial, no ha pogut apartar-se'n i fins diria que hem hagut d'ésser els primers nosaltres en implantar aquest règim que beneficiava la classe obrera.

El Sr. VALLS I TABERNER: Però les

Lleis socials no obliguen a què es facin de plantilla els obrers de la impremta.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Jo això ho desconec, si bé no desconec que s'han introduït modificacions molt humanes i accepto la interpellació del que es refereix a les bases obreres implantades a la Casa de Caritat, suposant que la V. S. llança la invitació, i així podrem parlar d'aquestes matèries.

El Sr. VALLS I TABERNER: Molt bé, per la meua banda també queda acceptada la invitació i m'acabaré d'assabentar de les qüestions, perquè ara parlo simplement per referències, per més que la persona que m'ha informat està ben assabentada de l'assumpte. (*Rumors en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Accepto aquesta invitació, i quan la V. S. hagi tingut els assessoraments necessaris i no tracti la qüestió per referències, podrem parlar-ne.

L'exercici de l'any 1922-23 es va tancar divent la Diputació de Barcelona onze mesos de serveis d'automòbils a la Casa de Caritat, quan ara, si es calcula el que devem, es veurà que allò facturat per la Casa de Caritat no traspasa la quantitat de set mesos el que nosaltres li devem; i durant l'època de la Mancomunitat hi havia factures d'impresos — això que escandalitza tant a la V. S. — que si ara estem endarrerits d'uns set mesos, llavors era de dos o tres anys, sense que la Mancomunitat els hagués fet efectius.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però els industrials cobraven al dia.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: He exposat aquestes dades tretes de la Casa de Caritat i la V. S. ja contestarà en la seva rectificació si són o no són certes.

I ara anem a la part anecdòtica de la interpellació de la V. S. Ha apuntat aquí que l'origen o la causa fonda de la disbauxa de la Casa de Caritat era el que les organitzacions de les nostres Joventuts disposessin d'uns cotxes que servien per transportar la nostra gent per tots els indrets de Catalunya. Si la reverendíssima mare que segons tinc entès ha informat a la V. S. o el reverend pare que encara manté la Casa de Caritat us haguessin informat amb més justesa i no s'hagués deixat portar de la seva passió potser sectària, defecte en el qual jo no he caigut mai, sinó que he respectat les institucions religioses i les creences i fins les coses legislades per la República no les he volgut implantar per tal de no promoure conflictes ni ferir l'ànim o les creences...

El Sr. FRONJOSA: Aquí està el vostre mal.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Doncs, malgrat això, s'han donat aquestes informacions per persones mogudes per un esperit de sectarisme, ja que, altrament, no s'haurien fet aquestes afirmacions i no s'haurien aportat, senyor Vallès i Pujals, arguments de tan poca importància, com ho demostraré. És diu que els autos de la Casa de Caritat servien per a les Joventuts. Els automòbils de la Casa de Caritat, dos o tres cotxes que la V. S. haurà vist per aquests carrers amb els angelets i l'escut barrat, com la V. S. diu, són uns cotxes que va demanar la Generalitat degut a uns intents, algunes vegades intents frustrats, d'atemptats contra alguns Consellers i alguns altres atemptats

dels que teníem nosaltres notícia, no per nosaltres, sinó pels organismes encarregats de vetllar per l'ordre públic a Barcelona, i que es preparaven contra alguna de les nostres personalitats, i com a mesura de prudència hi havia dues solucions: o bé abandonar els nostres llocs i fugir, o bé acceptar la responsabilitat, fos quina fos, i prendre les mesures i disposicions necessàries per tal de salvaguardar i defensar les nostres persones.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Es estrany que això fos en dies d'eleccions!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: També parlarem d'això i fins potser d'altres coses que pot haver-les oblidat la V. S. durant set anys.

Aquests cotxes no feien altra cosa que de cotxes d'escorta d'alguns Consellers, i amb policia i amb Mossos d'Esquadra seguien els Consellers, feien la seva custòdia i evitaven alguns d'aquells atemptats. Si els Consellers, en virtut del seu marament i del càrrec que ostenten, no poden defensar-se i han d'aparèixer com a blanc contra qualsevol que vulgui atemptar contra les seves persones, si això, senyor Vallès i Pujals, és fer demagògia i és fer política de disbauxa, no sé què desitjaria la V. S., no sé si és que voldria que ens exposéssim i passés el que va passar a Manresa, on el cotxe d'un dels Consellers fou tirotejat i aquesta fou la causa de què un cotxe dels que seguien els Consellers s'estimbes i costés la vida a un company que exercia funcions del servei d'escorta. En aquells llocs, el cotxe en què jo anava, tornant de Manresa, fou també tirotejat en sortir de la ciutat de Manresa. Si això és iniciar una política de disbauxa, ho deixo al criteri de la V. S.

Anem a un altre extrem, un extrem al que jo no hauria desitjat arribar perquè entenc que una discussió s'hauria de mantenir en un terreny enlairat per tal de trobar una solució que corregís la situació enguniosa de la Casa de Caritat, que està també en relació amb la de les finances de la Generalitat, i en canvi la V. S., en vigílies electorals, ha cercat cert efectisme i n'ha volgut treure conseqüències. Això m'obliga a què jo, en aquests moments, hagi de dir algunes xifres, tot i repugnant a la meua consciència, perquè és fer descendir el to d'aquestes qüestions; però m'hi porta la V. S. No sé si recordarà que el mes de març de l'any 1923 la impremta de la Casa de Caritat va editar un llibre del senyor Vallès i Pujals, intitolat...

El Sr. FRONJOSA: «Elogi de Catalunya». (*Rialles en la Majoria i escons de les Minories.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: «De la vida i del Govern d'Espanya», del qual varen editar-se tres mil exemplars, que varen costar 2,000 pessetes. Va venir la Dictadura, per tots maleïda i que tan males coses ens ha portat a casa nostra...

El Sr. ARMENDARES: (*Assenyalant la Minoria de Lliga Catalana.*) I per ells recolzada.

El Sr. VALLS I TABERNER: Per alguns imitada...

El Sr. FRONJOSA: No; varen fugir heroïcament, ells. (*Rumors en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: ... i en arribar aquella epidèmia...

El Sr. CONSELLER de Cultura: I les

VV. SS. em varen inquietar a París delatant-me a la policia, pagant diaris a París... (*Rumors.*)

El Sr. TRIES DE BES: Això que diu la V. S. és una intolerable...

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats; això podrà ésser objecte d'una altra interpellació.

El Sr. CONSELLER de Cultura: Ja en parlarem; però hi ha algú que somriu, entre les VV. SS., perquè pagaven a *Le Temps*. (*Rumors.*)

El Sr. PRESIDENT: Ordre, senyors Diputats i senyor Conseller.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Puc continuar, senyor President?

El Sr. PRESIDENT: Continui el senyor Conseller.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Deia que en l'any 1923, a la impremta de la Casa de Caritat, s'edità un llibre del senyor Vallès i Pujals intítulat *De la vida i del Govern d'Espanya*; que se'n va fer un tiratge de tres mil exemplars i que el seu import era de 2,020 pessetes. Se'n vengueren en les diferents llibreries de Barcelona per quantitat de 520 pessetes i quedava un ròsec de 1,495 pessetes. Quan vingué la Dictadura i el que es féu càrrec d'aquella Casa anava esbrinant tota la sèrie de coses que hi havia, enviaren a cobrar aquella factura al senyor Vallès i Pujals. (*El senyor Vallès i Pujals fa signes negatius.*) Permeti'm la V. S. Li enviaren; ja sé que era amb l'ànim de molestar-lo, absolutament; en trec aquesta conseqüència...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Li han explicat un conte.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: ¿Es cert o no és cert que aquell llibre s'edità a la Casa de Caritat?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja li contestaré després, perquè amb diàlegs no aclariríem res. (*En les tribunes públiques es registren algunes manifestacions.*)

El Sr. PRESIDENT: Segueixi el senyor Conseller. Ordre en les tribunes públiques; abstinuin-se de fer cap demostració...

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Deia que el llibre que s'editava del senyor Vallès i Pujals importava 2,020 pessetes i que per a poder rescabalar-se del seu preu, comptant amb la recaptació feta per a la venda del llibre, que era de 525 pessetes, quedava un ròsec de 1,495 pessetes, ròsec que l'ha eixugat la Casa de Caritat, perquè no l'ha eixugat cap persona particular. De manera, senyor Vallès i Pujals — i a mi m'ha dolgut moltíssim portar aquestes dades, que no hauria portat...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ha fet bé; ho esvandirem...

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: ...però quan es parla d'autos i escamots i de coses anecdòtiques en una cosa fonamental de la Casa de Caritat, jo m'he cregut també en el deure de portar aquestes coses d'escamots passats, que en forma de llibre es venien pagant per la Casa de Caritat de la mateixa forma que el senyor Vallès i Pujals ha dit que avui pagava la benzina de cotxes, que ja he explicat per quins motius es realitzava.

I per acabar, només he de dir al senyor Vallès i Pujals que ens hem preocupat fonament de les coses de la Casa de Caritat; ens n'hem preocupat fonament, i tant és així que quan nosaltres reorganitzarem la Junta de Govern de la Casa de Caritat, no hi posarem un sector polític determinat, no varem fer una cosa partidista en aquella Casa, no hi introduïrem una política determinada...

El Sr. VALLS I TABERNER: Hi posarem un Comissari; i no en faig pas responsable la V. S.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Quin Comissari? Digui el nom d'aquest Comissari.

El Sr. VALLS I TABERNER: De dret no, però de fet sí que hi era: el senyor Creus.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: El senyor Creus? Permeti'm la V. S. que li digui que està mal informat; jo suposo que el dia que m'interpellarà estarà més assabentat de les coses de la Casa de Caritat. (*Aprovació en la Majoria.*)

El Sr. VALLS I TABERNER: Jo em dono per suficientment assabentat de moltes coses de la Casa de Caritat, però ja procuraré el dia que li faci una interpellació a la V. S. estar més documentat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: I segurament aquell dia no em parlarà de Comissari de la Casa de Caritat, perquè el senyor Creus no l'he posat dintre de la Junta.

El Sr. VALLS I TABERNER: Ja li he dit que no l'en feia responsable.

El Sr. PRESIDENT: Senyor Valls, jo li prego que no interrompi reiteradament el senyor Conseller...

El Sr. VALLS I TABERNER: És que el senyor Conseller m'ho permet.

El Sr. PRESIDENT: La V. S. s'acostuma a no demanar la paraula, i amb aquestes interrupcions el Parlament descendeix de to; jo li prego...

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: El que jo dic és que des de què tinc la presidència de la Casa de Caritat, en fer la reorganització d'aquella casa, vaig tenir molt de compte de posar-hi persones de totes les procedències polítiques perquè no es pogués interpretar que volia que hi imperés un sector determinat; i amics de les VV. SS. són precisament i tenen i entusiàsticament treballen dintre d'aquests càrrecs de responsabilitat en el govern de la Casa de Caritat. (*Rumors en la Minoria de Lliga Catalana.*) Entre ells, si és que interessa a les VV. SS., el senyor Güell, que suposo amic polític de les VV. SS.

I em descuidava, i potser es podria interpretar que no teníem arguments per contestar-ho, em descuidava jo de contestar el que feia referència als cèlebres terrenys on hi hem emplaçat un Dispensari Central de Lluita Antituberculosa.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Comença a bastir-s'hi.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Efectivament, comença a bastir-s'hi, perquè per a fer una obra s'ha de començar pels fonaments i per les parets, i així s'està enlairant i dintre de pocs mesos serà una realitat; si no ve un cataclisme, que jo en aquest moment no el preveig. (*Rumors i ria-*

lles.) Jo he de dir el següent: no ignora la V. S., i segurament que si s'hagués fet assessorar per algun tècnic sanitari coneixeria la situació difícil de mantenir, des d'un punt de mira sanitari, el fet era que en el cor mateix de Barcelona i en una de les barriades més populoses i on hi ha un percentatge de mortalitat i de malalties més crescut, hi haguessin les cotxeres de la Casa de Caritat; perquè les cotxeres, senyor Vallès i Pujals, no eren solament un dipòsit de cotxes i automòbils, sinó que eren unes quadres de cavalls i que cap ordenança municipal ni el més elemental sentit d'higiene o coneixements sanitaris no podia recolzar que aquestes quadres continuessin en ple cor de Barcelona. I per aquest motiu, quan es tracta de bastir un Dispensari Central de Lluita Antituberculosa, senyor Vallès i Pujals, i que havia d'instalar-se precisament en el lloc on pogués rendir una màxima eficiència, parlava la V. S. de què desconeixia o ignorava o que no sabia per quin motiu jo m'havia enamorat precisament dels terrenys del carrer de Torres Amat. Doncs me'n vaig enamorar per dos motius: el primer de caire sanitari i perquè, essent jo President d'aquella Casa — per pocs coneixements sanitaris que em vulgui reconèixer la V. S. — em pesava enormement, en el meu esperit, pensar que encara era possible a Barcelona, capital d'un milió d'habitants, que tingués unes quadres de cavalls d'un organisme públic en el cor de la ciutat, contaminant i essent causa de moltes malalties que, degut als mosquits i a les mosques pròpies d'aquests establiments, podien propagar-se per aquelles barriades, que no tenen la sort d'ésser barriades aristocràtiques, que són barriades obreres, però tan dignes d'ésser considerades com aquelles altres.

El Sr. FRONJOSA: Afortunadament, els veïns són de tercera classe! (*Rialles.*)

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Però hi havia encara una altra raó fonamental, i aquesta raó fonamental era que el Dispensari de Lluita Antituberculosa — jo no podia pas seguir alguna suggerència de la V. S., encara que no ha volgut entrar en el fons ni en el detall, però que posant-se en aquesta situació de sobre'el bé i el mal no conceptuava ni bones ni dolentes —; algunes suggerències que se'm feren de què anés a bastir aquest Dispensari Central al Tibidabo o en qualsevol de les muntanyes veïnes. Era una cosa elemental que si un dispensari havia d'ésser i havia de servir per fer un tractament ambulatori, i havia de servir precisament per aquells nuclis de població que més necessiten de tenir un tractament contra aquesta malaltia, no podia pas instalar-se al Tibidabo, perquè representava només que per transport o per despeses de cotxe o de tramvia — perquè no crec pas que pensi la V. S. que un tuberculós disneic pugui anar pel seu propi peu, sinó que ha de fer-ho amb un mitjà de locomoció —, i, a més, tractant-se d'un dispensari per a la classe obrera i gent necessitada, que moltes vegades no poden pagar la visita a casa d'un metge, implicava una despesa considerable, tant per traslladar-se al Tibidabo com per anar a un lloc extrem de Barcelona, que només de tramvies costaria més que qualsevol visita modesta al metge del barri.

Ha estat això algun perjudici per la Casa de Caritat? No. No ha estat cap perjudici, perquè prèviament, amb el personal tècnic de la Casa de Caritat vàrem fer una valoració d'a-

quells terrenys i jo em vaig comprometre i ho vaig portar al Consell; i si això no ha estat encara una realitat, ha estat per tota aquesta sèrie de dificultats de la marxa del senyor Pi i Sunyer a Madrid, de la vinguda d'un nou Conseller de Finances i haver d'estudiar de nou aquest Projecte. Jo em vaig comprometre amb la Casa de Caritat a compensar-la amb terreny de la mateixa Generalitat i del mateix valor d'aquells en els quals s'hi edificava aquest Dispensari i en principi havíem pensat — ja hi ha en projecte sobre aquest cas — de donar-li en compensació unes parcelles de la finca que la Generalitat té prop de la Diagonal i que els permetia amb una forma higiènicament acceptable que allò que avui no podia tenir cap fonament ni pot trobar opinió sensata que ho recolzi, la idea de la permanència d'un quadre de cavalls en el centre més populós de la ciutat, estés en canvi ben situat en aquells terrenys apartats de la ciutat on les vies són amples i on, en edificar-se de nou, podien comprendre-s'hi totes aquelles garanties perquè no constituís un perill pels demés conveïns que els envoltaven.

I per aquest motiu, senyor Vallès i Pujals, nosaltres no pensem en fer demagogia ni en iniciar una política de disbauxa a la Casa de Caritat; no impremeditadament, sinó sospesant i producte d'estudi i jo no diré de tants sacrificis com la V. S., si és que la V. S. en vol la patent, però sí amb tanta abnegació i entusiasme almenys, que permetin la capacitat d'aquest humil Conseller que us parla, que ha seguit les angoixes de la Casa de Caritat amb les mateixes consideracions i penes que la V. S. Però si jo entre el meu cercle d'amistats no hi tinc gent milionària que pugui anar a trucar a les seves portes perquè em donin cent mil pessetes per la Casa de Caritat i en els alts organismes de l'Estat no trobo el ressò que trobava la V. E., que em permeti comptar amb tots aquells guanys que s'obtenien, i que venien procedents del joc; si avui no compto amb els ingressos del joc amb què comptava la V. S., si no compto amb aquests milionaris amics amb què comptava la V. S., que per damunt de la política sentissin surar el seu amor i portessin la seva cooperació a la Casa de Caritat, no crec que sigui, senyor Vallès i Pujals — i perdoni la frase —, que sigui d'honestetat política que se'm vulgui fer-me responsable, i molt menys de què iniciï una obra de disbauxa i una obra de desgovern en aquella Casa.

Amb això, dono per acabada la contesta, esperant rectificar en les coses a què la V. S. m'obligui aclarir o ampliar, perquè encara tinc altres dades de la Casa de Caritat. (*Aplaudiments en els bancs de la Majoria.*)

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Vallès i Pujals, per a rectificar.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Les dots de polemista que tots nosaltres hem admirat més d'una vegada en el senyor Dencàs, s'han posat a prova, i realment el senyor Dencàs n'ha sortit victoriós, perquè sense entrar a contestar res del que s'ha dit, ha sabut fer una contesta hàbil en la qual s'ha emparat en allò que els castellans en diuen: «*más eres tú*», i volent acusar a l'acu-

sador, fa que l'acusació feta contra ell passi desapercibuda i quedin sense contestar tots aquells atacs. El senyor Dencàs em permetrà que em cenneixi al que ha estat objecte de la meua interpellació i sense refusar contestar tot el que ha dit el senyor Dencàs, començo per fer notar que tot el que he dit, ha estat confessat com a cert pel senyor Dencàs. Ha estat confessat pel senyor Dencàs que la Casa de Caritat deu un milió tres-centes mil pessetes als seus proveïdors, que fa mesos que el deu i no paga; que les causes d'aquest dèficit són, per una part, que la Generalitat deu a la Casa de Caritat 500,000 ptes. per diversos proveïments i encàrrecs que li ha fet; que tots aquests serveis, diem-ne serveis, eren (no em recordo la frase molt bonica que el senyor Dencàs emprava, del trasllat de les tropes de xoc — no ha volgut dir el nom d'escamots —, de les joventuts) que tot això s'ha produït a la Casa de Caritat, també és veritat. Ha volgut donar una explicació el senyor Dencàs, de la qual ja parlarem, i finalment queda en peu aquesta part última a què em referia, que era la del trasllat de les cotxeres, que si bé és veritat que el senyor Dencàs ha pogut tenir el projecte tan magnífic i beneficiós per Barcelona com volgueu, no ho vull discutir, de posar el dispensari allí i incautar-se d'uns terrenys de la Casa de Caritat, la veritat és que 110,000 ptes., més 25,000 que s'han hagut d'invertir en obres, avui per avui, les ha pagat la Casa de Caritat del seu pressupost. Si el senyor Dencàs té el propòsit de què la Generalitat la rescabali donant-li uns terrenys que encara no li ha donat, no deixa d'ésser un projecte i no és just fer pagar avui diners a la Casa de Caritat i compensar-la amb uns terrenys en el dia de demà. De manera que tot això queda en peu, no desmentit, i el que ha fet el senyor Dencàs ha estat voler justificar-ho.

Ha començat el senyor Dencàs per voler suposar que en el temps que nosaltres interveníem en la Casa de Caritat hi havia situacions més difícils que la d'ara. El senyor Dencàs ha fet una confusió entre dèficit i les quantitats que es poden deure en casos determinats. Jo deia que aquest 1.300,000 ptes. no és dèficit; el dèficit són només 700,000 ptes. a no ésser que hi hagi aquell préstec de la Caixa de Pensions de què ha parlat el senyor Dencàs. De manera que jo no vull incórrer en l'equivocació de creure que el 1.300,000 pessetes sigui el dèficit, confondre això amb el dèficit. Perquè quan anava explicant aquells suposats dèficits que hi havien en anys anteriors, deia: «Avui solament devem 1 milió, 700,000 pessetes».

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Em permet una interrupció? En parlar de dèficit era en la data que deia, fent un balanç entre el que hi havia en el Pressupost i el que en aquells moments es devia.

Diversos senyors DIPUTATS de la Lliga Catalana: Això no és dèficit!

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: Si jo en el transcurs de la discussió he dit algun mot que no encaixava, el meu esperit era aquest. Ja sé que les VV. SS. són molt versades en finances.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ha volgut treure unes conseqüències d'uns percentatges, que al que està un xic només versat en aquestes matèries ja li havia de semblar al primer cop d'ull que era impossible, que no podia ésser que en un pressupost d'1.700,000 ptes. hi hagués un dèficit d'1.300,000 ptes. Ha confós aquests dos termes, i aquesta confusió l'ha portat a voler treure unes conseqüències i a voler treure uns percentatges que no existeixen.

El que li dic és que en el nostre temps mai es va produir una situació en què es deguessin quantitats als proveïdors de la Casa de Caritat, no ja importants com les d'avui, sinó tan sols que tinguessin alguna importància; sempre, naturalment, es pagava amb un mes o dos mesos de temps. Quan jo vaig deixar la Casa de Caritat, i tots els elements que hi havia en aquell temps podrien confirmar-li, es pagava als proveïdors amb un termini màxim de trenta dies. Precisament es va fer en aquell temps un canvi de proveïdors, perquè n'hi havia alguns que estaven viciats, en el sentit de què volent fer veure que donaven un crèdit llarg, no servien prou bé. Tot això es va realitzar en aquell temps.

Deia el senyor Dencàs que nosaltres vàrem tenir uns mitjans d'ingressos amb els quals ell no compta, i ens parlava del joc. Però és que oblidava el senyor Dencàs el que li he dit, el que signifiquen aquells anys del 17 al 23, aquell desnivell enorme que es va produir en totes les institucions de beneficència de la ciutat, en l'Hospital de la Santa Creu i en l'Hospital Clinic, en el qual avui encara segueixen, aquella reducció que es va produir en la major part dels serveis de beneficència de Barcelona? I la Casa de Caritat, no va reduir res. Nosaltres fèiem un esforç extraordinari per poder anar compensant aquella baixa que se'ns produïa per la marxa general de la societat per aquest camí i en no reduir els serveis, nosaltres ho anàvem compensant amb més fonts d'ingressos i aquestes fonts era a les que feia referència la V. S. Jo vull explicar una anècdota a propòsit d'aquest ingrès del joc. Quan va venir aquesta qüestió de la reglamentació del joc a Barcelona, ja se'm va plantejar a mi el problema d'oferir-se'm una quantitat que arribava a 100,000 pessetes mensuals, per a poder-les invertir íntegrament a la Casa de Caritat. Pensi que en aquell temps, el sosteniment dels asilats de la Casa de Caritat es va doblar, de manera que el pressupost, que era d'1.300,000 pessetes, va passar a 2.700,000 pessetes, i d'acceptar aquesta proposta que es feia, nosaltres aconseguíem, si no cobrir tota aquesta diferència, posar un bon pedaç, com vulgarment es diu. Jo vaig acceptar aquella quantitat, i la vaig ingressar personalment, senyor Dencàs, perquè se'm donava a mi particularment. I ara ja em dirà, després d'aquesta explicació, si un home que feia això podia quedar a deure 1,300 pessetes d'un llibre. Se'm donava a la meua persona, particularment, 100,000 pessetes cada mes, que jo agafava i ingressava a la Casa de Caritat en nom meu. Després d'això que jo vaig fer per a beneficiar aquella Casa i per no trobar-nos en la trista situació d'haver de posar un gran nombre d'asilats al carrer, es va produir per a mi una de les amargors més grans que jo he passat en la meua vida, de la qual no es podrà fer càrrec la V. S., potser perquè la seva situació en aquest particular em penso

que és molt diferent de la meua. És va començar una campanya en periòdics d'aquí a Barcelona en aquest moment, molt forta, per elements catòlics, en contra meu, plantejant-me el problema de moral i de consciència, de què no era lícit acceptar diners procedents d'una font com era el joc, per a invertir-los en una obra de beneficència. Aquesta campanya fou fortíssima i em va arribar a preocupar d'una tal manera, que vingué un moment en què dolent-me molt desprendre'm d'aquella font d'ingressos, perquè al desprendre-me'n havia de privar d'aquella quantitat tan necessària per a la Casa de Caritat, no vaig tenir més remei que fer una cosa que no he explicat mai i que ara relato a la Cambra, i és dirigir-me al lloc on per a mi s'acallen totes aquestes qüestions, o sigui a Roma, a l'autoritat que per a nosaltres, els que com jo tenen la sort d'ésser catòlics, és infal·libre i suprema; em vaig dirigir a Roma plantejant aquest problema de si era lícit per a un home que es trobava en la meua situació acceptar aquestes quantitats per a invertir-les en el sosteniment d'una casa de beneficència. La resposta d'una de les congregacions de Roma, de l'autoritzada per a això, fou plenament satisfactoria; la conservo a casa meua i la conservaré tota la vida, i així vaig poder jo continuar esmerçant aquells diners en el sosteniment de la Casa de Caritat.

I vaig fer molt més que tot això — el senyor Dencàs podria haver-ho explicat — i és que en aquell moment es va fer la gran transformació per a anar a què la Casa de Caritat pogués tenir tot el monopoli de les pompes fúnebres, car abans tenia només el de la conducció de cadàvers, i és també en aquell moment en què es va preparar i es va arribar a executar tot el referent a contractes d'arrendament dels serveis d'higiene i de beneficència de l'Ajuntament de Barcelona. En una paraula, nosaltres ens vàrem preocupar d'anar buscant per a la Casa de Caritat una pila de serveis, una pila d'indústries, una pila de monopolis que s'exercien, perquè poguéssim nosaltres anar cobrint aquells dèficits que no s'haurien produït fatalment de no haver estat aquell encariment de la vida que es notava cada dia més. Però jo puc dir i repetir al senyor Dencàs que jo vaig acabar el meu mandat en què es pagava al dia i que no hi havia dèficit, que aquestes xifres que porta, el senyor Dencàs no són dèficit, com ja hem convingut. Demani les dades en aquesta forma i veurà com no vaig deixar cap dèficit a la Casa de Caritat. I hi ha una altra xifra que la V. S. no ha portat aquí, que és la dels dèficits que hi podria haver quan la Generalitat actual va entrar, i veurà que aleshores no hi havia tampoc dèficit, que el dèficit s'ha produït en aquests dos anys, no parlem del que s'ha de pagar, sinó que parlem del dèficit que ha produït aquesta situació.

Ha parlat el senyor Dencàs de moltes altres coses, i m'importa recollir aquella facècia que volia dir que si tot això m'ho havien explicat el capellà i la monja. No; no m'ho han explicat el capellà i la monja. Ha de saber el senyor Dencàs, suposo, que tinc prou relacions en aquella casa, que sense jo voler-ho, sense que jo hi vagi a buscar-ho, acudeixen a mi i em vénen a mi, perquè al capdavant algun interès directe puc tenir allà des del moment que formo part del Parlament que té el control del Govern que sosté aquella casa; acudeixen a mi i em

porten moltes més coses de les que jo avui he portat aquí, i se'm porten per elements diversos, per elements que estan molt separats i molt distanciat del capellà i de la monja.

Parlava el senyor Dencàs dels automòbils de la cotxera i ens volia fer creure que aquells serveis d'automòbils a què jo em referia eren només que per a defensa dels senyors Consellers. Ja és estrany que els atemptats importants contra els Consellers es preparassin el dia de les eleccions, i el diumenge abans de les eleccions; ja és estrany també que s'haguessin de fer aquests serveis de guarda i defensa amb uns camions Ford i no amb uns simples automòbils. També l'automòbil que tingué aquella desgràcia anant cap a Manresa, suposo que no era per a guarda i defensa, perquè tots sabem per què anava allà. De manera que això no ho farà creure a ningú.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Era un auto d'escorta del cotxe en el qual jo anava.

El Sr. TRIES DE BÈS: I els mossos d'esquadra, és que han de fer només que gimnàsia, també?

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Un mosso d'esquadra, precisament, fou un dels accidentats.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: ¿Per què es barregen amb els altres?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo vull admetre que sigui veritat tot això. Des del moment que la V. S. ho diu, vull creure que sigui veritat aquest perill, i existint aquest perill crec que era molt just i molt legítim que hi hagués una defensa i una precaució, una escorta i una vigilància. Però, ¿vol dir això que tot aquest servei l'ha de pagar la Casa de Caritat? ¿Vol dir que aquest servei l'ha de pagar la Casa de Caritat quan és un servei de vigilància que podria anar a un altre capítol qualsevol menys al de les despeses de la Casa de Caritat, perquè no ha d'ésser la Casa de Caritat la que hagi de treure els diners que a ella li falten per a pagar els que la proveeixen de llet, de pa, de carn, i invertir-los en aquella cosa?

Parlava el senyor Dencàs del dispensari — aquí tinc les notes que jo he pres —, i jo ja he dit el suficient del dispensari. Realment, no tinc res a dir de què el senyor Dencàs hagi volgut fer el dispensari allà; no ho vull discutir, però tinguis en compte la quantitat que ha costat a la Casa de Caritat aquest dispensari...

El Sr. CONSELLER DE SANITAT: I que representarà una economia per a la Casa de Caritat; ja en parlarem!

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Si és que s'acorda la compensació d'una forma o altra, no sé si hi haurà benefici o no.

El Sr. CONSELLER DE SANITAT: No; per al règim interior de la Casa de Caritat representa una economia.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Però avui per avui aquesta situació, que entenguís que és l'únic motiu de la meua interpellació, aquesta situació de deure unes quantitats a industrials de Barcelona que produeix escàndol i que ha produït una situació que respecte de la Casa de Caritat ningú de nosaltres voldria veure perpetuada, aquesta s'ha augmentat amb aquesta despesa que s'ha obligat a fer a la Casa de Caritat, perquè aquestes 130,000 ptes. que ha invertit en això podrien haver servit per a pagar als proveïdors i el deute no fóra tan gran.

Parlava el senyor Dencàs d'aquella facècia, d'a-

quell llibre meu, segons li han explicat al senyor Dencàs, i que jo li deia que l'han enganyat. Realment hi hagué un moment, jo no recordo quin any, que vaig publicar uns treballs en periòdics d'aquí a Barcelona, i va sorgir la idea entre els diputats que aleshores formaven part de la Diputació, d'editar aquests treballs en un llibret, que gairebé no arribà a la consideració de llibre, perquè és més aviat un follet, de reunir-los i publicar-los, amb la idea de que fos lliurat als diputats i a les persones afectes a la Diputació. No era amb la idea de vendrel que es va emprendre aquesta tasca, i tant és així, que si el senyor Dencàs recull alguns d'aquest exemplars, que n'hi deuen haver molts allà, veurà que en la primera pàgina hi han unes catorze o quinze línies només, meves, en que jo explico que els companys meus de la Diputació m'han demanat autorització per a publicar aquells treballs reunits en un volum, i que jo crec que no s'hauria d'haver fet, però que no puc resistir-me i els hi dono autorització. Això demostrarà, per tant, que no era jo el que feia això, sinó la Casa de Caritat la que ho va editar, si és que es pot dir editar...

El Sr. CONSELLER DE SANITAT: Sí, sí; ja estem conformes en això.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: ...i, si d'aquests fullets se'n varen vendre, els diners ingressaren a la Casa de Caritat, en tot cas, que va ésser l'editora. Això es va fer no per imposició meua ni per suggerència meua, i aquí ve ara l'explicació d'aquelles paraules que li deia el senyor Dencàs de què l'havien enganyat en dir-li que se'm va presentar a mi una factura, i suposo que li dirien que jo no la volia pagar; no ho ha dit, però la conseqüència és aquesta. Repeteixo que l'han enganyat, perquè a mi no se'm va presentar cap factura, ni ningú em va parlar d'això; la primera vegada que en sento parlar és ara.

I torno a repetir aquell concepte de si a l'home que anava amb 100,000 pessetes que li lliuraven a ingressar-les a la Casa de Caritat, l'home que anava a trobar aquells milionaris a què es referia el senyor Dencàs, i els hi arrencava molts diners, moltes quantitats, l'home que tenia un client, el senyor Joan Puigventós, de Barcelona, senyor molt ric, sense fills, que en el seu despatx li preguntava què faré jo respecte a la meua fortuna, que era molt quantiosa, i jo li contestava: «Deixi-la a la Casa de Caritat», i a això em replicava que a la Casa de Caritat, sola, no, sinó que hi volia posar altres establiments de beneficència, i hi havia un establiment de beneficència que presidia el senyor Abadal, i després l'Hospital de la Santa Creu i la Casa de Caritat, i aquest senyor va decidir deixar tota la seva fortuna a aquestes, nomenant-me marmessor únic, i jo distribuïa i jo venia totes aquelles cases que tenia a Barcelona i tots aquells béns que tenia aquest senyor i anava recollint milers de duros i els anava portant a la Casa de Caritat; és verosímil, senyor Dencàs, que l'home que feia tot això deixés de pagar un compte de 1,400 ptes. que hagués fet fer a la Casa de Caritat? Jo li dic que això és una facècia inventada, parlava el senyor Dencàs que en temps de la Dictadura; potser sí que neix d'aleshores, però s'ha engruixit ara, i li ha donat algú al senyor Dencàs, algú que ha volgut brindar-li un servei, dient-li: «Tindreu una bona arma per fer callar

al senyor Vallès i Pujals; ja veureu com haurà de callar.» Però això no fa callar a ningú, al revés; això demostra que la V. S. no l'han servit bé, perquè crec que amb el que he exposat n'hi ha prou per demostrar-ho.

Trobarà encara un altre llibre, la V. S., fet per mi i editat per la Casa de Caritat. Tot un volum molt gros, que és una apologia de la Casa de Caritat, i un servei de dades, d'estadística, de gràfics de la Casa de Caritat, editat per ella i que va pagar la Casa de Caritat com és natural, perquè servís per tots aquests senyors als quals anàvem a trobar perquè paguessin despeses i instal·lacions de la Casa de Caritat, perquè coneguessin la Casa, i aquell llibre porta també la meua signatura, perquè jo vaig escriure'l tot ell amb amor i pasant-hi molts mesos. Aquell llibre també l'ha editat la Casa de Caritat, i la V. S. no hi ha fet referència.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Indiscutiblement, ni l'he alludit.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Finalment, per no recollir ja més coses, parlava el senyor Dencàs de què no havíem volgut fer obra política a la Casa de Caritat, i es lloava d'haver mantingut en el govern de la Casa de Caritat a persones que diu ell que eren amics nostres. No vull negar-ho; però sí li vull dir una cosa: que durant tots els anys que vaig presidir la Junta de la Casa de Caritat, i el meu antecessor en aquella Presidència, el senyor Prat de la Riba, i durant els anys que la vaig presidir jo, sempre va haver-hi en aquella Junta dos diputats republicans. Sempre en aquell temps, que nosaltres teníem la majoria completa i absoluta, sempre hi hagué dos diputats republicans, durant tot el temps que jo presidia, formant-ne part el senyor Valls i Taberner, hi havien els senyors Bastardas i Ulled, que pertanyien a cada un dels dos sectors en què aleshores es dividia el republicanisme. Abans d'haver-hi el senyor Ulled, en temps de Prat de la Riba, hi havia en Valentí i Camps. De manera que sempre hi havien intervingut dos diputats republicans, i un d'ells, el senyor Bastardas, en tingué la Vice-presidència en la gestió de la Casa de Caritat.

Heu fet això mateix vosaltres?

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Superrant-ho.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: On són els Diputats que no siguin del vostre partit, que formin part de la Junta de la Casa de Caritat?

El Sr. CONSELLER de Sanitat: No n'hi ha cap, de Diputat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Doncs aquest és l'argument.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Es que per ésser militant d'un partit es necessita ésser Diputat?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Senyor Dencàs, els Diputats van allí amb un esperit molt diferent del amb el qual hi van les persones de referència. Un Diputat va allí ostentant un dret propi, una representació que neix no de la benevolença que la V. S. li vulgui donar, sinó amb el mandat que nosaltres tenim aquí. La V. S. ha fet canvis en aquella Junta de la Casa de Caritat, i si bé és veritat que hi han quedat alguns amics

nostres, en canvi s'ha tret algú que feia trenta anys que formava part d'aquella Junta, que havia prestat a aquella Casa serveis admirables, que hi havia prestat, amb tot amor i entusiasme, sempre el seu concurs i l'han tret d'aquella Junta causant-li un greuge que no mereix, tot això jo crec que només per un esperit partidista.

Pensi el senyor Dencàs amb això que li deia, la diferència que hi ha entre aquella conducta nostra i la d'ells i, sobretot — i cloent aquest parèntesi a què m'ha obligat el que ha allegat la V. S. —, pensi que queden en peu totes les afirmacions que jo he fet, com es desprèn de les paraules de la V. S., i pensi al cap i a la fi que la finalitat que jo perseguia amb aquesta interpellació, era la que jo ja he esmentat abans. Que miréssim entre tots, i principalment la V. S., que no es produeixi més aquest estat de coses en virtut del qual hi ha una situació d'escàndol entre aquests industrials que no afavoreix gens a la Casa de Caritat. Si la Casa de Caritat no pot continuar comptant amb aquests favors dels ciutadans de Barcelona, si no pot continuar comptant amb aquelles herències i aquells llegats que venien sovint, si no pot continuar comptant amb aquells donatius amb els quals sovint es podia comptar, vindrà un dia en què el sosteniment de la Casa de Caritat serà una càrrega feixuga per a la Generalitat, que vindrà a augmentar considerablement el nostre Pressupost.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Sanitat.

El Sr. CONSELLER de Sanitat: Poques coses més he d'afegir sobre les que ja he manifestat en la meva primera contestació a la vostra interpellació.

Però solament voldria aclarir que quan jo parlava de deutes i parlava de dèficit, potser tal vegada en el transcurs de la meva peroració he dit dèficit en lloc de deute, i li diré concretament que, així com la V. S. allegava amb un cert to d'escàndol, que el 28 de novembre del 1933 hi havia un deute a la Casa de Caritat d'1.426,000 ptes., jo li dic que el 31 de març del 1921, que el 31 de març del 1920, que el 31 de març del 1919 i el 31 de desembre del 1917, aquest deute era superior al deute que hi havia el 28 de novembre del 1933, no superior solament i exclusiva pel seu volum numèric de quantitat, sinó superior si tenim en compte les dades corresponents. Perquè és molt lògic que una entitat que tingui un pressupost de 5 milions de pessetes hagi de tenir també un deute superior cinc vegades més a una entitat que té... (*El senyor Vallès i Pujals fa uns gestos negatius*)... Sí, senyor Vallès i Pujals, perquè en l'any 33 el pressupost de la Casa de Caritat és de 5.218,000 ptes., mentre que en els anys 19 i 21 era un pressupost d'un milió i mig de pessetes, o 1.800,000, arribant al màxim l'any 31 a 2 milions i mig de pessetes. Era purament i exclusiva per això que jo feia aquesta comparança.

I en quant als altres aspectes, jo dec dir-li a la V. S. que nosaltres hem procurat fer una política d'economia dintre de la Casa de Caritat. Jo ara en aquests moments, de moltes xifres que jo podria donar a la V. S., en recordo una que nosaltres hem extingit perquè la creïem en absolut completament immoral, per no donar-li un altre to, que

era una subvenció derivada de les èpoques no sé si de la Dictadura o des del Monopoli de Pompes Fúnebres, una subvenció de 90,000 ptes. que es donava a la premsa de Barcelona.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Època de la Dictadura.

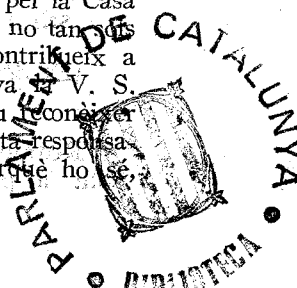
El Sr. CONSELLER de Sanitat: Ja he dit que no n'estava segur. Jo conceptuava en absolut una cosa completament immoral, mantenir una subvenció de 90,000 ptes. per un establiment de beneficència social, només perquè la premsa, no sé per quines finalitats, estés contenta, i aquest Conseller, donant un exemple, i no fent-li absolutament ni la més petita temença el poder despertar les iredes de la premsa, i amb la seguretat plena que pels atacs que em poguessin fer estava plenament a cobert la meua honorabilitat, no vaig tenir el més petit inconvenient en passar ratlla a aquesta quantitat i suprimir les 90,000 ptes. que es venien liquidant anyalmen a la premsa; no em refereixo als repòrters, ni molt menys, sinó als propietaris o empreses d'aquests diaris. I això ho va fer aquest Conseller cregut que obrava noblement i que feia un règim d'economia veritat per a la Casa de Caritat.

I hi ha més encara, senyor Vallès i Pujals; no vaig fer cas d'una sèrie d'amenaques, i em guardaré molt bé de revelar noms de senyors que venien al meu Departament i em venien en nom de determinades empreses i que en una forma velada em deien que podia costar cara aquesta partida, i jo vaig contestar que em preocupava molt poc les campanyes i les coses que em podien dir, que solament era una cosa que obrava dintre de la meua consciència i que jo sentia una tranquil·litat d'esperit en suprimir una partida completament immoral, contribuint així a anar disminuint quant menys aquest dèficit crescut de la Casa de Caritat.

I hi ha altres coses, senyor Vallès i Pujals; no cregui que nosaltres no haguem fet tots els possibles per portar aquesta nau de la Casa de Caritat, quant menys amb la màxima seguretat i el màxim entusiasme.

Al que es refereix la V. S. d'aquestes 125,000 pessetes que avui ha hagut de desemborsar la Casa de Caritat per establir aquestes cotxeres, s'ha fet amb el sà intent — a més d'aquest argument que jo allegava de contribuir a anar aminorant poc a poc el dèficit de la Casa de Caritat. La indústria aquesta de Pompes Fúnebres, avui, i no ho ignorarà segurament la V. S. perquè probablement és ja de les èpoques en què es va fer aquest contracte, es tenen establiments llogats, pels magatzems i s'ha de portar la fusta d'un lloc a altre, i això encareix la producció de la indústria fins al punt que s'han hagut de pagar unes quantitats enormes anyals. I per arranjar aquest mal nosaltres ho hem estudiat, i ja estan els plànols fets, si no recordo malament, per l'arquitecte senyor Goday, omptant amb terrenys propis, fer un emprèstit a la Caixa d'Estalvi per construir els edificis convenients, en forma que als pocs anys representaria això una economia enorme per la Casa de Caritat i s'evitaria una cosa que avui no tan sols encareix aquesta indústria, sinó que contribueix a augmentar aquest dèficit de què parlava la V. S.

Hi han també altres coses, i em plau reconèixer que en elles la V. S. no hi té la més petita responsabilitat, com també em plau dir-ho, perquè ho sé.

que han estat molts els seus entusiasmes i molta l'abnegació que va posar durant l'època que va ocupar la presidència de la Casa de Caritat. Però hi han altres coses, com és el fet que en l'època de la Dictadura es va fer un conveni entre un establiment d'Arenys de Mar i la Casa de Caritat, conveni que ha costat molts milers i milers de pessetes per atendre insuficientment uns serveis, i és una de les coses que ha contribuït a augmentar més i més el dèficit. En virtut d'aquest conveni, aquest establiment d'Arenys de Mar manté una colònia per un centenar de places a Arenys de Mar; i sense que vingui a representar cap augment en les despeses de la Casa de Caritat, aquestes places de la colònia d'Arenys de Mar es podran inquirir a la Casa de Caritat i, per consegüent, es podrà suprimir aquest establiment d'Arenys. Aquesta qüestió està ja degudament estudiada amb tot l'amor. Però hi ha altres coses que resten com testimoni del pas de la Dictadura.

Aquestes són les causes úniques de la situació actual; i l'estat de penúria econòmica en què es troba la Generalitat no permet resoldre com tots desitjaríem aquestes dificultats. I no se'n vulguin buscar altres si és que honradament es vol procedir, i no es vol cercar un efecte polític a la vetlla d'eleccions.

Nosaltres hem posat tots els nostres entusiasmes en favor de la Casa de Caritat i amb raó no hi haurà ningú que pugui dir que hem procedit amb esperit sectari. No; nosaltres no hem seguit sectarismes, i la prova podrien donar-la les germanes de la Casa de Caritat, dient si nosaltres hem dictat cap norma que pugui representar cap ofensa ni cap molèstia als seus, equivocats o no, sentiments religiosos.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo no n'he parlat per a res d'això.

El Sr. CONSELLER de Sanitat i Assistència Social: I respecte a haver procedit amb un criteri polític, si es volen repassar els noms de la Casa de Caritat es veurà com els elements de l'Esquerra estan en minoria i en canvi estan en majoria, ocupen nombrosos llocs de Govern, elements procedents del camp conservador, que tenen cabuda en el regíme interior de la Casa de Caritat, i això és prova de què no hi ha sectarisme, perquè no creiem que un sector polític es trobés millor representat perquè en aquesta representació hi figuressin dos diputats. No tinguem cap temença, no tinguem cap recança de què uns senyors d'una significació de tanta alçada, perquè alguns han anat en candidatura a les passades eleccions, ocupin lloc en la Casa de Caritat. Ignoro si aquesta representació hauria estat més efectiva si en lloc d'ésser ciutadans haguessin estat Diputats. De totes maneres, recullo la seva suggerència.

I res més.

El Sr. PRESIDENT: Es dona per acabada aquesta interpellació.

Lectura d'un dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar i Rafael Campalans i Puig

(Es dona lectura al següent:)

«**DICTAMEN**

Reunida la Comissió Permanent de Finances sota la presidència del Vice-President, senyor

Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Gaspar Armengol i Taló, Francesc Farreres i Duran, Gonçal Yvars i Meseguer, Manuel Serra i Moret, Josep M.ª Tallada i Paulí i Joan Casanelles i Ibarz, i actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar i de Rafael Campalans i Puig, presentat a la Cambra amb data 1.ª del corrent, la Comissió acorda, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació del Parlament el següent

PROJECTE DE LLEI

Article 1.ª Es concedeix als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar, director que fou de l'Escola Superior d'Agricultura i que exercí altres càrrecs de Professor i de funcionari en institucions de la Diputació Provincial de Barcelona, la Mancomunitat de Catalunya i la Generalitat de Catalunya, la pensió de 6,000 ptes. anuals.

Article 2.ª Es concedeix als hereus de Rafael Campalans i Puig, director que fou de l'Escola del Treball i que exercí altres càrrecs de Professor i de funcionari en institucions de la Diputació Provincial de Barcelona, la Mancomunitat de Catalunya i la Generalitat de Catalunya, la pensió de 6,000 ptes. anuals.

Article 3.ª S'autoritza el Govern de la Generalitat perquè, previ el coneixement de la situació legal de les dues famílies, fixi la quantia de la part de la pensió que correspongui a cada un dels que hi tinguin dret, el temps de percepció i les normes de concessió.

Article 4.ª La part de les pensions corresponent a l'exercici en curs, es farà efectiva amb càrrec a la partida 1218 del Pressupost de despeses vigent.

Article 5.ª La Generalitat atorgarà el seu patronatge i l'ajut que comporti a les iniciatives preses per antics amics i alumnes de Campalans i de Rossell i Vilar, dirigides a honorar llur memòria, en l'Escola del Treball i l'Escola Superior d'Agricultura.

Palau del Parlament, 8 de desembre del 1933.
— El Vice-President, Pere Cerezo. — El Secretari, Joan Sauret.»

Lectura del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei prorrogant per tres mesos el termini concedit a la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les finances municipals

(Es dona lectura al següent:)

«**DICTAMEN**

Reunida la Comissió Permanent de Finances, sota la presidència del Vice-President, senyor Pere Cerezo i Hernàez, amb assistència dels Vocals senyors Gaspar Armengol i Taló, Francesc Farreres i Duran, Gonçal Yvars i Meseguer, Manuel Serra i Moret, Josep M.ª Tallada i Paulí i Joan

Casanelles i Ibarz, actuant de Secretari el senyor Joan Sauret i Garcia, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei prorrogant per tres mesos el termini concedit a la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les Finances Municipals i a les exaccions locals, presentat a la Cambra, amb data 1.ª del corrent, la Comissió acorda, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent

PROJECTE DE LLEI

Article únic. Es prorrogat per tres mesos, a comptar del dia 1.ª de desembre corrent, el termini concedit per la Llei del 29 de juliol del 1933, perquè la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les Finances municipals i a les exaccions locals, pugui portar a terme les tasques que té encomanades.

Palau del Parlament, 8 de desembre del 1933. — El Vice-President, Pere Cerezo. — El Secretari, Joan Sauret.»

Lectura del dictamen de la Comissió especial sobre la proposició de Llei referent a modificació en l'articulat de la primera part de la Llei Municipal de Catalunya

(Es dona lectura al següent:)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió especial (Llei Municipal de Catalunya), sota la presidència del senyor Francesc Arnau i Cortina, actuant de Secretari el senyor Josep Folch i Folch, i amb assistència dels Vocals senyors Bilbeny, Tauler, Rovira Virgili, Fontbernat, Duran i Ventosa, Vallès i Pujals, Serra i Moret i Ruiz i Ponseti, per tal de dictaminar sobre la Proposició de Llei presentada amb data 7 del corrent a la Cambra referent a modificacions en l'articulat de la primera part de la Llei Municipal de Catalunya, aprovada en 11 d'agost proppassat i signada pels senyors Laureà Dalmau, Miquel S. Cunillera, Pere Cerezo, Joan Puig i Ferrater i Salvador Armendares, ha pres l'acord, per unanimitat, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra la següent

PROPOSICIÓ DE LLEI

Article 1.ª És modificat el paràgraf 3.ª de l'article 28 (71 de la numeració definitiva) de la Llei Municipal de Catalunya, que restarà redactat així:

«En els Municipis de menys de 1,000 habitants, hi haurà un Alcalde segon. En els de 1,001 a 3,000 habitants, un Alcalde segon i un Alcalde tercer, i en els de 3,001 a 10,000, que funcionin pel règim de Corporació en ple, tindran un Alcalde segon, un Alcalde tercer i un Alcalde quart.»

La resta del paràgraf, igual al de la Llei aprovada.

Article 2.ª Així mateix és modificat el paràgraf 1.ª de l'article 35 (78 de la numeració definitiva) de l'esmentada Llei, quedant redactat com segueix:

«L'Assemblea municipal podrà en tot moment destituir en part o totalment, les persones a qui hagi conferit els càrrecs d'Alcalde, Alcalde segon, tercer i quart, i Conseller Regidor.»

La resta del paràgraf, igual al de la Llei aprovada.

Article 3.ª Aquestes modificacions en l'articulat de la primera part de la Llei Municipal de Catalunya, aprovada amb data 11 d'agost proppassat, entraran en vigor el dia de la seva publicació al *Butlletí Oficial de la Generalitat*.

Palau del Parlament, 8 de desembre del 1933. — El President, F. Arnau. — El Secretari, J. Folch.»

Lectura del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de Cooperació

(Es dona lectura al següent:)

«DICTAMEN

Reunida la Comissió Permanent d'Economia, sota la presidència del senyor Joan B. Soler i Bru, amb assistència de la majoria de Vocals, i actuant de Secretari el senyor Antoni Dot i Arxé, per tal de dictaminar sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació, presentat a la Cambra amb data 18 d'octubre proppassat, la Comissió, després de diverses reunions en les quals s'ha estudiat detingudament l'esmentat Projecte de Llei i introduïdes algunes variacions en el seu articulat, acorda, per majoria de vots, de sotmetre a l'aprovació de la Cambra el següent Projecte de Llei el qual s'acompanyen diversos vots particulars.

PROJECTE DE LLEI

Article 1.ª S'entendrà per Societat Cooperativa, Sindicat Agrícola o Mutualitat als efectes d'aquesta Llei, l'associació de persones naturals o jurídiques que es proposi millorar la situació econòmica i social dels seus components, establint una comunitat voluntària en la qual el servei mutu i la col·laboració pecuniària de tots els membres permetin realitzar la funció que es proposa: treball, producció, distribució, consum, crèdit, previsió, assegurança o qualsevulla altra finalitat que tendeixi a millorar les relacions humanes, a posar els interessos col·lectius per damunt de tota idea de benefici particular i a suprimir tot lucre entre els seus associats i entre aquests i la societat respectiva.

Per a la realització de les previsions, assegurances, gestions o finalitats socials, la Generalitat de Catalunya es valdrà de les societats acollides a aquesta Llei, les quals seran considerades d'interès públic i tindran plena personalitat jurídica, podent exercir tots els drets i accions que els corresponguin de conformitat amb les lleis i llurs respectius Reglaments.

Són condicions legals i necessàries per a totes les Cooperatives, Sindicats i Mutualitats:

Primera. — Ésser regides en plena autonomia dins del legislat pels seus propis Estatuts i els acords de l'assemblea general i mantenir una completa neutralitat en política i religió.

Segona. — El nombre de socis serà il·limitat i el seu creixement no podrà impedir-se ni estatutàriament ni de fet.

Tercera. — Igualtat del dret de vot per a tots els socis.

Quarta. — Que cap funció directiva o de gestió estigui vinculada en persona o entitat determinada ni sigui delegada a cap empresa gestora. Ningú no podrà pertànyer a una societat d'aquestes en concepte d'empresari, contractista, soci capitalista o cosa semblant. No podrà haver-hi tampoc accions preferents ni parts de fundador ni cap combinació que tendeixi a assegurar privilegis o avantatges especials a determinades persones o societats, essent nul tot acte o acord contrari a aquesta disposició. Les funcions directives no donaran dret a emolument de cap mena.

Cinquena. — Que si es distribueixen excedents es faci el repartiment proporcional a la participació de cada associat en les operacions socials.

Article 2.ª Les lleis assenyalaran el mínim de socis necessari per a constituir-se en Cooperativa, Mutualitat o Sindicat Agrícola.

Article 3.ª L'ús de la denominació de Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles correspon exclusivament a les societats classificades com a tals, d'acord amb la present Llei. Cap altra associació, societat, companyia o establiment no podrà usar com a denominació, subtítol, rètol, etiqueta, membre, anunci ni document de cap mena la paraula «Cooperativa, Mutualitat o Sindicat Agrícola» ni cap altra en sentit semblant o que pugui donar lloc a confusions.

Article 4.ª Per l'organisme que dependrà dels departaments d'Agricultura i Economia i que en aquesta Llei es determinarà, es portarà el Registre especial de Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles.

Aquestes entitats no podran fer cap classe d'operacions mentre no estiguin inscrites al Registre, prèvia aprovació de llurs Estatuts pel Departament d'Agricultura i Economia, amb l'informe favorable de l'organisme competent.

Article 5.ª Els majors de setze anys no necessiten l'autorització expressa de llurs pares, tutors o procuradors, ni la dona casada no necessita tampoc llicència del marit per a formar part d'una Mutualitat, Sindicat Agrícola o Cooperativa de responsabilitat limitada, intervenint en les operacions socials i abonar o percebre les quantitats que estatutàriament li corresponguin.

No podran exercir càrrecs directius sense l'autorització dels pares o tutors, els que no gaudeixin de la plenitud de llurs drets civils.

Article 6.ª Seran considerades o subjectes a la present Llei les seccions organitzades per entitats d'altre ordre o per associacions professionals, mentre tinguin establerta una separació absoluta de fons i de comptabilitat.

Article 7.ª Els crèdits dels associats no tindran cap dret sobre els béns de l'associació ni sobre la participació de l'associat en l'haver social per a obtenir penyor o pagament del que se'ls degui.

Unicament podrà sol·licitar-se embargament o execució damunt de les impositcions voluntàries que sobrepassin l'aportació individual estatutària, i la societat disposarà, per a satisfer les corresponents

quantitats, dels mateixos terminis de què disposaria si hagués de reintegrar-les a l'associat.

Article 8.ª A totes les entitats hi haurà una Junta Directiva formada, almenys, per cinc individus. En les Cooperatives i Sindicats, a més serà obligatori el funcionament d'una Comissió d'Inspecció de comptes formada per tres o més individus elegits anualment per la Junta General. La Comissió Inspectora podrà convocar per ella mateixa la Junta General per als casos que consideri greus i d'urgència.

En les disposicions legals i particulars de la Cooperació es faran constar els casos en què els individus de la Junta Directiva no podran ésser funcionaris de l'entitat ni actuar a la vegada en la Junta Inspectora.

Article 9.ª Les designacions per a les Juntes o Consells Directius i Comissions Especials i tota mena d'autoritzacions i manaments per actuar en nom de la Societat, seran revocables per acord de l'Assemblea General, convocada a l'efecte pres, almenys, per majoria absoluta dels assistents, sense que pugui prevaler cap pacte en contrari.

Article 10. Les Cooperatives, Sindicats i Mutualitats portaran llur comptabilitat i llurs Registres d'acord amb les instruccions i models aprovats pel Departament d'Agricultura i Economia, procurant sempre que hi imperi la major claredat i senzillesa possibles.

Article 11. En les Mutualitats i Sindicats que tinguin sucursal o seccions de diverses localitats, els Estatuts podran autoritzar la celebració d'Assemblees de segon grau en les condicions i amb les limitacions que reglamentàriament s'estableixin.

La mateixa norma regirà a les Cooperatives de poblacions de més de 100.000 habitants que tinguin més d'una sucursal oberta i comptin amb un mínim de 200 cadascuna.

Article 12. Les Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles es podran constituir en forma popular o mercantil, segons quina sigui la finalitat que persegueixin.

Són populars les constituïdes per persones naturals i jurídiques, amb la finalitat de millorar les condicions de la vida o del treball dels obrers i classes modestes per mitjà de l'actuació econòmica col·lectiva. Les característiques que han de reunir per tenir aquesta classificació, es determinarà en Lleis particulars.

Són mercantils les constituïdes per persones naturals o jurídiques de tota condició que tractin de millorar el rendiment de llurs negocis per mitjà de l'organització del tipus cooperatiu.

Es classificaran en :

a) Cooperatives de consumidors, de producció i treball, de crèdit, mixtes, de pesca i serveis marítims, escolars, sanitàries i mercantils.

b) Mutualitats (Cooperatives de previsió i assegurances).

c) Sindicats Agrícoles (Cooperatives agrícoles).

REGISTRE I CLASSIFICACIÓ

Article 13. Les persones que tractin de constituir una Cooperativa, Mutualitat o Sindicat ho comunicaran al Registre de la Secció de la Coope-

ració del Departament d'Agricultura i Economia, acompanyant tres còpies dels Reglaments pels quals hagin de regir-se. La comunicació i les còpies dels Reglaments o Estatuts hauran d'ésser subscrietes almenys per cinc individus, majors d'edat, amb expressió dels respectius domicilis i professions. Aquestes no caldrà que s'expressin quan es tracti de Cooperatives Escolars.

Registrats els Estatuts, passaran al Consell Superior de la Cooperació per a llur aprovació i classificació.

Aquest, en el termini d'un mes, assenyalarà, si s'escau, les modificacions a fer, i ho comunicarà als interessats perquè les portin a cap. Passat aquest temps, si no ha estat comunicat res, es consideraran aprovats.

S'entendrà per abandonada la petició, si els iniciadors deixessin passar més de dos mesos sense trametre els documents degudament corregits.

Tant a la constitució com en tota reforma, haurà d'informar la Federació respectiva.

Article 14. Durant els tres mesos següents a l'aprovació dels Reglaments o Estatuts, podrà celebrar-se la sessió de constitució des de la data de la qual començarà a comptar la duració de la societat. En l'acta de constitució es consignaran els noms dels membres designats per a ocupar els càrrecs de la Junta Directiva.

En el termini de sis dies es trametrà al Registre una còpia de l'acta de constitució autoritzada pel President i Secretari de l'Assemblea, fent-hi constar el nombre d'assistents.

Article 15. Quan els Estatuts no siguin admesos, i, per tant, negada la inscripció al Registre, i quan la classificació provisional o definitiva es cregui equivocada, es podrà recórrer, en el termini de trenta dies, contra l'acord del Consell Superior de la Cooperació davant el Conseller d'Agricultura i Economia.

Article 16. La inscripció al Registre serà gratuïta.

Les certificacions que per ell siguin lliurades es faran en paper comú.

La còpia diligenciada de l'acta de constitució i dels Estatuts amb l'anotació d'inscripció, equivaldrà per a tots els efectes legals a una escriptura pública.

FEDERACIONS

Article 17. Per a millor desenvolupament de llurs activitats, les Societats acollides a aquesta Llei podran constituir-se en Federacions locals, comarcals i generals.

Per a finalitats particulars podran fer-se enteses de caràcter temporal.

En aquestes enteses podran entrar les institucions d'assistència social i les corporacions de caràcter públic.

Article 18. Les Federacions i enteses se subjectaran a les condicions que assenyala l'article 1.º, i tindran totes les prerrogatives establertes en aquesta Llei.

Article 19. En cas d'existir diverses Federacions d'una mateixa classe, serà reconeguda pel Consell Superior de la Cooperació la que si-

gui general, i entre aquestes, la de major nombre de socis i que reuneixi les condicions de l'article 21.

Als efectes de designar delegats per al Consell Superior de la Cooperació, el vot de cada Societat no podrà computar-se més que a una sola Federació, en cas que estigui associada a diverses.

Article 20. No podrà formar-se cap Federació amb el propòsit d'actuar amb influència a tot el territori de Catalunya si no compta amb una tercera part de les entitats constituïdes legalment de la seva classe.

Article 21. Per a ésser reconeguda una Federació, seran condicions precises:

Primera. — Reunir almenys el 20 per 100 de les associacions de la classe corresponent existent a Catalunya.

Segona. — Que el valor total d'affers en un any, dividit pel nombre de socis, doni un coeficient mínim de 100 ptes.

Les Mutualitats queden exceptuades de complir amb la base segona d'aquest article.

Les dades per als càlculs dels coeficients esmentats, seran les del balanç de l'any anterior, practicant el Consell Superior de la Cooperació o el Consell d'Agricultura i Economia quantes investigacions cregui pertinents per a comprovar-ne l'exactitud.

CONSELL SUPERIOR DE LA COOPERACIÓ

Article 22. En el termini màxim de dos mesos després d'aprovaada aquesta Llei, es constituirà el Consell Superior de la Cooperació, que serà l'organisme encarregat de l'estudi, proposició i difusió de les disposicions legals referents a la Cooperació: fomentar, afavorir i registrar el moviment cooperatiu català; inspeccionar les societats i tutelar-les quan sigui necessari. El Consell dependrà directament del Departament d'Agricultura i Economia.

El Consell Superior de la Cooperació estarà compost per dotze Vocals, un President i el Secretari, com segueix:

El Consell Superior de la Cooperació estarà integrat pels representants següents:

Dos elegits pel Conseller d'Economia i Agricultura d'entre els Diputats del Parlament de Catalunya.

Quatre designats per la Federació de Cooperatives, distribuïts un per cada una de les de Consum, Producció, Sanitària i Pòsits.

Dos designats per la Federació de Sindicats Agrícoles.

Dos designats per la Federació de Mutualitats.

El Departament d'Agricultura i Economia hi tindrà un representant legal.

La Caixa de Crèdit Agrícola i Cooperatiu de la Generalitat hi tindrà un representant.

El President del Consell Superior de la Cooperació serà nomenat pel Govern de la Generalitat a proposta del Conseller del Departament d'Agricultura i Economia, lliurement entre les persones que s'hagin distingit pels seus estudis i actuació en la matèria.

Article 23. El Cap del Servei de Cooperació del Departament serà amb caràcter permanent, Secretari

del Consell Superior; aquest càrrec tindrà per objecte reunir i coordinar totes les dades i totes les activitats del servei, per a la més perfecta orientació dels components del Consell Superior de la Cooperació.

El Consell es proveirà del personal subaltern necessari, en el Departament d'Agricultura i Economia. Els funcionaris seran nomenats pel Conseller del Departament.

El Conseller d'Agricultura i Economia, a iniciativa seva o a petició del Consell Superior de la Cooperació, podrà requerir l'assessorament de funcionaris tècnics de la Generalitat en cada cas que s'escaigui.

Article 24. Els representants de les organitzacions federatives actuaran almenys durant dos anys des de la data de llur designació.

Article 25. El Consell Superior de la Cooperació funcionarà a partir de la seva constitució, i es reunirà almenys una vegada al mes. En la primera d'aquestes reunions es nomenarà una ponència permanent que estarà integrada per un representant de Cooperatives, un de Sindicats Agrícoles i un de Mutualitats i el Cap de Servei de Cooperació del Departament d'Agricultura i Economia, i el President del Consell. Aquesta ponència exercirà el control del servei i prepararà el treball per a les reunions del ple. En les reunions plenàries del Consell serà exposat tot el que hagi tractat o elaborat la ponència per a ésser discutit, aprovat o rectificat.

Article 26. El Consell Superior de la Cooperació tindrà plena personalitat jurídica pròpia, per a contractar i realitzar els actes que convingui per al compliment del seu comès d'acord amb les Lleis.

Article 27. El Consell Superior de la Cooperació haurà d'ésser necessàriament reunit:

Primer. — Sempre que es tracti de formular o dictaminar alguna disposició de caràcter general que afecti a les entitats.

Segon. — En els casos que estableixin les Lleis i llurs Reglaments.

Article 28. Els recursos econòmics del Consell Superior de la Cooperació seran:

Primer. — Les quantitats que se li assignin en el Pressupost de la Generalitat.

Segon. — Els productes de les seves publicacions i els seus béns en general.

Tercer. — Les quantitats que rebí en concepte de llegats, subvencions i donatius.

Quart. — L'import de les penyores que imposi.

Cinquè. — Qualsevol altre ingrés que sigui autoritzat pel Parlament de Catalunya.

Article 29. El Consell Superior de la Cooperació actuarà com a òrgan consultiu dels diversos Departaments de la Generalitat de Catalunya, en totes les matèries que afectin les activitats i interessos de les associacions acollides a aquesta Llei.

Les dependències oficials facilitaran al Consell Superior de la Cooperació totes les dades i informacions que aquest necessiti per al compliment del seu comès.

Article 30. El Consell Superior de la Cooperació manarà fer inspeccions periòdiques a les entitats compreses en aquesta Llei.

Article 31. El Consell Superior de la Cooperació proposarà al Conseller del Departament les

disposicions que s'hagin de prendre per a difondre l'ensenyament de la Cooperació en tots els centres docents de Catalunya i els plans apropiats.

INSPECCIONS

Article 32. Es practicaran inspeccions a les entitats almenys una vegada cada dos anys, sense perjudici de fer les extraordinàries que siguin necessàries.

Podrà fer-se la inspecció:

Primer. — Per Inspectors especials nomenats pel Conseller, a proposta del Consell Superior de la Cooperació.

Segon. — Per Inspectors autoritzats per a casos concrets i determinats. Aquests Inspectors hauran d'ésser funcionaris tècnics del Departament d'Agricultura i Economia.

En el cas que sigui necessari per la seva importància, podran nomenar-se Comissions inspectores, formades per dos Vocals del Consell Superior de la Cooperació, assistits, si convé, per un funcionari tècnic i administratiu del Departament.

La inspecció serà sempre general per a totes les activitats de l'entitat.

Les organitzacions federatives constituïdes per les associacions acollides a aquesta Llei, que tinguin representació al Consell Superior de la Cooperació, tindran facultats d'inspecció sobre les entitats de la seva classe. Aquesta funció l'exerciran amb l'objecte essencial de corregir els errors, els abusos o les desviacions de les entitats inspeccionades. Amb aquest objecte s'aplicarà la inspecció al compliment dels Estatuts socials i al funcionament de les obres de solidaritat que tinguin establertes.

Els Consells directius de les Federacions podran delegar la funció inspectora que els és atribuïda en persones de llur confiança, les quals actuaran sota la responsabilitat dels mandataris.

Els Inspectors de les Federacions no imposaran penyores, limitant llur actuació a trametre llur informe al Consell Superior de la Cooperació.

Article 33. Les persones designades pel Consell Superior per a la inspecció de les entitats, seran conceptuades com autoritats als efectes de la responsabilitat imputable a qui atempti contra ells, ja sigui en actes de servei a fora d'ells dimanants d'aquell motiu.

Article 34. Les inspeccions tindran primordialment caràcter preventiu. Els inspectors assessoraran les entitats inspeccionades en cada cas, ajudant-les a evitar les infraccions.

Article 35. Els Inspectors no podran, sota pena d'exoneració i sense perjudici de les altres que corresponguin:

Primer. — Inspeccionar entitats de les quals siguin socis.

Segon. — Comunicar a altres persones els actes de les entitats que coneguin per raó de llur comès.

Tercer. Exercir fora de les funcions públiques, professió lucrativa en afers relacionats amb les societats inspeccionades.

IMPOSICIONS DE MULTES

Article 36. Quan calgui imposar sancions, se seguiran les normes següents:

Primera. — L'Inspector que observi una infracció, estendrà la corresponent acta i farà l'oportuna consignació en el llibre de visites.

Les actes, àdhuc quan no hi figuri la signatura del representant de l'entitat visitada, es consideraran com a documents provatoris dels punts de fet observats per l'Inspector, salvant demostració en contra.

Segona. — L'acta d'infracció es trametrà al Consell Superior de la Cooperació acompanyada d'un ofici amb l'exposició succinta del cas i assenyalant la sanció procedent a judici de l'Inspector.

Es trametrà una còpia de l'acta a l'entitat per tal que pugui presentar al Consell Superior de la Cooperació l'escrit de descàrrecs en un termini de quinze dies.

Tercera. — El Consell farà l'oportú expedient, podrà practicar les comprovacions que estimi necessàries i adoptarà una resolució dintre del termini de quinze dies a comptar del dia que hagi rebut la comunicació de l'Inspector.

La resolució serà notificada a l'entitat interessada per correu certificat o per mitjà de l'Ajuntament.

Article 37. Contra l'acord del Consell Superior de la Cooperació, es podrà recórrer davant el Conseller d'Agricultura i Economia, d'acord amb les normes següents:

Primera. — L'entitat multada podrà presentar el recurs dintre del termini de quinze dies, a comptar de la data de notificació de la multa, amb la prova documental que estimi pertinent.

Segona. — No s'admetrà el recurs si no va acompanyat de la còpia literal del document justificatiu d'haver-se dipositat a la Caixa Dipòsit l'import de la multa.

Tercera. — Contra la resolució del Conseller, no hi haurà lloc a cap altre recurs.

Article 38. En cas de no recórrer l'entitat multada, haurà de dipositar directament l'import de la multa al Consell Superior de la Cooperació dintre el termini concedit per a interposar recurs.

Article 39. Incorreran en multa de 10 a 100 pesetes les entitats que no trametin al Registre o a la dependència que procedeixi, els documents prescrits legalment, i les que no facilitin les dades que els siguin demanades per la dependència o el funcionari competents.

Les altres multes seran d'un mínim de 10 pesetes i d'un màxim de 1.000 pesetes.

En cas greu de reincidència, podrà doblar-se el màxim indicat.

En les Lleis especials hauran d'assenyalar-se els casos en què hauran d'ésser multades les entitats i la quantia de les multes.

Crèdit

Article 40. El Departament d'Agricultura i Economia de la Generalitat de Catalunya, o l'organisme de crèdit adequat, podrà fer préstecs a les societats compreses en aquesta Llei, per un termini no superior a vint anys, l'interès del qual no excedirà d'un 5 per 100.

Podrà acceptar-se com a garantia del préstec:

a) La hipoteca fins al 50 per 100 de l'import real de les finques o maquinària.

b) La pignoració fins a la mateixa proporció anterior del valor net dels productes amagatzemats.

c) La pignoració fins a la mateixa proporció de l'import cotitzable dels valors públics.

d) Amb les quantitats que s'acreditin per obres realitzades o gèneres facilitats a corporacions públiques, fins al 75 per 100 de llur valor.

e) Amb la garantia personal dels socis de l'entitat.

Article 41. Per a la concessió dels préstecs seran necessàries les condicions següents:

Que la Societat sollicitant porti, almenys, un any de funcionament normal.

Que la Societat tingui garantit, amb aplicació exclusiva al pagament de l'obra o de l'alquisició, una tercera part, almenys, del seu import total, o que les seves reserves, garanties o ingressos normals, permetin la realització de l'objecte i la cancel·lació del préstec en el termini convingut.

Article 42. El Departament d'Agricultura i Economia podrà concedir primes per a la construcció de locals per als serveis de les entitats populars en les condicions que reglamentàriament es determinin amb forma anàloga a la que sigui establerta per a les cases barates.

Article 43. El Departament d'Agricultura i Economia estarà autoritzat per a concedir subvencions no superiors a 5.000 ptes., i per una sola vegada, a les Cooperatives populars que portin més de cinc anys de funcionament normal i que passin moments crítics per causes alienes a la voluntat de llurs components.

Article 44. S'autoritza el Departament d'Agricultura i Economia perquè pugui concedir préstecs per un termini no superior a un any, i amb garantia necessària per a ajudar el desenvolupament de les empreses cooperatives de segon grau que relacionin les de productors amb les de consumidors.

Article 45. Quan el tipus d'interès no sobrepassi del 4 1/2 per 100, el Consell Superior de la Cooperació podrà augmentar-lo en un 1/2 per 100, amb destinació als fons per a la difusió i el foment de la cultura agrària, cooperatista i mutualista.

Article 46. Totes les peticions de préstec hauran d'obtenir l'informe favorable del Consell Superior de la Cooperació, el qual haurà d'informar també el conveni que la Cooperativa sollicitant pugui tenir fet sobre la forma, termini i condicions per a completar el pagament.

En l'informe podrà proposar-se que s'imposi alguna clàusula especial que garanteixi els interessos de la Generalitat.

Article 47. Anualment es consignarà als Pressupostos de la Generalitat una quantitat per a concedir donatius i subvencions per a la difusió de la cultura agrària, cooperatista i mutualista.

MODIFICACIÓ I DISSOLUCIÓ

Article 48. No serà vàlida cap modificació dels Estatuts si no és anotada al Registre i aprovada pel Consell Superior de la Cooperació.

Les modificacions dels Estatuts que afectin la responsabilitat amb tercers persones, s'entendran fetes sense perjudici dels compromisos contrets.

Article 49. Les entitats es dissoldran:

Per resolució de l'autoritat competent, d'acord amb la Llei.

Per qualsevol motiu assenyalat en els Estatuts com a dissolució.

Per haver-se reduït el nombre de socis a menys del legalment necessari per a constituir la societat segons les Lleis i els Estatuts.

Per acord de la Junta General extraordinària, amb les garanties que els Estatuts assenyalin.

Article 50. Quan es dissolgui una Cooperativa, Sindicat o Mutualitat, la designació de liquidadors es farà tal com determini els seus Estatuts. Si passat un mes, a comptar de l'acord de la dissolució, no haguessin començat les operacions o s'interrompessin una vegada començades, a petició de part interessada, a proposta del Consell Superior Cooperatiu, el Conseller d'Agricultura i Economia designarà un o diversos Comissaris encarregats de realitzar amb la màxima rapidesa les operacions de liquidació.

Article 51. En liquidar una Cooperativa, Sindicat o Mutualitat, no podrà ésser adjudicat a cap soci un valor superior al que li correspondria si ell s'hagués separat de la Societat voluntàriament.

Les quantitats procedents dels fons de reserva obligatòria, no podran ésser repartits, en cap cas, entre els socis. Seran adjudicades a l'obra d'ensenyament o d'assistència social que l'Assemblea General acordi, seguint les normes que estableixin els Estatuts socials.

Totes les quantitats sobre la destinació de les quals no s'hagi pres resolució oportunament i en la deguda forma, seran aplicades al fons per a la difusió de l'ensenyament de la Cooperació.

Article 52. El darrer President de qualsevol entitat, unió o federació que es dissolgui, vindrà obligat a donar-ne compte al Registre dintre el termini de vuit dies, a comptar de la data de l'acord de la dissolució.

Igualment s'haurà de comunicar qualsevol interrupció de les operacions socials.

A manca de President, les obligacions a les quals es refereix el present article, corresponen, pel mateix ordre que s'indica, al Vice-President, al Secretari i a tots els individus de la darrera Junta Directiva. Quan es tracti d'organitzacions cooperatives escolars, l'obligació correspondrà també als caps de l'establiment en què radiquin.

Article 53. Totes les entitats compreses en aquesta Llei queden obligades a sotmetre la resolució de les diferències que sorgeixin entre elles, llurs socis i entre entitats a les Federacions respectives, i entre Federacions i entitats que les formin al Consell Superior de la Cooperació. En el primer cas, les resolucions de les Federacions seran apellables davant el Consell Superior de la Cooperació.

En el segon cas, contra la resolució del Consell Superior de la Cooperació, les parts podran recórrer en darrera instància davant el Conseller d'Agricultura i Economia.

ECONOMIA DE LES COOPERATIVES

Article 54. Les entitats acollides a aquesta Llei, que sollicitin un préstec o qualsevol altre mena d'ajut en metàl·lic de la Generalitat o dels organismes de crèdit que en depenen, hauran de subjectar-se a les regles que el Consell Superior de la Cooperació dicti respecte a la immobilització de capital.

Quan de l'examen dels balanços es noti que una entitat, tot i mantenir-se dintre de la Llei, segueix pràctiques perilloses per a la seva prosperitat, se li trametrà una comunicació, fent-li notar les anomalies i indicant-li el mitjà per a corregir-les.

Les entitats que estableixin o tinguin establertes Caixes d'estalvi, no podran emprar les quantitats en dipòsit més que en operacions a curt termini, i hauran de tenir les mateixes disponibilitats a què legalment vinguin obligades les Caixes d'estalvi que funcionin sota el patronatge oficial.

DISPOSICIONS GENERALS

Article 57. Les societats acollides en aquesta Llei i que siguin qualificades com a populars pel Consell Superior Cooperatiu, gaudiran de totes les exempcions i avantatges que la legislació general de la República reconeixi a les nomenades Cooperatives Obreres i a les Mutualitats, Cooperatives i Sindicats Agrícoles en general, així com de les que en l'esdevenidor els puguin ésser concedides. Podran litigar a títol de pobres, ja com a actor o bé com a demandat.

Article 58. Les exempcions i beneficis de tota mena concedits a les societats acollides a aquesta Llei, seran aplicables a llurs obres socials, sense perjudici dels altres avantatges que en virtut de disposicions especials puguin correspondre'ls, i sempre que les esmentades obres socials figurin en la llista de les aprovades oficialment. Per la determinació de drets-havents, així com per a la tramitació d'expedients successoris, d'incapacitació, absència, etc., s'aplicaran els beneficis de les Lleis socials vigents.

Article 59. Estaran exemptes igualment de tota mena d'impostos i tributs per part del Govern de la Generalitat, i no podran ésser incloses en els repartiments municipals. Es lliuraran d'ofici i amb exempció de drets, els certificats dels registres oficials reclamats per les societats acollides a la present Llei.

Article 60. Els edificis propietat de les Cooperatives, Mutualitats i Sindicats Agrícoles, gaudiran dels beneficis que la Llei reconegui a les cases barates.

Article 61. Les entitats acollides a aquesta Llei, només es consideraran afectades per les Lleis que en l'esdevenidor dicti la Generalitat de Catalunya, quan en llur text se'n faci menció expressa.

Article 62. En el termini de sis mesos, a comptar de la promulgació d'aquesta Llei, les entitats no acollides a la mateixa i que ostentin en llur rètol o denominació social el nom de Cooperativa, Mutualitat o Sindicats Agrícoles, o di-

nominació derivada que pugui prestar-se a confusió, hauran de procedir al canvi de nom, a menys que la seva denominació vagi precedida del seu caràcter específic mercantil.

Article 63. El servei d'estadístiques anirà a càrrec del Departament d'Agricultura i Economia, d'acord amb els models que facilitarà el Consell Superior de la Cooperació. El Reglament disposarà la formació d'un Cens, i les Federacions vindran obligades a cooperar-hi.

Article 64. Totes les societats acollides a aquesta Llei estaran obligades :

A trametre al Consell Superior de la Cooperació, dintre dels tres primers mesos de l'any, una còpia de la memòria, balanç general i compte de guanys i pèrdues. Si l'exercici econòmic no es tanca a fi d'any, el termini de tres mesos s'entendrà a comptar de la data de tancament de l'exercici.

A complimentar amb tota veracitat totes les enquestes que siguin fetes pel Consell Superior de la Cooperació sobre les operacions socials realitzades i facilitar la inspecció als funcionaris o persones competents.

Article 65. La Generalitat establirà en tots els seus Centres docents l'ensenyament de la Cooperació i Mutualisme.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Article 66. Totes les entitats que en fer-se el tràspàs del servei de Cooperatives, Sindicats i Mutualitats del Govern de la Generalitat de Catalunya estiguin inscrites als Registres del «Ministerio del Trabajo y Previsión Social», o a altre Ministeri, estaran subjectes a les disposicions d'aquesta Llei.

Article 67. En el termini d'un mes, després de l'aprovació d'aquesta Llei pel Parlament de Catalunya, quedarà establert en el Departament d'Agricultura i Economia el servei de Cooperació i Mutualitats.

Article 68. Les Cooperatives, Sindicats Agrícoles i Mutualitats no mercantils que en el termini d'un any després de la promulgació d'aquesta Llei no s'hi

hagin acollit, no podran continuar fent ús de la denominació corresponent.

Palau del Parlament, 5 de desembre del 1933. — El President, Joan B. Soler i Bru. — El Secretari, Antoni Dot i Arxe.»

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dimarts

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei de Contractes de Conreu.
3. Discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei creant el Tribunal de Cassació de Catalunya.
4. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Justícia i Dret sobre el Projecte de Llei de majoria i habilitació d'edat.
5. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió de Cultura sobre el Consell de Cultura de la Generalitat.
6. Discussió dels títols VII a XII del dictamen de la Comissió Especial sobre el Projecte de Llei Municipal de Catalunya.
7. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei relatiu a la concessió de pensions als hereus de Pere Màrtir Rossell i Vilar i de Rafael Campalans i Puig.
8. Discussió del dictamen de la Comissió de Finances sobre el Projecte de Llei prorrogant per tres mesos el termini concedit a la Comissió encarregada d'estudiar els problemes referents a les Finances municipals.
9. Discussió del dictamen de la Comissió Especial sobre la Proposició de Llei referent a modificació en l'articulat de la primera part de la Llei Municipal de Catalunya.
10. Discussió del dictamen de la Comissió d'Economia sobre el Projecte de Llei de Bases de la Cooperació.

(S'aixeca la sessió a un quart de nou de la vetlla.)

